

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne
Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 283

Poznań, piątek dnia 21 czerwca 1929

Rok XXIV

O obchód dziesiątej rocznicy traktatu wersalskiego

Dnia 28 czerwca r. b. upływa dziesięć lat od podpisania traktatu wersalskiego. Wśród licznych narodów, które się przygotowują do uroczystego święcenia tej rocznicy, dla żadnego nie ma ona tak wielkiego dziejowego znaczenia, jak dla Polski, której ten traktat przywraca stanowisko wśród niezawisłych państw świata i której ustanawia granicę zachodnią, granicę z państwem niemieckim. Tym traktatem Polska odzyskała Pomorze z dostępem do Bałtyku, Poznańskie i część Śląska — prastare ziemie polskie, bez których nigdyby wielkim państwem być nie mogła.

Naród polski na wszystkich swych ziemiach i we wszystkich swych warstwach zdaje sobie sprawę ze znaczenia tej rocznicy, i będzie ona niezawodnie święcona w licznych obchodach miejscowych.

W dniu 28 czerwca odbędzie się wielki obchód ogólnonarodowy w Poznaniu, w sercu ziem odzyskanych traktatem wersalskim, w prastarej stolicy Bolesławowej, w której otwarto wystawę dziesięciolecia niepodległości naszej.

W dniu tym o godz. 10 rano, odbędzie się uroczyste nabożeństwo z kazaniem w kościele Farnym przy ul. Jezuickiej.

Obchód uroczysty odbędzie się o godz. 12, w sali Powszechnej Wystawy Krajowej przy ul. Śniadeckich 12.

Karty wstępu na obchód wydaje się w biurze Komitetu, Al. Marcinkowskiego 22, I. p., 25, 26, 27 b. m. (godz. 10 — 13) i 28 b. m. (godz. 9 — 12).

Komitet Narodowego Obchodu Dziesiątej Rocznic Traktatu Wersalskiego

Adolf hr. Bniński, przewodniczący, Ks. infułat Józef Kłos, zast. przewodn., Dr. Stanisław Celichowski, Prof. dr. Zygmunt Lisowski, sekretarze, Mieczysław Chłapowski, Prof. dr. Stefan Dąbrowski, Bohdan Jarochocki, Szczepan Jeleński, Dr. Czesław Meissner, Seweryn Samulski, Jan Zdzitowiecki, Leon Żółtowski, członkowie.

W dziesięć lat po rządzie lubelskim

Źródło klęski „sanacji” i socjalistów w Lublinie jest jedno i to samo. Jedni i drudzy przeprowadzili wspólnie przewrót majowy, jedni i drudzy wzięli przy wyborach sejmowych odpowiedzialność za zrealizowanie hasel tego przewrotu, jedni i drudzy w ciągu roku skompromitowali się swoją działalnością polityczną i jej rezultatami gospodarczymi.

Słuszna дума z powodu odniesionego zwycięstwa nie zamyka nam oczu na ujemną stronę wyborów lubelskich w postaci wzrostu wpływów komunistycznych, którzy z 4506 urosli do 6933 głosów i stanowią po Stronnictwie Narodowym drugą z kolei najsilniejszą grupę. Jakkolwiek lista ta jest unieważniona, to jednak zawiera ona w sobie groźne memento, świadczące o tem, że kierownictwo ruchu robotniczego przeszło prawie zupełnie w ręce komunistów.

Wzrost komunizmu przewidywaliśmy i ostrzegaliśmy przed nim jeszcze w roku 1926. Nastroje rewolucyjne nie łatwo zatrzymać w połowie drogi; obalamucone masy prą dalej, do końca — dowodów tego dostarcza nam aż nadto historia innych krajów.

Oczywiście najważniejszym czynnikiem jest tu położenie gospodarcze. Niekroć wskazujemy na pogorszenie się sytuacji gospodarczej i ukryte w niej niebezpieczeństwa społeczno-polityczne, obóz rządowy zarzuca nam „partyjnictwo”, „złośliwą opozycję”, a niezrównany marszałek Senatu p. Szymański powiada, że w Polsce panuje powszechna radość. Tymczasem? Jeśli obóz rządowy nie wierzy nam, może uwierzy lubelskim Żydom? Oto przy wyborach sejmowych w Lublinie żydowskie grupy umiarkowane, sjonisiści i ortodoksi, otrzymali 9 250 głosów, socjaliści żydowscy „Bund” i „Poale-Sjon” 3 145 głosów. Obecnie rozmaite grupy umiarkowane około 7 000 głosów. „Bund” i Poale-Sjon 7 400 głosów. Co to znaczy? Znaczy to, że nawet wśród Żydów, aczkolwiek od danych obecnemu rządowi, szerzy się radykalizm z powodu pogorszenia się warunków w przemyśle i handlu.

Głód w Bolszewji

Moskwa, 21. 6. (AW) Sytuacja aprowizacyjna w Z. S. S. R. zaostrza się z dnia na dzień tak, że Sownarkom wydał specjalne rozporządzenie utrzymujące na rok 1929/30 system kartkowy dla zaopatrywania ludności w chleb.

Moskwa, 21. 6. (AW) Donoszą z Leningradu, że w rejonie zakładów putiłowskich doszło do nowych wie-

kich rozruchów. Przeprowadzono liczne areszty wśród robotników. W Riazaniu i Iwanowo-Wozniesieńsku robotnicy urządzili demonstrację, żądając podwyższenia racji chleba. Gazety moskiewskie wzywają usilnie do walki z paniką. Tymczasem jednak nie tylko chleba, ale i kartofli na rynku brak jest zupełnie.

Trocki pośrednikiem między Anglią a Sowiecami?

Berlin, 21. 6. (PAT.) Korespondent londyński „Vossische Ztg.” donosi, że w wstępnych nieoficjalnych rokowaniach pomiędzy Moskwą a Londynem w sprawie podjęcia na nowo stosunków dyplomatycznych sowiecko-angielskich zaczyna odgrywać wybitną rolę Trocki i że jeden z wybitnych przedstawicieli komisarjatu spraw zagranicznych miał ostatnio odwiedzić Trockiego w Konstantynopolu i zasięgać jego rady co do taktyki, jaką powinny czynniki sowieckie zastosować w stosunku do Anglii przy rokowaniach o podjęcie stosunków dyplomatycznych.

Korespondent „Vossische Ztg.” twierdzi, że wyjazd sekretarza osobistego Trockiego do Anglii, który oficjalnie miał na celu sprawę wizy wjazdowej dla Trockiego, miał pozostawać w istocie rzeczą w związku z ową rolą pośredniczącą Trockiego i miał na celu wysondowanie, czy rząd angielski nie zgodziłby się przyjąć Trockiego jako nadzwyczajnego posła sowieckiego, któryby początkowo w nieobowiązujących konferencjach przedyskutował sprawę podjęcia stosunków dyplomatycznych.

Uroczysta ekshumacja zwłok gen. Bema w Aleppo

Aleppo, 21. 6. (PAT.) Dnia 20 bm. odbyła się w sposób uroczysty ekshumacja zwłok gen. Bema. Obecni byli reprezentanci władz francuskich z przedstawicielem wysokim komisarzem p. Voly na czele, konsulowie polski, francuski, węgierski, turecki, belgijski, wicekonsul holenderski, urzędowy lekarz francuski, kolonja polska, historyczny świadek Ali Riza-Bej, dywizjon spahiistów marokańskich, batalion piechoty, pluton policji i tłumy Arabów.

Na głębokości 2 metrów w skale wyłobionej znaleziono doskonale zachowany szkielet gen. Bema, z charakterystyczną czaszką i śladami uszkodzenia. Podczas uroczystości orkiestra wykoprawej nogi po otrzymaniu rany.

nała hymny polski i francuski, a wojsko oddało honory. Przemówienia wygłosił prok. Regismontet i konsul Zbyszewski, którego przemówienie przetłumaczone zostało na język arabski. Następnie przedstawiciel rodziny, mjr. Bem de Cosban złożył pod głowę gen. woreczek ze ziemią. Trumnę, owiniętą sztandarem polskim, wyniosła z cmentarza delegacja polska, reprezentant wysokiego komisarza, konsul polski, przedstawiciele kolonji polskiej w Aleppo, następnie spahiści. Olbrzymi pochód skierował się do szpitala wojskowego, gdzie złożono trumnę z honorami wojskowymi. Uroczystość ta wywarła w mieście wielkie wrażenie.

„Sanacja” z pod znaku B. B. i B. B. S. przegrała w Lublinie i przegra także gdzieindziej. W ciągu roku od wybo-

rów sejmowych nie tylko nie spełniła obietnic wyborczych, ale przez złą politykę budżetową, przez nieposzanowanie

prawa, przez ucisk partyjny, ubrany w obłudną szatę „walki z partyjnictwem”, przez rozmaite inne wystąpienia „sanacja” pogorszyła znacznie polityczny i gospodarczy stan kraju, a przez to straciła te niezbyt ugruntowane wpływy, jakie miała w społeczeństwie.

Obóz narodowy poszedł w Lublinie do wyborów sam, bez innych stronnictw, a tylko w porozumieniu z rzeszami rzemieślniczymi, częścią kupców, właścicielami nieruchomości i Narodową Organizacją Kobiet. I zwyciężył: nie agitacją, nie pieniędzmi, nie obietnicami, ale uczciwym, rzeczowym programem i ciężką walką, prowadzoną w całym kraju o prawa Kościoła i narodu, o praworządność, o oszczędną gospodarkę.

I dlatego, nie zamykając oczu na wznrastające niebezpieczeństwo komunizmu, musimy ocenić wybory lubelskie jako krok ku lepszemu. Ten sam Lublin, który w roku 1918 dał Polsce osłabiony rząd lubelski i zrodzoną z niego moraczeszczynę, ten Lublin w roku 1929 stwierdził, że Polska musi iść w kierunku narodowym. Głos ten będzie słyszany wszędzie i nie wątpimy, że za głosem tym pójdzie reszta Polski. Więc bądźmy czujni i — gotowi. M. K.

Niewłaściwie

Warszawska prasa narodowa ostro potępia sprowadzenie przez P. P. S. przedstawicieli II. Międzynarodówki do Warszawy, celem wzmocnienia swojego stanowiska w walce z „sanacją”. Jest to niedopuszczalne i nieetyczne mieszanie czynników obcych do naszych spraw wewnętrznych. Z „sanacją” społeczeństwo da sobie samo radę, jest to nasza domowa sprawa, do której nikt obcy mieszać się nie może. Manifestacja międzynarodówki socjalistycznej w cyrku warszawskim była pozatem niewłaściwie uzasadniona, bo „sanacji” bynajmniej nie można utożsamiać z faszyzmem. Jest ona wynikiem czysto wewnętrznych i koniunkturalnych procesów i zatargów, nie mających nic wspólnego z podstawami, na jakich powstał faszizm.

Na stronie 9-tej
„POWSZECHNA
WYSTAWA KRAJOWA”

Wielka rozgrywka polityczna

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w czerwcu.

Zebrana w Pałacu Elizejskim rada ministrów pod przewodnictwem p. Doumergue'a postanowiła przyjąć propozycję komitetu ekspertów, odnoszącą się do uregulowania kwestji odszkodowań. Przed komisją finansów i spraw zagranicznych stanął niebawem ministrowie Poincaré, Briand i Chéron, aby udzielić wyjaśnień, związanych z doniesieniami zagadnieniami długów i odszkodowań.

Nastroj jest dosyć podniecony. Stawisko partji wyczekujące. W tonie większości rządowej nie panuje jedność opinji. Uwydatnia się ona specjalnie w czasie obrad kongresu Unji Republikańsko - Narodowej. Część jej z p. Marin na czele, wypowiedziała się przeciw ratyfikacji długów, druga, której rzecznikiem stał się p. Korillis stara się wykazać konieczność ratyfikacji. Obecnie panuje przekonanie, że grupa ta w większej części przystanie jednakowoż na rozwiązanie kwestji, jakie zostanie zaproponowane przez p. Poincaré'go.

Radykali i socjaliści liczą na możliwość nieporozumienia w tonie rządu. P. Blum nie ukrywa swoich nadziei. Zdaniami jego, jeżeli przyjdzie do różnicy zdań pomiędzy grupą Marina a rządem, to właśnie z powodu przedwczesnej ewakuacji Nadrenji.

Zywa polemika, prowadzona na ten temat nie ustaje w różnych organach partyjnych. Lewica bezwzględnie opowiada się za ostatecznym wycofaniem wojsk aljanckich z Nadrenji, twierdząc, że jeżeli się nie chciało ewakuować jej, to nie należało przystać na zwołanie komisji ekspertów, Kola te posługują się argumentem konieczności wyrównania dysansów na starym kontynencie i prowadzenia polityki na dalszą metę, opierającej się na solidnej organizacji Europy przeciwko niebezpieczeństwu, mogącemu jej grozić od strony Ameryki i Azji.

Znajdujemy się niezaprzeczenie na niebezpiecznym rozdrożu. Jeżeli bowiem Francja nie przystąpi do ratyfikacji układów dłużniczych z Ameryką, to 1-go sierpnia b. r. będzie musiała Stanom Zjednoczonym zapłacić 10 miliardów franków za zapasy wojenne. Z drugiej strony, jak będzie ona wyglądała, jeżeli zobowiąże się względem Ameryki, nie będąc pewna wejścia w życie planu Younga?

Jest to istotny dylemat. Ratyfikacja układu ekspertów stanowić będzie po części zgodę na przedwczesną ewakuację, chociażby dlatego, że w planie tym rubryka, przeznaczona na koszty, związane z okupacją Nadrenji, jest wymazana od 1-go września. Berlin zdaje sobie naturalnie doskonale sprawę z trudności rządu francuskiego. Krytyka planu Younga przez Niemców nie zmierza do niczego innego, jak tylko do wywarcia presji na opinję. W tym celu insynuuje się, że Francja powinna ułatwić przyjęcie te-

go planu, rozwiązując natychmiast kwestję Nadrenji!

Tym zaś życzeniem niemieckim nietylko socjaliści, ale i radykali idą na rękę. P. Daladier, szef partji, oświadcza w swym nowym organie, „La République“, że z dniem 1-go września Nadrenja powinna być ewakuowana, ponieważ inaczej wszelkie zbliżenie francusko - niemieckie stanie się trudne, jeżeli nie niemożliwe. Jest zaś ono dla szefa partji radykalnej prawdziwą gwarancją pokoju europejskiego. Dlatego, zdaniem jego, rząd powinien wreszcie zająć zdecydowane stanowisko i wypowiedzieć się jasno, czy jest z p. Millerandem i z p. Marinem czy też z partjami lewicowymi, które walczą w imię polityki porozumienia Francji z Niemcami.

Jeżeli p. Daladier specjalnie w tym wypadku wymienił p. Milleranda, to dlatego, iż były prezydent Republiki wygłosił ostatnio mowę, w której specjalnie nastawał na problemat Nadrenji. Uznaje on, że porozumienie francusko - niemieckie jest pożądane, ale, że musi ono być uwarunkowane poszanowaniem traktatów, na mocy których powstała nowa Europa. Tymczasem tak nie jest. Najwyżsi przedstawiciele dzisiejszych Niemiec, jak marszałek Hindenburg, prezes Reichstagu, ministrowie i inne wybitne osobistości, głoszą co pewien czas konieczność obalenia traktatów. Na pierwszy ogień wysuwają kwestję przyłączenia Austrii i amputację Polski. Trzeba być więc głuchym i ślepym, żeby nie zdać sobie sprawy z rzeczywistości. Brakuje dzisiaj autorytetu Focha dla wykazania, jak groźni są dla przyszłości Europy pretensje Niemiec.

Emile Buré w „Avenir“ podziela to przekonanie. Dla niego z ewakuacją Renu rozpocznie się orgja germanizmu. Przytacza rozmowę jednego z byłych prezesów ministrów z pewnym bankierem z Hamburga, który mu oświadczył, że we wrześniu p. Stresemann zamierza postawić w Genewie sprawę Gdańska. Jeżeli ów bankier może zbytnio zapędził się w przewodniach, to niema wątpliwości, iż przyjdzie do władzy Labour Party podnieca apetyty germańskie.

Cały horyzont europejski jest więc zaciągnięty. Tutaj zaś sytuacja trudna, zarówno z powodu nowych konjunktur politycznych ogólnych, jak i ze względu na zagadnienia, związane z polityką wewnętrzną Francji. Kola francuskiej większości parlamentarnej są zdania, iż ewakuacja Nadrenji mogłaby nastąpić dopiero wtedy, gdyby zmobilizowanie wierzytelności niemieckich zostało w sposób poważny rozpoczęte. W tonie samego rządu, ministrowie Poincaré, Maginot i Tardieu mają podobno podzielać to samo przekonanie. Nie wiadomo jednak co jutro przyniesie.

I. Briares.

Upośledzenie ludności polskiej w w. m. Gdańsku

Dnia 13 b. m. odbyła się w Sejmie gdańskim ożywiona dyskusja na temat angażowania personalu służbowego i robotników przez gdańską dyрекcję kolejową. Od dłuższego czasu prowadzą nacjonalści i centrowcy gdańscy wrogą agitację przeciwko dyrekcji z powodu rzekomego forsytowania obywateli gdańskich narodowości polskiej. Poseł centrowy Klein wystąpił w tej sprawie z interpelacją do Senatu, który złożył odpowiednie wyjaśnienie. Przeciwno interpelacji i pewnym punktem wyjaśnienia przemawiali posłowie polscy: ks. prob. Miszewski i prezes Polskiego Związku Zawodowego, Lendzion.

Ks. poseł Miszewski ujął rzecz zasadniczo, stwierdzając, że polscy robotnicy, będący obywatelami w m. Gdańska, mają zupełnie to samo prawo do życia i pracy, co obywatele gdańscy narodowości niemieckiej. Niestety polskich Gdańszczan nie przyjmuje się w wielu urzędach, instytucjach i zakładach, tylko ze względu na ich narodowość. Wobec tego nic dziwnego, że zabiegają oni o pracę tam, gdzie spodziewają się ją znaleźć, t. j. w dyrekcji kolejowej lub w radzie portu. Jeżeli interpelanci, względnie Senat, uznający w pewnej mierze ich pretensje, pragną idealnego rozdziału pracy między Niemców i Polaków gdańskich, to niechaj się po-

starają o ustawowe wprowadzenie zasady „partytetu“ na całym terytorjum w. m. Gdańska... Polacy z pewnością z takiej ustawy tylko cieszyć się będą. Dopóki jednak tak idealnego ustroju niema, muszą szukać zarobku tam, gdzie mogą pracować bez przeszkód, bez szikan i prześladowania. Wbrew orzeczeniu wysokiego komisarza Ligi z roku 1921 Senat czyni jeszcze ciągle rozróżnienie między obywatelami gdańskimi narodowości niemieckiej i narodowości polskiej. Kierując się tak niemoralną i przeciwkonstytucyjną zasadą upośledza ludność polską.

Zaznacza się to jaskrawo we wszystkich dziedzinach. Ks. poseł Miszewski wskazuje naprzód na stosunki szkolne. W administracji szkolnej niema ani jednego Polaka. Żaden Polak nie jest inspektorem szkolnym, chociaż liczba dzieci polskich, uczących się w szkołach gdańskich, jest niemała. Na wolne posady nauczycielskie sprowadza się niemieckich optantów z Rzeszy, wykluczając miejscowych nauczycieli polskich. Nauczyciele Niemcy otrzymują stypendja, których odmawia się nauczycielom Polakom. Na kursach języka polskiego przy gdańskich szkołach okręgowych uczą wyłącznie Niemcy. Polaków się nie dopuszcza. Tak jest w samym Gdańsku, jeszcze gorzej w innych miejsco-

wościach terytorjum obwodu gdańskiego. A należy zważyć, że w zakresie szkolnictwa panuje względnie największy liberalizm. O wiele gorzej dzieje się w innych dziedzinach, jak n. p. w zarządzie leśnym lub drogowym, gdzie się pozbawia pracy robotników narodowości polskiej i nie dopuszcza biednych rolników do naprawy szos, tylko dlatego, że posyłają dzieci do szkoły polskiej.

Drugi mówca, poseł Lendzion, protestując energicznie przeciw rozpowszechnianiu fałszywej opinji, jakoby nigdzie na świecie nie działa się tak dobrze mniejszości narodowej, jak w Gdańsku, wykazał na podstawie statystyki, że pośród stałych robotników, zatrudnionych przez gdańską dyрекcję kolejową, stanowią Polacy znaczną mniejszość.

Wrogie usposobienie względem obywateli narodowości polskiej zaznaczane stale przez władze i pracodawców, przeniosło się niestety i zakorzeniło wśród robotników gdańskich narodowości niemieckiej. Skoro tylko dowiedzą się, że nowo przyjęty do pracy towarzyszy, jest członkiem polskiego związku zawodowego, zwracają się do pracodawcy z żądaniem wydalenia go, prześladując go, jako intruza, i nieraz tak mocno pobijają, że sam porzuca miejsce, aby tylko zachować życie. Pod tym względem nastąpiła w gdańskich kołach robotniczych ohydna demoralizacja. W takich warunkach wszelkie hasła solidarności proletarjackiej zakrawają na krwawą ironję.

Przemówienia posłów polskich były konieczną i zasłużoną odprawą na kłamliwe głosy, szerszone przez całą prasę niemiecką, jakoby pod rządami nowego socjalistycznego „Volkestagu“ — ludność polska w. m. Gdańska cieszyła się uprzywilejowaniem stanowiskiem.

Na zakończenie

„Dziennik Pozn.“ wykazuje, „jak na dłoni“, że z katolicyzmem — nie mamy poprostu nic do czynienia...

Konstytucja, przy której uchwalaniu walczyliśmy zaciecie o cechę jej katolicką i o pozycję Kościoła Katolickiego w państwie, nie jest — zdaniem „Dziennika Pozn.“ — wcale katolicką...

Wprawdzie obóz nasz wraz z pokrewnymi grupami przeforsował wbrew silnej opozycji stronniactw radykalnych wstępną zaraz inwokację, zaczynającą się od słów: „W imię Boga wszechmogącego! My, naród polski, dziękując Opatrzności za wyzwolenie nas z półtorawiekowej niewoli itd.“; ale to jest widocznie — w dzisiejszych czasach — bezwartości. Wprawdzie wywalczono w najcięższych warunkach postanowienie konstytucji, że „wyznanie katolickie zajmuje w państwie naczelne stanowisko wśród równouprawnionych wyznań“, że „Kościół Rzymsko-katolicki rządzi się własnymi prawami“, i że „stosunek państwa do Kościoła będzie prawnie określony na podstawie konkordatu“, o co wszystko żywiły radykalne różnego autoramentu (w tem i wielu piśsudczyków) robiły piekło w Sejmie; ale i te postanowienia mają być widocznie — mało wartościowymi. Obóz nasz nie zdołał przelać oporu większości ówczesnego Sejmu w różnych politycznych i społecznych dziedzinach konstytucji, więc konstytucja — nie jest katolicką. Posłowie, zbliżeni do „Dziennika Pozn.“, coprawda nieliczni, głosowali razem z posłami naszego obozu, ale to — nie zmniejsza „winy“ tych ostatnich w sprawie konstytucji.

A konkordat państwa polskiego z Watykanem, na który się powołaliśmy? Zdaniem „Dziennika Pozn.“ — wszystko to, tylko nie dzieło katolickie...

Ze swej strony zrobiliśmy w sprawie konkordatu zastrzeżenie: „Cokolwiek ktokolwiek myślałby o niektórych jego przepisach“, ale „Dziennik Pozn.“ idzie — nieco dalej: powiada pod adresem obozu naszego i ówczesnego ministra oświaty, Stanisława Grabskiego, że zawarcie konkordatu nie było zgola „zasługą wobec Kościoła Katolickiego“, że było to, przeciwnie, „poświęcenie interesów Kościoła i duchowieństwa dla celów wyłącznie partyjnych“. To dziwne, przecież konkordat Polski z Watykanem jest dziełem nietylko Stanisława Grabskiego, ale również — kardynała sekretarza stanu, który postępowal według najcisłszych wskazówek osobistych Ojca św. Więc — według „Dziennika Pozn.“ — Ojciec św. i kardynał sekretarza stanu opracowali konkordat z Polską, który — nie jest „zasługą wobec Kościoła Katolickiego“, który, przeciwnie „poświęca interesy Kościoła“.

Ostatecznie — zdaniem „Dziennika Pozn.“ — „Kurjer Pozn.“ sam nie zna,

Regularne funkcjonowanie żółdka i jałt, to kardynalne podstawy naszego zdrowia. Naturalna woda gorzka „Hunyadi János“ doprowadza trwale wasze organa trawienia do porządku. Inform.: M. K. a n d e l, Poznań, Maszalska 7, tel. 18-95. Tw 2759/60

czy znac nie chce swojej przeszłości: przypisuje sobie zasługi walki o polską naukę religij w okresie strajku szkolnego za czasów pruskich, a tymczasem „dzisiejszy „Kurjer Pozn.“ nie jest tem samem, co dawniej pismem“, które zostało „opaniowane finansowo przez Narodową Demokrację“...

Jak na pismo, wychodzące w Poznaniu, nadzwyczajna znajomość stosunków, o których się wyrokują! Wiadomo powszechnie, że dawniejszy „Kurjer Pozn.“ nie prowadził strajku szkolnego, jak nie został też „opaniowany przez Narodową Demokrację“, lecz przestał wychodzić już z końcem marca roku 1905, a więc na półtora roku przed strajkiem szkolnym. Obecny „Kurjer Poznański“ został przez nas założony na zupełnie nowych podstawach wydawniczych jesienią roku 1906 i on to odegrał wspólnie z duchowieństwem partyjnym kierowniczą rolę w strajku szkolnym.

O takich elementarnych rzeczach trzeba pouczyć organ naszego konserwatywnego Lepiej — zakończyć dyskusję.

Coraz zuchwalsi

„Kurjer Warszawski“, omawiając antypolską manifestację, jaką urządził Żydzi w Paryżu z powodu zajść lwowskich, o czem donosiliśmy już poprzednio, stwierdza, że żydowska prasa włoska gorąco przyklasnęła tej antypaństwowej hecy.

„Już dotychczas tutejsza prasa żydowska okazała w omawianiu wypadków lwowskich mało powściągliwości i przeczności, chociaż temat tak widocznie nadawał się do dyskretnego z jej strony traktowania. Brakowało tylko, żeby szwiniści żydowscy z zewnątrz wtrącił swe trzy grosze, kładli szczególny akcent na rzeczach, których likwidację nakazywałby przedewszystkiem interes samej ludności żydowskiej, i wyobraźali sobie, że stanowiskiem napastniczem, oszczercami uogólnieniami, terrorem moralnym wywołają pożądane przez siebie skutki. Jest to omyłka bardzo głęboka, tak jawnie głęboka, że przeciw niej powinni być zaprotestować najgoręcej właśnie przedstawiciele żydowscy w Polsce. Ale o to będzie bodaj najtrudniej“.

Żydzi sami wciąż prowokują, a potem dziwią się, że społeczeństwo polskie traci wreszcie cierpliwość.

Z wyzywających wystąpień prasy żydowskiej u nas, solidaryzującej się z atakami na nasze państwo, widać, jak dalece rozzuchwalilo żydowstwo postępowanie i stanowisko „sanacji“ wobec tego prowokacji we Lwowie. „Obce agenty“ żydowskie znowu zaczynają działać.

Oficerowie rumuńscy w K. O. P.-ie

Warszawa, 21. 6. (Tel. wł.) Do Wilna przybyli dwaj oficerowie rumuńscy, którzy zostali przydzieleni do dowództwa 6 Brygady Korpusu Ochrony Pogranicza celem odbycia przeszkolenia. Zaznaczyć należy, że podobne przeszkolenie odbywają także oficerowie polscy przy służbie granicznej rumuńskiej. (w)

KUP LOS
P. W. K.

Tylko 3 zł. Cztery główne wygrane wartości po 75000 i wiele tysięcy innych.

np 11046

Ciągnięcie nieodwołalnie 26 czerwca.

Biegła

stenotypistka

niemiecka z doskonałym polskim poszukiwana przez pierwszorzędną firmę w Warszawie. Posada do objęcia możliwie natychmiast. — Zgłoszenia z odpisami świadectw i fotografii, która zostanie zwrócona kierować pod: „Indigo“ do Tow. Rekl. Międz. g. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124. Tw 2749

Dalsze redukcje godzin roboczych w przemyśle

Zawiercie, 21. 6. (AW.) Jak się dowiadujemy, towarzystwo akcyjne „Zawiercie” z powodu braku zamówień wymówi w nadchodzącą sobotę pracę 500 robotnikom.

Rozruchy bezrobotnych w Wilnie i Plocku — Echa rozruchów w Pabjanicach

Wilno, 21. 6. (Tel. wł.) Grupa bezrobotnych kobiet, niezadowolona z odmowy magistratu udzielenia pomocy finansowej, zaatakowała kierownika wydziału i próbowała wtargnąć do lokalu. Zawezwano policję, która opłamała sytuację.

Warszawa, 21. 6. (Tel. wł.) W Plocku wczoraj po południu miała miejsce demonstracja bezrobotnych przeciwko magistratowi i prezydentowi miasta Brożynie. Brożyna należy do P. P. S. Policja go uratowała z opresji. (w)

Pabjanice, 21. 6. (Tel. wł.) W związku z konfliktem w fabryce Kru-

Podwyżka płac w Zagłębiu Dąbrowskim i Krakowskim

Dąbrowa Górnicza, 21. 6. (A. W.) W wyniku trwających od dłuższego czasu pertraktacji doszło między przedstawicielami rady zjazdu przemysłowców górniczych a przedstawicielami związków robotniczych do przedłużenia z pewnymi zmianami na rok następny podstawowej umowy o warunkach pracy i płacy robotników w kopalniach Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego. Umowa obowiązuje od 1 maja do 30 kwietnia 1930 z automatycznym przedłużeniem w razie niewymówienia na dalszy rok. W czasie trwania umowy mogą być w okresach przewidzianych wymówione tylko place robotników.

Sosnowiec, 21. 6. (Tel. wł.) — Częściowy strajk w kopalniach węgla w Sosnowcu został zlikwidowany. Robotnicy w liczbie około 5 000 wrócili

Strajk w przemyśle metalurgicznym bielsko-bialskim

Bielsko, 21. 6. (AW.) W związku z wypowiedzeniem umowy zarobkowej przez robotnicze związki zawodowe w przemyśle metalowym w Bielsku wybuchł na tutejszym terenie strajk, który objął trzy fabryki, między innymi Bielską Fabrykę Śrub i Maszyn, zatrudniającą około 700 ro-

Katowice, 21. 6. (Tel. wł.) Trzem tysiącom robotników z huty „Silesia” grozi zwolnienie. Dni pracy zredukowano tam tak, że robotnik zarabia tygodniowo nie więcej jak 30 złotych.

sche-Ender w dniu wczorajszym bawił w Pabjanicach inspektor pracy, który wyjaśnił delegacji robotniczej stan prawny zatargu, podkreślając, że wobec niezłożenia przez nich list urlopowych oraz braku podstaw do kwestjonowania terminu, ustalonego przez firmę, dalszy strajk nie tylko, że pogarsza obliczenia urlopowe, ale i naraża robotników na utratę zarobków.

Dzień dzisiejszy nie przyniósł żadnych zmian. Fabryka jest zamknięta, wskutek czego 4.000 robotników pozostaje bez pracy. W mieście panuje spokój, przed fabryką krążą wzmocnione posterunki policyjne.

do pracy. Strajk był spowodowany tem, iż zarządy kopalń wypłaciły górnikom w sobotę tylko 70 proc. zarobku.

Brak gotówki spowodowany został tem, że ministerstwo kolei nie wypłaciło kopalniom należności za pobrany węgiel. W dniu wczorajszym wypłacił górnikom resztę zarobku.

Ząbkowice, 21. 6. (AW.) Trwający od kilku tygodni strajk w fabryce chemicznej „Elektryczność” został na konferencji w inspektoracie pracy w Dąbrowie zlikwidowany. Wczoraj wszyscy robotnicy przystąpili do pracy. W wyniku konferencji robotnicy otrzymali od 1 maja 8 proc., a od 1 lipca otrzymają dalsze 2 proc. podwyżki płac. Poza tem podwyższono im dodatek mieszkaniowy.

botników. Jak się dowiadujemy, przemysłowcy oświadczyli na tej konferencji, że obecna sytuacja w przemyśle metalowym nie pozwala na udzielenie podwyżki zarobków. W sprawie tej inspektorat pracy wyznaczył ponownie konferencję, która odbędzie się 28 b. m.

gdyby do jej programu włączono sprawę wolności mórz.

„Pierwsza Brygada” nakazana?

Dnia 16 czerwca w Wąbrzeźnie na Pomorzu członkowie Bractwa Strzeleckiego (nie „Strzelca”) szli na ćwiczenia. W pewnej chwili kapela wojskowa zagrała „Pierwszą Brygadę”. Gdy członkowie Bractwa zastrzegli się wyraźnie przeciw graniu tej pieśni, kapelmistrz usprawiedliwił się, że tylko raz grał „Pierwszą Brygadę”, a ma rozkaz grać ją koniecznie w podobnych okolicznościach 3 do 5 razy i zdawać następnie raport, ile razy ją zagrał.

Pogrzeb z przeszkodami

Warszawa, 21. 6. (Tel. wł.) Na wczoraj po południu był zapowiedziany pogrzeb socjalisty Mieczysława Buchholca, który został niedawno postrelony przez bojówkę B. B. S.

Gdy kondukt miał ruszyć przez ul. Wilczą, Marszałkowską i Królewską, przybył silny oddział policji, który skierował go na cmentarz Nowego Bródna okólną drogą koło parku Skaryszewskiego. Kiedy poseł Barlicki prowadził rokowania z komisarem policji i wskazał na to, że niema żadnych podstaw prawnych do zakazu przejścia przez centrum miasta, policja zagroziła wyłot ulicy i zarepetowała karabiny.

Na szczęście do żadnych zająć nie doszło, jakkolwiek wzburzenie wśród uczestników było silne. (w)

Jeszcze jeden zdrajca

Warszawa, 21. 6. (Tel. wł.) Z Niemiec przybył drogą morską do Piotrogrodu, poseł na sejm Rzeczypospolitej Bittner, ścigany listami gończymi przez sądy polskie. Organizacja komunistyczna zgotowała Bittnerowi serdeczne przywitania. (w)

Narada gospodarza w przydium Rady Ministrów

Warszawa, 21. 6. (Tel. wł.) W przydium Rady Ministrów odbyły się wczoraj narady pod przewodnictwem premiera Świątalskiego przy udziale ministrów Kwiatkowskiego, Matuszewskiego, Niezabytowskiego oraz wice-ministrów Wysockiego i Doleżala. Na konferencji omówiono wniosek ministerjum rolnictwa w sprawie usunięcia ograniczenia przemiału żyta i znieśnienia cel wywozowych od owsa. Nadto omówiono wyniki rokowań handlowych z Rumunją i Jugosławią. (w)

Początek roku szkolnego

Warszawa, 21. 6. (PAT.) P. minister W. R. i O. P. wyznaczył początek roku szkolnego 1929/30 na dzień 3 września r. b. (wtorek); w tym dniu odbędzie się uroczyste nabożeństwo szkolne; normalne zajęcia szkolne rozpoczną się dnia 4 września r. b.

Nowy wielki most kolejowy

Lwów, 21. 6. (Tel. wł.) Pod Trembowlą w województwie tarnopolskim odbyło się uroczyste otwarcie mostu kolejowego długości 147 m.

Coty skazany na grzywnę

Paryż, 21. 6. (PAT.) W procesie o oszczerstwo, wytoczonym przez związek narodowy dzienników francuskich, syndykat prasy paryskiej oraz syndykaty generalne pism codziennych, regionalne i departamentalne, przeciwko wydawcy Coty'emu oraz wydawnictwom „Ami du peuple”, „Gaulois” i „Figaro”, zapadł wyrok, skazujący Coty'ego na 1000 fr. grzywny oraz ogłoszenie wyroku w 10 pismach i trzy wymienione wydawnictwa, sądzoną za 8 podobnych spraw, na taką samą karę.

Biografia słynnego króla nafty

Paryż, 21. 6. (AW) Dzienniki tutejsze donoszą, że opuściła prasę biografia Johna Rockefellera, słynnego króla nafty.

Wśród szczegółów kariery miliardera znajdziemy ciekawy i nieprawdopodobny fakt. Król nafty, podobnie jak hiszpański król Filip, w r. 1905 przebył dietę, spożywając jedynie mleko kobylicze. W r. 1905 Rockefeller liczył lat 65. Był wówczas ciężko chory tak, że oczekiwano bliskiej jego śmierci. Lekarze wówczas zalecali mu tę osobliwą kurację. Uratowało go 6 mamek, które karmiły go jak niemowlę.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88½ zł, w Gdańsku na Warszawę 8,89 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,32 zł, gotówką — 211,90 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — 172,47 zł, gotówką — 172,12 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 21 czerwca 1929.
Nastroj giełdy dzisiejszej nie wykazał żadnej zmiany.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono nadal za 5 proc. poź. konwers. 54 proc. i za 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie 44 proc., natomiast oddawano 8 proc. listy dolarowe po 92 proc. (przy dewizie 8,90), premj. dolarowe po 71,— i poź. inwestycyjną po 106—105,—.

Z akcji bankowych doszło do notowania jedynie Bkiem. Polskim po 165,— w placeniu, zaś z akcji przemysłowych płacono za Cukr. Zduny 50,—, za Piechcin 50,— a oddawano Cegielskiego po 34,— i obracano R. Mayem po 98,—.

Cedula urzędowa z dnia 21 czerwca 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 54% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 92% O.

4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziemstwa Kredyt 44% P.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 71,— O.
4% Prem. Poź. Inwestycyjna 106—105,— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 165,— P.

Akcje Przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 34,— O.
Cukrownia Zduny I em. zł. 50,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 98,— +
Piechcin Fabryka Wapna i Cementu I em. 50,— P.

Tendencja: Bez zmiany.

Giełda warszawska

dnia 21 czerwca 1929 r.

Waluty Gotówka

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,88 sp. 8,90 kup. 8,86

Dewizy

Be.gja	tr. 00,00 sp. 00,00 kup. 000,00
Londyn	043,24 " 043,35 " 043,13
Nowy Jork	008,90 " 008,92 " 008,88
Paryż	034,88 " 034,97 " 034,79
Praga	026,41 " 026,47 " 026,35
Szwajcaria	171,64 " 172,07 " 171,21
Sztokholm	239,07 " 239,67 " 238,47
Włochy	046,65 " 046,77 " 046,53

Papiery państwowe i obligacje

4% poź. inwest.	107,00	108,50	108,00
5% poź. konw.	067,00	065,00	066,00
6% poź. dol.	000,00	000,00	083,50
10% poź. kol.	000,00	0,00	102,50
5% poź. kol. konw.	000,00	000,00	058,00

Akcje w złotych:

Bank Dysko.towy	000,00—126,00
Bank Polski	164,50—164,00
Bank Zachodni	000,00—070,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Sila i Swiatlo	0,00—125,00
Firley	046,75—047,00
Lilpop	000,00—028,50
Modrzewj	000,00—023,75
Ostrowieckie Zakłady	000,00—081,00
Starachowice	000,00—022,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg
Berlin, dnia 21 czerwca 1929

Pszenica marchijska	217,00—218,00
lipiec	229,00—228,50
wrzesień	241,00—241,50
Tendencja dla pszenicy słabsza.	
Zyto marchijskie	192,00—194,00
lipiec	206,50—205,50
wrzesień	218,50—217,50
Tendencja dla żyta mocniejsza.	

jęczmień Pastewny i przemysłowy	176,00—182,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijski	178,00—188,00
lipiec	000,00—188,00
wrzesień	193,25—198,00
Tendencja dla owsa spokojna.	

Mąka pszenna	25,00—28,75
Tendencja mocna.	
Mąka żytnia	25,75—28,00
Tendencja mocna.	

Otręby psenne	00,00—11,75
Otręby żytnie	11,50—12,00
Groch victoria	40,00—48,00
Groch jadalny półny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,00
Bób polny	21,00—23,00
Wyka	27,00—30,00
Lubin niebieski	18,50—19,50
Lubin złoty	28,00—30,00

Seradela nowa	00,00—00,00
Makuch rzepakowy	00,00—18,50
Makuch lniany	21,30—21,60
Wytłoki suszone	00,00—10,75
Srót Soja	18,10 18,90
Płatki ziemniaczane	16,30 16,80

Notowania złotego w Berlinie z dnia 21 czerwca 1929.

Wyplaty na Warszawę: 46,875—47,075
Noty wielkie: 46,775—47,175

W odpowiedzi na naganę niemiecką

Wyjaśnienie w sprawie przelotu aeroplanu polskiego nad Bytomiem

Katowice, 21. 6. 6. (PAT.) W związku z atakami prasy Śląska Opolskiego po pojawieniu się 16 bm. samolotu polskiego nad stacją w Bytomiu otrzymujemy do zakomunikowania następujące wyjaśnienie:

16 bm. o godz. 17 wystartował z lotniska w Katowicach do Królewskiej Huty aeroplan L. O. P. P., na odbywające się tam zawody lekkoatletyczne. Lotnik z Krakowa, lecąc po raz pierwszy w tę okolicę zbłądził,

przypuszczając, że znajduje się nad stacją w Królewskiej Hucie, rozrzucił nad stacją w Bytomiu propagandowe ulotki L. O. P. P. nie wiedząc o odbywających się tam jednocześnie uroczystościach sportowych. Świadome rozrzucanie ulotek w jakichkolwiek celach propagandowych było wykluczone chociażby z uwagi na postanowienia statutu L. O. P. P., którego członkiem może być tylko obywatel polski.

Niemcy tyrolscy dziękują Mac Donaldowi

Wiedeń, 21. 6. (PAT.) Dzienniki donoszą z Insbrucku: Wczoraj odbyło się zgromadzenie, w którym wzięły udział wszystkie niemieckie stron-

nictwa polityczne. Uchwalono wysłać telegram do Mac Donalda z podziękowaniem za zajęcie się losem Niemców w południowym Tyrolu.

„Times” przeciw Mac Donaldowi

Londyn, 21. 6. (AW) Dzisiejszy „Times” w artykule wstępnym ostro krytykuje wystąpienie Mac Donalda na łamach „Sunday Times’a” w spra-

wach mniejszości narodowych. Dziennik uważa artykuł ten za niezmiernie szkodliwy dla stosunków międzynarodowych.

Sprawa rozbrojenia na morzu

Zagadnienie wolności mórz nie będzie poruszane

Wiedeń 21. 6. (PAT) „Neues Wiener Abendblatt” donosi z Waszyngtonu: W tutejszych kołach politycznych sądzą, że kwestja wolności mórz nie będzie dyskutowana na plenarnej konferencji anglo - amerykańskiej, gdyż kwestja ta jest zbyt drażliwa. Natomiast prawdopodobnym jest, że narazie, zwołana będzie konferencja trzech mocarstw, mianowicie Ameryki, Anglii i Japonii. Na konferencji tej będą czynione próby zawarcia umowy w sprawie stosunku sił poszczególnych flot. Później dopiero zaproszone będą Francja i Włochy do udziału w rokowaniach w sprawie dalszych ograniczeń zbrojeń na morzu.

Nowy Jork 21. 6. (PAT) Wśród kół dobrze poinformowanych wzmaga się przekonanie, że przemówienia Mac Donalda i Dawesa dały do zrozumienia, iż dawna trudna sprawa wolności mórz nie będzie związana z rokowaniami na temat rozbrojenia. Wzmiankowane koła przypuszczają również, że prócz Japonii, Francji i Włoch, wzmę udział w rokowaniach, jeśli to będzie możliwe, także i inne mocarstwa morskie, i że traktat w sprawie rozbrojenia, tak samo jak pakt Kellogga, obejmie wszystkich. Zdaje się, iż rząd Hoovera doszedł do wniosku, że konferencja w sprawie redukcji zbrojeń skazana byłaby na niepowodzenie,

Prezydent Rzpltej w Równem Wołyńskim

Równe, 21. 6. (PAT.). Na program wczorajszego pobytu Prezydenta w Równem złożyły się głównie uroczystości wojskowe, w czasie których Prezydent jako najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych, był podejmowany przez tutejszy garnizon.

Uroczystości rozpoczęły się mszą połową odprawioną na placu ćwiczeń 45 p. p. Prezydent w otoczeniu swej świty, dowódcy O. K. w Lublinie gen. Taczaka i dowódców pułków występujących na mszy polowej. Po nabożeństwie Prezydent przeszedł do kasyna oficerskiego 45 p. p. Tymczasem wszystkie oddziały odmaszerowały na miejsce, gdzie miała odbyć się wielka parada wojskowa w obecności tysięcznych tłumów mieszkańców m. Równego. Z chwilą przybycia Prezydenta i zajęcia przez niego miejsca w specjalnie dla niego przygotowanej trybunie rozpoczęła się defilada oddziałów garnizonu równieńskiego. Po defiladzie w ogrodzie 44 p. p. odbył się obiad żołnierski.

Po obiedzie Prezydent w otoczeniu świty przyglądał się ciekawym ewolucjom na koniach, wykonywanym przez ułanów 21 p. ułanów nadwiślańskich. Na terenie 44 p. p. demonstrowano przed Prezydentem efektowne ćwiczenia lekkoatletyczne.

O godz. 15,30 Prezydent z otoczeniem pojechał do Szubkowa, gdzie zwiedził cerkiew prawosławną i męską szkołę rolniczą. Następnie udał się do Horyńrodu, gdzie zwiedził kaplicę rzymsko-katolicką i żeńską szkołę rolniczą. W osadzie krechowieckiej Prezydent był obecny przy położeniu kamienia węgielnego i poświęceniu przez ks. biskupa Szelągka fundamentu pod budowę Domu Ludowego im. św. p. pułk. Bolesława Mościckiego. W tej samej osadzie Prezydent trzymał do chrztu dziecko jednego z osadników.

Po powrocie do Równego Prezydent wziął udział w raucie, wydanym na jego cześć przez powiatowy komitet obywatelski i wojsko.

Proces bojówkarzy ukraińskich

Lwów, 21. 6. (tel. wł.). W dniu 1-go listopada 1928 r. w dziesięciolecie odzyskania niepodległości państwa polskiego doszło we Lwowie do krwawych zaburzeń, spowodowanych przez Ukraińską Organizację Wojskową. Dokonano kilku zamachów na pomniki „Orląt”, „Obronców Lwowa” i t. d. Policja przeprowadziła szereg rewizyj i aresztowań przyczem skonfiskowano wiele broni oraz materiały wybuchowe. Aresztowani rekrutowali się przeważnie z pośród studentów i studentek grupujących się około różnych organizacji i związków pokrewnych U. O. W., które stawiały sobie za cel sabotaż i demonstracje antypaństwowe.

Po ukończeniu śledztwa okazało się ponad wszelką wątpliwość, że krwawe ekscesy listopadowe dokonywane były przez tajną Ukraińską Organizację Wojskową. Onegdaj rozpoczął się

proces przeciwko przywódcom tego ruchu. Na ławie oskarżonych zasiadło trzech studentów Uniwersytetu i 4 kobiety, z tych jedna studentka uniwersytetu, jedna nauczycielka, jedna absolwentka seminarjum oraz jedna uczennica instytutu koncertowego. Wszyscy oskarżeni są o zbrodnie głównie, względnie o zbrodnie zakłócenia spokoju publicznego.

W czasie rewizji znaleziono u nich wiele egzemplarzy organu U. O. W. „Surmy”, rewolwery niemieckiej firmy „Deutsche Werke” i innych marek niemieckich, wiele odezwi i okólników U. O. W. i dużo materiału wybuchowego.

Ze względu na znaczne ilości świadków i obszerny materiał dowodowy proces potrwa dłuższy czas. Oskarżenia nie przyznają się naogół do należenia do U. O. W. choć wiedzieli o jej istnieniu i działalności i przyznają się do brania udziału w ekscesach.

Wielka manifestacja narodowa w Bielsku

Bielsk, w czwartek.

W dniu 16 czerwca zawiązała się w starej twierdzy narodowej w Domu Polskim w Bielsku od kilkuset delegatów Stronnictwa Narodowego, przybyłych na okręgową konferencję polityczną z Zachodniej Małopolski i Górnego Śląska. Licznie przybyłych powitał w serdecznych słowach prof. Fereus, witając w pierwszym rzędzie posłów dr. J. Pierackiego z Lwowa, dr. Tempkę z Królewskiej Huty i dr. Kozakowskiego z Katowic.

Powołano do prezydium: na przewodniczącego Błażeja Świerkosza ze Stryszawy, na sekretarzy J. Kojdrę z Żywca i Niemczyka z Białej, a na wiceprezesa red. Biegańskiego z Cieszyna, J. Pochopienia z Lasu, Barcika ze Straconki, dr. Figła z Białej, Sewerę z Łękawicy, Janika z Bielska, Jędryska z Gilowic, Marka, Zemana Jana i Rubachę z Białej.

Następnie przewodniczący udzielił głosu posłowi Pierackiemu z Lwowa, który w pięknej i podniosłej przemówieniu omówił obecną sytuację polityczno-gospodarczą w Polsce, z trzymaniem się dłużej na zobrazowaniu zaszłych wypadków we Lwowie, krytykując w ostrych słowach wytworzone się stosunki w Polsce po maju 1926 roku.

Po przemówieniu posła Pierackiego zabrał głos poseł z Górnego Śląska dr. Tempka i zwrócił uwagę na upadek praworządności w Polsce jako jedno z największych niebezpieczeństw, wynikłych w konwencji wypadków majowych. Zwrócił również uwagę na niczem nieuzasadnione rozwiązanie Sejmu Śląskiego bez jednoczesnego rozpisania nowych wyborów. Przemówienie posła Tempki zostało przyjęte entuzjastycznymi brawami i okrzykami na cześć Górnego Śląska oraz praworządności.

Kwestje, związane z autonomią Śląska, zreferował dr. Kozakowski z Katowic. Następnie przewodniczący, dziękując mówcom za referaty, otworzył dyskusję, w której kolejno zabierali głos: Szusiak Józef, Bukowski Jan, Machajczyk Jakób, Adamczyk, Orzechowski Józef, Kuś Jan, Barcik, Kojder, Janik.

Na zakończenie zebrania przemówił red. E. Zajaczek, wzywając delegatów do wyłączonej pracy organizacyj-

no-propagandowej, podkreślając, że stosunki obecne oraz wpływy „sanacji” są na krótką metę obliczone i dlatego też obóz narodowy musi być w pogotowiu. Kończąc swe przemówienie, zaproponował uchwalenie następujących rezolucyj:

Okręgowa konferencja polityczna zwolana przez zarząd okręgowy Stronnictwa Narodowego w Bielsku, która odbyła się w dniu 16-go czerwca w sali Domu Polskiego

a) stwierdza, że winę obecnego ciężkiego położenia gospodarczego, ponoszą te czynniki, które doprowadziły do rozrzedzenia budżetu państwowego, przekraczającego obecnie przeszło trzy miliardy złotych i b) że wymiary podatkowe za rok obecny są wyższe, niż w roku ubiegłym, a przy obecnym nacisku sfer rządowych na samorządy doprowadza się do coraz większych obciążań, rujnujących materialnie szerokie warstwy społeczeństwa.

c) domaga się jaknajwcześniejszego uchwalenia ustawy o ubezpieczeniu na starość i na wypadek niezdolności do pracy dla robotników,

d) protestuje przeciw zamiarom niemieckim w kierunku uszczuplenia naszych granic i domaga się stanowczej polityki w stosunku do rzeszy niemieckiej. Nie wolno nam bowiem dopuścić i nie dopuścimy do utraty jednej piątej naszej ziemi,

e) wobec prowokacji żydowskiej we Lwowie solidaryzuje się z wystąpieniem młodzieży lwowskiej, wyrażając jednocześnie hołd arcybiskupowi katolickim za ich zdecydowane stanowisko,

f) uchwała wotum zaufania postom klubu narodowego, wzywając ich do energicznej obrony praworządności w Polsce.

Odśpiewaniem „Roty” Konopnickiej została zakończona ta naprawdę imponująca manifestacja narodowa, w której zebrani zacerpnęli nową zachęty i bodźca do pracy pod sztandarem narodowym.

Szczyt zaciętrzewienia partyjnego

Nieprzytomnymi artykułami p. Wielopolskiej z reguły nie zajmujemy się, zwłaszcza, gdy są zamieszczane w „Głosie Prawdy”. Obecnie jednak p. Wielopolską przyciągnęła żydowsko-masońska „Epoka”, gdzie zamieściła ona artykuł p. n. „Odwaga”. Stawia ona za wzór Polakom z obozu narodowego, ni mniej, ni więcej tylko „spraw-

wiedliwych” Niemców, za to, że przeprowadzili rewizję procesu Jakubowskiego, przez co nie zwrócili przeciw życia biednemu robotnikowi polskiemu. O zbrodniach niemieckich już p. Wielopolska zapomiała. Natomiast z pianą na ustach izała się, swoim zwyczajem, na obóz narodowy, któremu oczywiście zarzuca różne zbrodnie, przyczem napada nawet na młodzież lwowską, broniąc czci wiary katolickiej i każe wzorować się jej na Niemcach. P. Wielopolska woli więc Niemców, największych wrogów państwa, od rodaków innych przekonań politycznych.

Jak może coś podobnego drukować „Epoka”? Chyba dlatego, że jest przez Żydów redagowana i że jest „sanacyjna”.

Pos. Naumann jako „objektywny” Niemiec

Niedawno podaliśmy wiadomość o wielce nieprzyzwoitem zachowaniu się prezesa niemieckiego klubu sejmowego, posła Naumanna w pawilonie Polonii zagranicznej na P. W. K. Poseł Naumann poirytowany poglądom przedstawieniem niemieczenia Polaków przez szkołę, fabrykę i księży germanizatorów, użył słów tak ordynarnych, że musieliśmy je skreślić z notatki naszego informatora.

Wiadomość o niesłychanym wybruku posła Naumanna obiegła prasę polską, m. in. podał ją także „Kurjer Poznański”. P. Naumann posłał temu pismu sprostowanie, w którym przyznaje wprowadzić, że użył słów: „Lumperei” i „Schweineri” (galaństwo i świństwo), lecz tłumaczy się, że nie miał przytem na myśli ani Polski ani Polaków, tylko „przeciwniemiecką propagandę”, podjętą przez dyrekcję wystawy.

W „Posener Tageblacie” p. Naumann nawiązując do zajścia w pawilonie polonii zagranicznej, rozpiął się bardzo obszernie „we własnej i niewłasnej sprawie”. Pewne ustępy tego artykułu, w którym zapuszcza się w historyzoficzne dociekania na tle psychologii porównawczej narodów, są tak znamienne, że warto zająć się nimi dokładniej. Autor wspomina naprzód o spolszczeniu się wielu rodzin niemieckich w Polsce i przyznaje, że rasa germańska, nawet kiedy występowała zdobywczo, ulegała zawsze łatwo asymilacji. Przykładem tego procesu dziejowego jest choćby wystawa w Poznaniu. Bardzo wielu najwspanialszych wystawców polskich ma nazwiska niemieckie. Ich ekspozyty są pośrednio wymownym wyrazem spolszczenia się żywiołu niemieckiego. Natomiast poglądy pokaz germanizowania się Polaków w Niemczech ma być — zdaniem p. Naumanna — „kłamliwą” propagandą i „świadomym wprowadzaniem w błąd” zwiedzających wystawę.

Wolne żarty! Pokaz, który tak oburzył posła Naumanna, jest najzgodniejszy z istotnym stanem rzeczy, a w obrazowości swej chyba nadto łagodny, gdyż jako narzędzie germanizacji przedstawiono tylko szkołę, fabrykę i księży germanizatorów, pomijając długi szereg drastycznych środków, jakich rządy pruskie i społeczeństwo niemieckie nigdy nie szczędziły, by tę germanizację przyspieszyć.

P. Naumann zarzuca psychice polskiej brak objektywizmu, który ma być rzekomo specyficzną zaletą umysłowości niemieckiej, i szeroko na ten temat w artykule się rozwodzi. Tymczasem właśnie inkryminowany pokaz w pawilonie polonii zagranicznej jest najobjektywniejszym stwierdzeniem prawdy. Czy na taką prawdę oburzyłby się np. 100-procentowy yankees amerykański, gdyby ze Stanów Zjednoczonych nadesłano podobne figurki, obrazujące amerykanizację tamtejszych Polaków? Byłoby chyba bardziej objektywne, niż myślcąc po niemiecku p. Naumann, który chyba kpi sobie, gdy twierdzi, że naród niemiecki jest najlepszym wyraziścielem myśli etycznej i zdobytej nauką dziejów świadomości, że każdą narodowość należy utrzymać oraz ochraniać, i że nie kto inny, tylko Prusy są właśnie ordynikiem tej idei (!). Taki sąd jest chyba szczytem subiektywizmu, sprzecznego nie tylko z opinią Polaków, ale całego świata o Niemcach a zwłaszcza Prusakach.

Wszak owych kilkanaście drobnych szkół polskich, na których otwarcie zgodził się po dziesięcioletnim oporze rząd pruski, a co p. Naumann z dumą, jako jedyny argument na poparcie swej tezy, wspomina — nie może chyba być jeszcze wystarczającym i poważnym powodem do zmiany powszechnej i słusznej opinii o zachlan-

**MATOWY KREM
VELOURS
MAJOLA**
ZACHOWUJE SWIEZA I ZDROWA TERCIE

P. W. 10904-02.491

ności prusactwa, której ofiarą była nasza narodowość tak długo i jest jeszcze dotychczas.

Poznański chór katedralny wystąpi w Pradze

Na uroczystości ku czci św. Wacława, które się odbędą w Pradze na początku lipca, wyjeżdża również znany z transmisyj radiowych chór katedralny z Poznania, jeden z najlepszych polskich zespołów śpiewaczych, a jedyny w Polsce chór, w którym sopran i altę śpiewają chłopcy.

Chór pod dyr. ks. dr. Gieburowskiego weźmie udział w akademii polskiej w Pradze, która odbędzie się dn. 5 lipca r. b., oraz urządzi koncert, w którego program wchodzi kompozycje polskie z 16 i 17 wieku.

Jak wiadomo, na uroczystości polskie wyjeżdża polska wycieczka z ks. kardynałem Prymasem na czele. Zgłoszenia na wycieczkę z równoczesną wpłatą 50 zł przyjmuje komitet w Poznaniu, Ostrów Tumski 1.

Odnaczenia papieskie

Ks. kardynał-Prymas Hlond przed wyjazdem swym do Rzymu wręczył p. Teofilowi Chłapowskiej z Żegocina papieski krzyż „Pro Ecclesia et Pontifice” w uznaniu za jej długoletnią działalność charytatywną. P. Chłapowska w ciągu dwudziestu pięciu lat stała na czele Rady wyższej Konferencji św. Wincentego à Paulo.

Jednocześnie taki sam krzyż „Pro Ecclesia et Pontifice” otrzymała p. Wanda Chłapowska, wieloletnia organizatorka rekolekcji dla pań i niemordowana działaczka w społecznej akcji katolickiej.

LOTERJA P.W.K.
4 razy 75.000
wartości
LOS 3 Zł. np 11047
Fanty wartości od 100 zł wzywają, których wygrający dla siebie użytkować nie może lub nie chce, odkupuje zorganizowane w tym celu konsorcjum do nominalnej wartości, za potrąceniem tylko 15% na koszty handlowe. Wpłata gotówką w Polskim Banku Handlowym.

**PUDER DJACHYLOWY
„MOTOR”**
nw 11 143

**Czas najwyższy
kupić los P.W.K.**
Ciągnienie pierwszej
serji już w przyszłym
tygodniu. Los 3 zł.
Dopóki drobny zapas starczy.
nw 11100

DZIAŁ GOSPODARCZY

Pierwszy dzień obrad VIII Zjazdu Cukrowników R. P.

VIII Zjazd Cukrowników R. P. otwarty został Mszą św. w kolegiacie farniej, poczem uczestnicy udali się do Collegium Medicum U. P., gdzie miało miejsce inauguracyjne posiedzenie Zjazdu. Zebranie zagalil i otworzył w zastępstwie chorego p. prez. Żychlińskiego, p. wiceprezes Rady Nadzorczej Zrzeszeń Cukrownictwa Polskiego, b. min. Zaglenczyński. W dłuższym przemówieniu inauguracyjnym zwrócił p. Zaglenczyński uwagę na wyjątkowo uroczysty charakter obecnego zjazdu, z powodu trwania P. W. K., tego święta pracy polskiej. Cukrownictwo, jak i cały przemysł polski przeżywa obecnie ciężki kryzys, należy jednak żywić nadzieję, że przy harmonijnej współpracy społeczeństwa z rządem trudności te dadzą się przezwyciężyć. Najlepszym przykładem zdolności przelamywania trudności przez społeczeństwo polskie jest P. W. K. Zjazd uczcił P. Prezydenta Rzplitej przez powstanie i okrzyk, poczem przystąpiono do wyboru marszałka zjazdu, którym, jak już donosiliśmy, na wniosek p. prez. Zaglenczyńskiego został jednogłośnie wybrany Andrzej ks. Lubomirski, do prezydium zaś powołano pp.: Wł. Psarskiego, senj., Zaglenczyńskiego, Karłowskiego i Jasińskiego.

Po odczytaniu depesz z życzeniami zabrał głos p. dyr. dr. T. Drążdżyński i wygłosił świętą, naukowo opracowany referat p. t. „Dziesięć lat rozwoju polskiego cukrownictwa”. Prelegent daje rys historyczny cukrownictwa polskiego w okresie, który nazwał: „od wojny światowej, do światowego kryzysu gospodarczego”. Cukrownictwo polskie zawsze już wykazywało dużą skłonność do organizowania się i do wszelkiego rodzaju porozumień. Szczególnie zachodnia Polska wykazuje taką tendencję, co objawiło się w utworzeniu najpierw „Koła interesentów cukrownictwa” w roku 1919, następnie zaś „Biura aprowizacji przemysłu cukrowniczego”, które w styczniu 1920 r. przekształciło się w „Związek Zachodnio-polskiego Przemysłu Cukrowniczego” oraz w utworzeniu w Poznaniu w r. 1921 Banku Cukrownictwa, który rozrósł się do dzisiejszych, kolosalnych rozmiarów. Do banku przystąpiły w 1924 r. również cukrownie b. Królestwa oraz Małopolski. W b. Kongresówce istniał w chwili odzyskania niepodległości państwa „Związek Zawodowy Cukrowni b. Kongresówki”, który w 1923 r. zreformował się na wzór zachodnio-polskiego związku, zawierając z poszczególnymi cukrowniami umowę kartelową. Poprzednio już, w roku 1921, po porozumieniu się między temi związkami utworzono Radę Naczelną Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, jako naczelny organ związkowy. Ubocznie od powyższego powstało w Poznaniu w 1929 r. Koło Cukrowników, które zajmuje się kwestjami technicznymi cukrownictwa; oraz podobne Koło Techników Cukrownictwa w Warszawie. Odtąd polski przemysł cukrowy stał się jednym z najpoważniejszych dostawców rynku londyńskiego.

Odbudowa zniszczonych wojną urządzeń technicznych nie mogła być dokonana w szybkim tempie, gdyż trzeba było czekać na równoległą odbudowę rolnictwa, bez którego przemysł cukrowniczy nie ma racji bytu. Trzeba było również przeprowadzić komasację tego przemysłu przez likwidację wzgl. unifikację nieracjonalnie pracujących placówek. To wszystko spowodowało pewne opóźnienie postępu polskiego cukrownictwa w porównaniu z zachodem Europy. Obecnie jednak — zdaniem prelegenta — stosunki są zupełnie uregulowane, a polski przemysł cukrowniczy rozporządza najnowocześniejszymi środkami technicznymi. Prelegent uskarża się na zbyt nikłą współpracę rządu z cukrownictwem, jeśli porównać analogiczne stosunki w innych państwach, szczególnie w Belgji i Anglii. To że dziś rozporządza nasze cukrownictwo jeszcze pewnym zasobem sił żywotnych, należy odnieść do zgodnej współpracy naszych placówek przemysłowych i w tej współpracy należy szukać lepszego jutra i lepszych warunków rozwoju polskiego przemysłu cukrowniczego.

Niemniej interesujący i wyczerpujący był drugi referat, który wygłosił p. dyr. Mikulski p. t. „Światowy kryzys cukru”. Referat ten, ilustrowany niezliczoną tablicami i wykresami, był prawdziwą rewelacją dzięki kolosalnemu materiałowi, jaki zawierał. Zasadniczym tematem prelegenta był stosunek

produkcji cukru trzcinowego do buraczanego i wynikające z niego niebezpieczeństwo dla europejskiej produkcji cukru. Wojna światowa spowodowała wstrzymanie pracy i zniszczenie wielu placówek europejskich, co dało możliwość zwiększenia produkcji cukru trzcinowego tym krajom, które go produkują. Niektóre z tych państw, jak np. Japonia, Formoza a w pierwszym rzędzie Kuba i Jawa zwiększyły produkcję cukru czterokrotnie do 15- i 20-stokrotnie w porównaniu z produkcją przedwojenną. Do tego dochodzi jeszcze niesłychana taniość robocizny w tych krajach, co uniemożliwia zupełnie konkurencję buraka z trziną na gruncie międzynarodowym. Te wszystkie okoliczności spowodowały ten niebywały dotąd kryzys światowy cukru i olbrzymią wysokość nadprodukcji, przyczem niemałą rolę odgrywa tu jeszcze zmniejszenie się konsumpcji cukru wskutek zubożenia powojennego ludności. Jedynym ratunkiem jest polityka ochronna rządów. Taką politykę stosują u siebie rządy Anglii, Francji, Włoch, Holandji, U. S. A., Turcji i inne. W Polsce pomoc ta jest zupełnie niedostateczna, a nie można szukać ratunku przez zmniejszenie obszarów plantacyjnych i likwidację pewnej ilości placówek, gdyż to spowodowałoby wzrost deficytu bilansu handlowego, co jest zjawiskiem wielce niekorzystnym. Oba referaty zostały przyjęte burzą oklasków.

Do referatów dorzucił kilka uwag p. prez. Zaglenczyński, który wspominał o niezwykle rozwoju i pomyślnych horoskopcach światowego przemysłu cukrowniczego w r. 1873, kiedy to w samej Francji powstało przeszło 500 cukrowni, co stało się przyczyną późniejszej nadprodukcji i niżki cen. Zdaniem mówcy mogłaby naprawić sytuację przez dojsięcie do porozumienia przedewszystkiem z Jawą i Kubą, co jednak nie jest rzeczą łatwą. Co do stosunków polskich, to opowiada o obecnej sytuacji np. na Wileńszczyźnie, gdzie ludność żywi się chlebem wypieczonym z grzybów, stęchłej maki i otrębów. Taka ludność nie może być normalnym konsumentem cukru. Czy obecny kryzys, datujący się już od 1924 r., znajduje się już w punkcie przełomowym, tego przewidzieć nie można. W każdym razie należy żywić nadzieję, że polskie cukrownictwo i z tej opresji wyjdzie zwycięsko.

Na tem p. marszałek ks. Lubomirski zebrał się solwował. Uczestnicy udali się następnie do Bazaru na śniadanie wydane na cześć uczestników, na którym toasty wygłosili ks. Lubomirski i p. prez. Zaglenczyński. Wieczorem odbył się w Bazarze rauf, wydany przez pp. prez. Żychlińskiego, na którym w miłym nastroju spędzono kilka godzin.

Dzień dzisiejszy poświęcony jest zwiedzaniu wystawy. Jutro zaś wygłoszony będzie cały szereg referatów o charakterze bardziej specjalnym, poczem nastąpi zamknięcie zjazdu.

Krótkie informacje gospodarcze

— Placówki dyplomatyczne Austrii, Szwajcarii, Hiszpanji, Włoch, Persji i Norwegji przy rządzie U. S. A. złożyły w Waszyngtonie memorjały protestacyjne przeciwko nowej amerykańskiej taryfie celniej.
— Komitet dyrekcyjny międzynarodowego kartelu stalowego postanowił podwyższyć ogólną produkcję o 1 milion tonn. Produkcja ta wynosić będzie 32.285.771 t.

— Rząd Królestwa S. H. S. zarejestrował w sekretarjacie generalnym Ligi Narodów traktat handlowy i nawigacyjny pomiędzy Albanją a Królestwem S. H. S., podpisany w Białogrodzie 22 czerwca 1928.
— W Brukseli tworzy się Międzynarodowy Związek fabryk drutu. Wobec braku porozumienia pomiędzy poszczególnymi producentami nie doszło jeszcze do zawarcia umowy.

— Zarządzenia, dotyczące rewizji taryf U. S. A., nie są oczekiwane prędzej, aniżeli w sierpniu r. b.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Sprawa elektryfikacji Zachodniej Polski.** Pomorska Elektrografia Krajowa Gródek wniosła do min. robót publicznych podanie o udzielenie jej uprawnienia na elektryfikację województwa pomorskiego, poznańskiego i 10 powiatów byłej Kongresówki. Gdyby akcja Harrimana i akcja samorządowej elektrografii Gródek zostały pomyślnie załatwione, możnaby uważać, że sprawa elektryfikacji została w zachodniej części Polski od granicy Rzeszy niemieckiej po linię Sanu i Wisły korzystnie rozwiązana. Miałoby to dla rozwoju gospodarczego państwa bardzo doniosłe i w skutkach swych odcisnąć znaczenie.

(k) **Finansowanie budownictwa mieszkaniowego.** Na ostatniemu posiedzeniu Komitetu rozbudowy zakończono prace nad ogólnym programem finansowania budownictwa mieszkaniowego w całym kraju. Komitet rozbudowy opiera nowy program na nowych zasadach, całkiem niezależnie od dotychczasowych funduszy rządowych, gdyż przewiduje uruchomienie stałych dochodów z różnych źródeł, głównie zaś z kapitałowej instytucji ubezpieczeniowej. Ogólna suma dochodów, zdobywanych z tego źródła na cele budowlane, wyniosłaby kilka milionów rocznie, co dawałoby pewność ciągłości podjętej akcji budowlanej.

(k) **Kredyt na ogniotrwałe materiały do krycia dachów.** Państwowy Bank Rolny uruchomił w r. b. kredyt na ogniotrwałe materiały do krycia dachów. Na cel powyższy została przyznana kwota 5.000.000 zł. Termin kredytu ustalono na okres do 3 lat. Warunki, na których mogą być nabywane bezpośrednio u dostawców materiały ogniotrwałe, zostaną omówione przez P. B. R. z poszczególnymi fabrykami i podane do wiadomości. Zaznaczyć jednak należy, że P. B. R. na własny rachunek materiałów ogniotrwałych nie nabywa, ograniczając się wyłącznie do ustalania warunków sprzedaży tych materiałów. Z kredytu tego, korzystają mogą rolnicy, za pośrednictwem organizacji, spółdzielczych i kas komunalnych. Bliższe informacje o warunkach kredytu otrzymać można w Wydziale Kredytów Towarowych P. B. R. w Warszawie, oraz we wszystkich oddziałach prowincjonalnych banku.

(k) **Bezporednia taryfa towarowa Węgry — Porty Polskie.** W dniach 14 i 15 czerwca r. b., toczyły się w Gdańsku, przy uczestnictwie delegatów rządów kolei węgierskich, czechosłowackich i polskich narady, w sprawie projektowanej przez min. komunikacji bezpośredniej taryfy związkowej pomiędzy stacjami kolei węgierskich a portami Gdańskim i Gdynią. W wyniku tych narad uchwalono utworzyć osobny związek kolejowy między Węgrami a portami Gdańskim i Gdynią, niezależnie od istniejącego już związku kolejowego polsko-węgierskiego i opracować w ramach tego nowego związku specjalną taryfę. Kierownictwo sprawami Związku powierzono jednomyślnie min. komunikacji w Warszawie. Jako walutę taryfy przyjęto złoty polski. Nowa taryfa obejmie szereg towarów, których przewóz, względnie wywóz przez porty w Gdańsku i Gdyni pożądanym jest dla kół gospodarczych węgierskich oraz dla obu portów. Narazie obejmie taryfa najważniejsze artykuły obrotu towarowego w obu kierunkach jak np. wino, towary żelazne, zboże, cebulę, czosnek, konserwy owocowe i jarzynowe, maszyny rolnicze, konopie, len, rudy, piryty, wełnę, bawełnę i t. p., a w miarę życzeń interesentów będzie stopniowo uzupełiniany.

(k) **Obrót czekowy F. K. O. w maju 1929 r.** Ogólny obrót czekowy F. K. O. osiągnął w miesiącu sprawozdawczym 1 891 mil. zł., z czego na obrót bezgotówkowy przypadło 1 123 miliony. Saldo na kontach czekowych osiągnęło na ultimo miesiąca kwotę zł 166 milij., co w porównaniu do miesiąca ub. stanowi wzrost o 18 milij. zł. Jednocześnie ze wzrostem kapitału czekowego wzrosła również liczba kont czekowych, osiągając na koniec miesiąca sprawozdawczego cyfrę 59 291 czynnych kont czekowych w F. K. O. Ogólna ilość załatwionych pozycji wpłat i wypłat w obrocie czekowym wyniosła w ciągu tego miesiąca 2 500 milij. pozycji.

Z ZAGRANICZY

(z) **Rząd Rzeszy dąży do podwyższenia cel na żyto i pszenicę.** „Vossische Zig” donosi, że w rokowaniach ze Szwecją, rząd Rzeszy zmierza do podwyższenia obecnych stawek celnych na żyto i pszenicę. Obecne cła prowizoryczne wynoszą 5 marek na żyto i 5½ na pszenicę. Są to cła automatyczne, które mogą być każdej chwili zniesione przez Reichstag, wówczas jednak zaczęłyby obowiązywać cła na żyto i pszenicę, ustalone w traktacie ze Szwecją, a wynoszące 6 marek na żyto i 6½ na pszenicę. Cła te wymienione jedynie w traktacie niemieckim ze Szwecją przysługują i obowiązują automatycznie w stosunku do wszystkich innych kontrahentów Niemiec, korzystających z klauzuli największego uprzywilejowania. Min. Rolnictwa uważa t. zw. cła szwedzkie za nie dość wysokie i zmierza przez obecne rokowania ze Szwecją do wprowadzenia w życie stawek automatycznych, któreby wynosiły 7 marek na żyto i 7,50 na pszenicę. Nie jest jeszcze rzeczą pewną, czy rząd wnieśnie do Reichstagu specjalną ustawę o podwyższeniu cel, bowiem obecnie rząd uchwalił tylko wdrożenie rokowań w tej kwestji z rządem szwedzkim.

(z) **IV międzynarodowy kongres naukowy organizacji pracy.** W dniach od 19 do 23 bm. odbywa się w Paryżu IV kongres N. O. P. z udziałem delegatów Anglii, Belgji, Bułgarii, Danji, Egiptu, Estonji, Francji, Grecji, Holandji, Japonji, Litwy, Luksemburga, Norwegji, Polski, Portugalji, Rosji, Rumunii, Szwecji, Szwajcarii, Turcji, Węgier, Włoch, Austrii, Czechosłowacji, S. H. S. Hiszpanji i Niemiec. W zainteresowanych krajach oczekuje się od kongresu niezwykle korzystnej wymiany zdań i wiadomości na temat racjonalizacji pracy w poszczególnych krajach.

(z) **Handel zagraniczny Sowieców.** Eksport towarów Z. S. R. R. przez granicę europejską osiągnął w maju rb. 50 milj. rubli, wobec 58 milj. w kwietniu tegoż roku. Import w maju — 61 milj. rubli, w kwietniu — 59 milj. rubli.

Z WYDAWNICTW

(w) **„Handel Zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej”, miesięcznik, nakładem Głównego Urzędu Statystycznego.** Ukazał się zeszyt kwietniowy miesięcznika „Handlu Zagranicznego”, zawierający szczegółowe dane, dotyczące handlu zagranicznego Polski z uwzględnieniem handlu przez Gdańsk i Gdynię za m. kwiecień 1929 r. oraz dane porównawcze od 1 stycznia do 30 kwietnia 1929 r. i 1928 r. Poza tem zeszyt ten zawiera ciekawy aktualny przegląd ogólny przywozu i wywozu wszystkich grup towarów, co bezwzględnie musi zainteresować nasze sfery przemysłowe i handlowe.

TARGOWICA MIEJSKA

Urządowe sprawozdanie targowe
Komisji Notowania Cen.
Poznań, dnia 21. 6. 1929.

Spędzono wołów 2, buhajów 18, krów 27, bydła 47, świń 411, cieląt 190, owiec — kóz —, prosiąt —, Razem zwierząt 648—

Ceny loco targowiska Poznań łącznie z kosztami handlowymi.

Urządowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunek wagonowo, dostawa biejąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127,9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pororskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania maki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).
Poznań dnia 21. 6. 1929.

„Ceny orientacyjne”
parytet Poznań

Żyto	26,25—27,25
Usposobienie spokojne.	
Pszennica	45,00—46,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	27,50—28,50
Usposobienie stałsze.	
Owies	26,00—27,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia wł. workach według urzędowo ustalonego typu (7%)	40,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. worka	66,00—70,00
Usposobienie spokojne.	
Otreby żytnie	18,50—19,50
Otreby pszenne	20,50—21,50
Lubin niebieski	28,00—29,00
Lubin złoty	40,00—45,00
Tataraka	45,00—48,00
Ogólne usposobienie spokojne.	

SPORT

Hippika

W 13 dniu wyścigów konnych w Lawicy zwyciężyli w poszczególnych gonitwach: 1) Płoty nagr. 1.000 zł., 2.400 mtr.: „Nabab” — gr. of. 19 p. ul., j. Lipiński; 2) Płaska — nagr. 1.000 zł., 1.800 mtr.: „Mnich” — Ign. hr. Mielżyńskiego, chl. Lipowicz; 3) Płoty nagr. 600 zł., 2.400 mtr.: „Hajdamak” — gr. of. 19 p. ul., j. Lipiński; 4) Płaska poza kat. — nagr. 900 zł., 1.800 mtr.: „Mandarynka” — Ign. hr. Mielżyńskiego, j. Lipowicz; 5) Płaska — nagr. 600 zł., 1.300 mtr.: „Nadja” — Bracia W. i Fr. Mrowec, j. Józefiak; 6) przeszkody — nagr. 800 zł., 3.600 mtr. „Gapeusz” gr. of. 7 DAK, j. kpt. Antropow.

Kolarstwo

Wielki bieg o mistrzostwo województwa Poznańskiego odbędzie się dnia 23 bm. na trasie Poznań — Kórnik — Śrem — Czempin — Stęszew — Kotowo — Zabikowo — Luban — Poznań. Start o godz. 14 min. 30 na szosie pomiędzy Miasteczkim i Zegrzem, meta na szosie Luban — Poznań przed Dębem. Wymarsz nastąpi z boiska K. S. H. Cegielski przy ul. Górna Wilda nr. 180, gdzie o godz. 12 odbędzie się zbiórka wszystkich zawodników.

Lekka atletyka

W związku z meczem Poznań Kraków podajemy rekordy okręgowe (na pierwszym miejscu Krakowa): 60 m.: 8 s., 8; 100 m.: 13,2 s., 13,6 s.; 200 m.: 28,1 s., 29,8 s.; 800 m.: 2:46,7 min.; 2:44,8 min.; 80 m. ppt.: 14,4 s., 14,8 s.; 4x100 m.: 56,4 s., 55,2 s.; 4x200 m.: 2:01,0 min.; 2:01,5 min.; skok w wysz.: 137½ cm., 149 cm.; dysk.: 33,37 m., 29,77 m.; oszczep: 36,90 m., 31,43 m., kula: 10,60 m., 9,20 m. Przypominamy, że początek spotkania o godz. 11 na boisku „Warty”.

Piłka nożna

O mistrzostwo kl. A. P. O. Z. P. N. odbędzie się w niedzielę następujące spotkania: godz. 16 boisko „Sparty”: „Sparta” — „Polsnania”; godz. 16 boiski „Warty”: „Legia” — „Warta”. Poza tem w Chodzieży walczą tamtejsza „Nofe” z „H. C. P.”, w Ostrowie zaś walczą miejscowy „OKS” z „Wiktorją” z Chodzieży.

„Warta” — „L. K. S.” Zawody te stanowią obecnie atrakcję dla Poznania gdyż są najciekawszym spotkaniem I serji L. K. S. prowadzi obecnie w rozrywkach ligowych. Warta wystąpi w komplecie i doloży wszelkich starań aby i ten mecz wygrać. Poza tem na boisku zobaczymy dwóch obecnie najlepszych bramkarzy w Polsce i to Mię Ł. K. S. i Fontowicza z „Warty”.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ciekawa impreza na hipodromie

Zawody zaprzęgów urzędnik Wlkp. Klub Jazdy Konnej w dn. 2 lipca

Ciekawe te popisy odbędą się dnia 2 lipca. Ze względu na szereg konkursów podzielono startujących na grupy zawodowe, niezawodowe oraz młodzieży, z tym zastrzeżeniem, że udział brać mogą tylko obywatele polscy. Na pierwszy plan wysuwa się wśród konkurencji niewidziany dotąd w Poznaniu konkurs hipiczny „Młodego Pokolenia” dla koni wszelkiego pochodzenia, amazeonki i jeźdźców do lat 16. Parcours obejmuje 8 przeszkód i przedstawia się stosunkowo groźnie, lecz na pociechę strapionych dodac możemy, że przeszkody posiadające około 90 cm wysokości, 2 m szerokości oraz odstęp przy kobinowanych nie przedstawiają się w rzeczywistości tak groźnie. Udział swój zgłosiło już szereg panienek i chłopców z powincji, przyczem charakterystycznym objawem jest liczny start młodzieży niemieckiej.

Poza powyższym konkursem hipicznym odbędzie się szereg zawodów z zaprzęgami. Ocenę wydadac będzie specjalna komisja, w skład której wchodzi pp.: Adolf Bniński — przewodniczący, gen. Kazimierz Dzierżanowski, prez. W. K. J. K. i Wiktor Szulczewski, prez. W. I. R.; jako zastępcy — pp. wiceprezesa Wlk. K. J. K. oraz jako sędziowie pp.: Konstanty Bniński, Tadeusz Dachowiak i Stanisław Lewicki-Siemeński. Przy ocenie zaprzęgów uwzględniać się będzie przedewszystkiem ogólne wrażenie zewnętrzne, wygląd — koni, powozu,

wszyscy, dalej — dobrane koni. Następnie przeprowadzane będą różne próby mające wykazać opanowanie koni, a więc starty, nawroty, hamowania itd., osobne zaś punkty dawać się będzie za styl całości. Poza tem przy zaprzęgach prowadzących przez wozniców zawodowych uwzględniać się będzie liberje. Osobne punkty przewiduje się dla koni pochodzenia krajowego, inne dla koni pochodzenia zagranicznego, wreszcie odrębnie ma się klasyfikować zaprzęgi handlarckie.

Zawody obejmują zaprzęgi: dwukonne, jednokonne, robocze (fornalki czterokonne), czterokonne; konkurs koni reklamowych oraz sprzedażnych rodzonych w Polsce. Bardzo ciekawie zapowiada się konkurs zaprzęgów fantazyjnych, gdzie startować będą m. in. trójki, czwórki, tandemy, dalej wszelkiego rodzaju zaprzęgi wielokonne, a więc ośmiokonne w cztery pary; to same w dwóch szeregach po cztery; trójki, gdzie jeden koń poprzedza parę, zaprzęg wielokony z końmi ustalonymi w szereg, oraz w in. kombinacjach. Podczas zawodów rozegrany będzie m. in. mecz pokazowy w polo.

Jak z programu wynika, zapowiadają się zawody bardzo ciekawie ze względu na to, że poruszono w nich wszystko, co może zainteresować przedewszystkiem szersze masy. Przemawiają za tem również liczne zgłoszenia oraz wielkie zainteresowanie jakie wzbudziły na terenie całej Polski.

rewizja domowa dała wynik nadspodziewanie pozytywny, gdyż znaleziono 34 fałszywe 2-złotówki i 55 pięćdziesięciogroszów, dalej przynależy do podrobienia monet jak: garnek do topienia cyny, lyżkę żelazną i cynę, służącą do wyrabiania fałszyfikatów. Okazało się, że fałszyfikaty wykonywał 24-letni syn Walencikiewicza Eugenjusz zamieszkały również przy ul. Śródeckiej 8. Przyznał on się do tego i zeznał, że wyrabiał je sam, a nauczył się od pewnego „nieznajomego” z m. Łodzi. Monety te puszczali w obieg ojciec jego Józef i macocha Marja z domu Olesiak, którzy w toku dochodzeń przyznali się. Nowaczykową sąd po przesłuchaniu zwolnił, zatrzymując w areszcie troje Walencikiewiczów.

Należy nadmienić, że część przedmiotów jak formę do odlewania itp. znaleziono ukryte w Cybinie, po dłuższych poszukiwaniach w czasie rewizji domowej. (k)

Fatalne zderzenie się

Cyklista wpadł na samochód

W niezwykle tragicznych okolicznościach poranił się wczoraj wieczorem 18-

letni uczeń kupiecki Edmund Buško, zamieszkały przy Piekarach 22, syn mistrza rzeźnickiego i b. cechmistrza poznańskiego.

P. Buško, jadąc na rowerze ulicą Długą w kierunku ulicy Półwiejskiej, przypuszczalnie stracił panowanie nad maszyną i wpadł całą siłą na przejeżdżającą ul. Półwiejską drożkę samochodową nr. 683, kierowaną przez szofera Blumredera. Niestety, cyklista uderzył rowerem w środek pojazdu i spadł, uderzając się głową o metalowe części samochodu. Nieprzytomnego B. przewieziono do lecznicy miejskiej, gdzie dokonano natychmiastowej operacji. Stan p. Buški jest bardzo ciężki. (k)

Ostatnie dni w Ławicy

Bieg o nagrodę 6.000 zł. — Gonitwa loteryjna

Ostatnie dwa dni wyścigów konnych w Ławicy odbędą się w dniach 22 i 23 b. m. W ostatnim dniu odbędą się 3 gonitwy płaskie i z płotami i 3 z przeszkodami na dystansie około 4.200 mtr. o nagrodę 6.000 zł. W gonitwie tej wezmą udział konie oficerów.

Poza tem odbędzie się gonitwa loteryjna. Koń zwycięzca przejdzie na własność Wielkp. T-wa Wyścigów Konnych i zostanie na torze przy współdzieleniu notariusza wylosowany. Losy w cenie 3, oprócz szans wygrania konia wyścigowego, upoważniają do wolnego miejsca na trybunie w dniu 23 czerwca. Wygrywającemu konia przysługująć będzie prawo sprzedaży tegoż z licytacji na torze.

Dojazd na tor — pociągiem z głównego dworca o godz. 15,15. Z Ławicy można wrócić specjalnym pociągiem oraz autobusami z końca ulicy Dąbrowskiego dokąd można dojechać tramwajami linii 2 i 8.

Groźny pożar

Straty wynoszą około 100 tysięcy zł.

W dniu 19. b. m. w Kuźnicy Słupskiej w pow. Kępimskim poszły z dymem zabudowania następujących gospodarzy: Jana Stajczyka (wartości około 12.000 zł), Edwarda Cieślaka (12.000 zł), Leona Kulata (15.000 zł), Kazimierza Alberta (5.000 zł), Adama Osieckiego (około 15.000 zł), Franciszka Gruszki (15.000 zł) i Wojciecha Panka też około 15.000 zł. Łączne zatem straty wyrządzone przez pożar ocenia się na około 100.000 zł.

Przyczyny ognia, który na szczęście nie pochłoniął żadnych ofiar w ludziach, nie zdołano narazie ustalić. Jako silnie podejrzanego o wywołanie pożaru z lekkomyślności arestowano Franciszka Gruszkę i odstawiono go do sądu grodzkiego w Kępnie. Ujęcie Gruszki nastąpiło na tej podstawie, że miano go widzieć 15 minut przed wypadkiem palącego papierosa w stodole. (k)

KALENDARZYK

Piątek, 21 czerwca 1929.

Słońce: wschód 3,25; — zachód 20,19; — długość dnia 16 godz. 50 min.

Ludzie otyli osiągną bez trudu wydajne i obfite wypróznienie, używając odpowiednio i regularnie naturalną wodę Franciszka Józefa. Liczne sprawozdania lekarzy specjalistów stwierdzają, że chorzy na nerki, artretycy, reumatycy, chorzy z kamcią i cukrzyca są bardzo zadowoleni z działania wody Franciszka Józefa. Ządać w aptekach i drogerjach. nw 11 198

Księżyc: wschód 20,18; — zachód 2,30; — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka 19 st. C., pochmurno, wiatr wsiadł, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa 28 st. C., najniższa 15 st. C. Kal. rz.-kat.: Alojzy; jutro Paulin B. Kal. słow.: Domysław; jutro Broniwoj.

OSOBIŚCIE

— * **Podniosła uroczystość.** W pięknie przybrany i rzeźbiście oświetlonym kościele O. O. Jezuitów złożył Bogu pierwszą Ofiarę Mszy św. w dniu wczorajszym ks. neopresbyter Ludwik Leśniewicz w asyście ks. kanonika i oficjalu dr. Zwolskiego oraz diakona i subdiakona, w obecności ks. dziekana Maciaszka z Bukowca i ks. prob. Adamskiego z Ludzisk. Okolicznościowe kazanie wygłosił we wrzuszających słowach ks. Nowakowski T. J. Na zakończenie zaintonował prymicjant „Te Deum” oraz udzielił uroczystego błogosławieństwa najpierw rodzinie i duchowieństwu, potem licznie zgromadzonej publiczności. Do podniesienia uroczystości przyczynił się piękny śpiew męskiego chóru katedralnego oraz gra na organach p. Siedlewskiego.

— * **Złote goły małżeńskie** obchodzą w dniu 22 bm. pp. Pankracostwo Pawlikowie. Msza św. odbędzie się w kościele św. Małgorzaty o godz. 9.

— * **Wiceprokuratorzy okręgowi.** Zarządzeniem min. sprawiedliwości z dn. 1 czerwca br. dotychczasowi podprokuratorzy przy sądzie okręgowym w Poznaniu pp. Witold Binięcki, Tadeusz Dutkiewicz, Bolesław Gardulski, Bolesław Jaszczewski, Włodzimierz Suchocki, dr. Mieczysław Japa i dr. Józef Woźniak, zostali mianowani wiceprokuratorami okręgowymi w Poznaniu. (k.)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **XXII Zjazd Naczelników Wydziałów Handlowo-Taryfowych** wszystkich dystryktów Kolei Państwowych odbywa się od dnia 20 bm. w Poznaniu. Zjazdy takie mają na celu rozpatrywanie spraw, dotyczących organizacji, usprawnienia i wykonania służby handlowo-taryfowej na kolejach polskich, a rezolucje powzięte na nich stanowią podstawę przyszłych zarządzeń, dotyczących taryf kolejowych. W zjazdach biorą udział przedstawiciele Mi-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Kochanka Rozwolskiego”.
Aurora: „Douglas Fairbanks pod tyt. Trzej Muszkieterowie”.
Casino: „Miłość z przeszkodami” i „Spowiedź szesnastoletniej”.
Colosseum: „Wyspa zabronionych pocałunków”.
Corso: „Nędznicy”.
Edison: „Córka szatana”.
Kapitol: „Król dżungli”.
Metropolis: „Barka miłości”.
Odeon: „Tajemnica Starego Rodu”.
Renaisance: „Dzieje jednej nocy”.
Słońce: „Gałganek dziecko ulicy”.

Szafka fałszerzy

Podrabiali monety metalowe — Wszystkich aresztowano

Jak już pokrótce donieśliśmy, aresztowano w Poznaniu 63-letniego Józefa Walencikiewicza rodem z okolic Łęczycy, a zamieszkałego w Poznaniu, przy ul. Śródeckiej 8 i 27-letnią Leokadję Nowaczykową z domu Majewską, rodem z Osieka, (Ostrówek 15). Oboje byli podejrzani o rozpowszechnianie fałszywych dwuzłotówek i 50-groszówek.

Przeprowadzona u Walencikiewicza

W dniu wczorajszym otwarto w Poznaniu VIII Zjazd Cukrowników R. P. Z powodu choroby prez. J. Żychlińskiego Zjazd otworzył b. min. J. Zaglenczny.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

RADOMICKI Z GDECZA

„Radomicki był przy strzelbie i wyglądał wspaniale, jako general wyprawy (łowickiej) trochę z pruska, z powodu sztywności karku i energii spojzenia“ — to jest pierwszy portret rys, jakim Weyszenhoff w „Janie bez ziemi“ szkicuje figurę Wielkopolańską-ziemianina.

Nie jest to dla Wielkopolan nowina, że w zewnętrznym wyglądzie wielu ludzi księżstwa Polak innych dzielnic dostrzega pewien odcień podobieństwa do „sposobu bycia“ Niemca. Nie byłoby dziwnym, gdyby prawem psycho-mimicry nabył Wielkopolanin tego podobieństwa przez całe stulecie współżycia z prusakiem w szkołach, w wojsku, instytucjach, tak jak nie dziwne jest, że słoński odcienia w brandenburszczyku dopatrują się Niemcy bardziej zachodni. Nie tylko ostatnie sto lat sprawcami tego stanu rzeczy. Daleko wstecz, przed rozbiorem, tutaj na zachodnich ziemiach odbywała się, bo odbywać się musiała osmoza sąsiedzkich soków obyczajowych, a i biologicznych: prawo ziem pogranicznych. Nie można jednak nie uzupełnić rzeczy uwagą, że to, co innym Polakiem dzielnicom wydaje się niemieckością typu fizycznego, jest może często uderzeniem wzroku o typ, który przez zachodność swojego osiedlenia mniej od innych Polaków przesiał domieszka fizyczną Rusi, Białorusi, Litwy i Jądzy — i przez to obcością rysuje się rodaków, którego oko stuleciami przywykło do pomieszczenia rasy lechickiej ze Wschodem Rzeczypospolitej.

Gdy taki jest pierwszy rys fizyczny w Radomickim, to natomiast odwiecznie polskie będzie pierwsze słowo, jakie w powieści wymawia: „psia-krew!“

To ojczytne słowo wyrzyka mu się z ust, gdy musi poświęcić przyjemność polowania dla załatwienia ważnych spraw. Nie byłoby słowianinem, gdyby nie lubił sielanek. Straconą przyjemność to nie byłaby powód do rzeltnego wysiękrywania losu, ale... wszyscy, którzy go otaczają, wiedzą, że Radomicki nie poświęcił dla polowania ważnych interesów. Uprawę obowiązku ma już we krwi. Ze wszystkich postaci we wszystkich innych powieściach Weyszenhoffa jeden może dołęga mógłby pod tym względem dorównać Radomickiemu. Cała pozostawa a tak przebogata galeria figur Weyszenhoffowskich najważniejszy interes poświęcił albo dla przyjemności albo dla manji: Budzisz najpilniejszą rzecz poważną rzucił, by jechał bajdurzyć na konwentyklach politycznych; marnotrawny syn Dubieński nie ma ważnych spraw, by mieć czas na bujanie; societa z Waru wogóle nie wie, co to obowiązek, a czy to „Unja“, czy „Puszcza“ czy „Gromada“ — to Pan Bóg na górze, parobek na dole są od obowiązku, nie szlachcic.

Alę też i weźmy w jedną całość tę wszystkie „stany posiadania“, na których żyją bohaterowie dawniejszych powieści Weyszenhoffa; czy nie czujemy zgodnie z autorem, że cud tylko trzyma tych ludzi przy własności, cud, który oni uważają za obowiązującą normę życia. Radomicki w cudy nie wierzy: twardą ręką i twardszą jeszcze wolą organizuje swój Gdecz w twierdzę ekonomiczną. Za pierwszy swój obowiązek uważa rosnąć w siłę majątkową. Ma poczucie, że jak trzeba być sumiennym wobec bliźnich, tak trzeba być sumiennym wobec siebie. A to „siebie“ i „sobie“, to życie — „ja“ Radomickiego — to on i jego rodzina, jego ród, przezeń reprezentowana komórka rozwojowa społeczeństwa. Oto ów zasadniczy rys psychospołeczny, który dostrzega i notuje Weyszenhoff w wielkopolskiej jakości Polaka.

Już ród Dubieńskich w „Synu marnotrawnym“ pokazywał nam, jak umie obrastać w zioto. Ale jakiś dystans w autorskim nastawieniu osądu: Dubieński poza swoim złotem świata nie widzą — Radomicki, skrzyty organizator warsztatu własnego, conajmniej drugie tyle energii poświęca sprawom powszechnym. Poza Gdeczem i ponad Gdeczem widzimy go w rdeniu maszyny społecznej. Dobro wspólne jest dla niego dobrem jego osobistym. Widzimy go w ogniu debat nad projektami, dążącymi do zabezpieczenia większej własności przed wywrotem pospiesznie pomyślanej re-

formy rolnej. Ale każdy czyn, każdy odruch Radomickiego wpaia w nas przeświadczenie, że sprawa najbliższej warstwy nie zasłoni mu widnokręgu ogólnospołecznego i ogólnonarodowego. Weyszenhoff wie, że wielkie dzieło Karola Marcinkowskiego, to dzieło, któremu Wielkopolska zawdzięcza racjonalne podstawy swojej polskości, oparło się o ofiarę pomocy i mądre zrozumienie u ziemian, u Radomickich przeszłości. Weyszenhoff wie, że nie było w Księstwie żadnego poczynania powszechnego, które by zasłużyło w waść z Radomickimi, bo ci Radomicki mogli być nawet feudałami w obyczajach domowym, ale demokratami byli w sferze publicznych faktów i czynów. O tem właśnie mówią wszystkie te „Jana bez ziemi“ karty, na których widzimy Radomickiego, jako obywatela kraju.

I znowu, gdy tak postawionego Radomickiego porównamy z figurami ziemiańskimi poprzednich powieści Weyszenhoffa, to nie możemy nie zauważyć, że ten nowoczesny „Pan Podstoli“ jest pierwszą u autora „Sobola i Panny“ postacią w pełni pozytywną, pierwszą postacią ziemiańską, bez uśmiechu potraktowaną, ku przykładowi napisaną. Nie jest to rzecz dla naszej dzielnicy obojętną, że z wielkopolskiej rzeczywistości taka postać Weyszenhoffowi się wyłoniła.

Jakieś to już zaznaczyli, Radomicki z Gdecza uderza autora „Jana bez ziemi“ dwoma kardynalnymi cechami: tęgą skrętnością o swoje własne dobro i równoczesnym pędem do pracy społecznej, do ofiarności w pracy publicznej.

Wschodnio-europejskiemu sposobowi odczuwania dość trudno jest zestawiać sobie w „żywą całość“ te dwa elementy. W naszych instynktach są one raczej przeciwstawnością. Europejski Wschód od idealisty domaga się ubóstwa. Ludzie nasi dopiero po utracie swego majątku stają się dydaktykami rządności. Nabierają nawet pasji do tej dydaktyki. Idealista z pełną kieszenią albo jest dla nas hypokrytą, albo Wokulskim, który skończył źle. Radomicki z Gdecza jest pod tym względem nową w beletrystyce polskiej postacią. Jest on szkiem idealisty nie na słowiańską, lecz raczej na anglo-saską modłę. W każdym razie typ zachodni, typ o starych podstawach cywilizacyjnych.

Weyszenhoff wiedział dobrze, dlaczego w Wielkopolsce ten typ lokalizuje. I wiedział dobrze, co o Wielkopolsce przez Radomickiego chce powiedzieć: starodawną kulturę duchową tego kraju.

Nie naprosto dźwiękiem: „Gdecz“ nazywa powieść gniazdo rodowe Radomickiego. Dźwięk, którego znaczenie językowe dziś już niezrozumiałe, tak prastare, tak z przedhistorii wyrastające. Jak setki innych nazw geograficznych Wielkopolski, co żywym jest świadectwem antyczności tutejszego osiedlenia. Tędy szła droga rzymska do Bałtyku, nim Polska stała się zarysem państwa. Na tej drodze na kępach i ostrowiach żyli już ludzie, z których wyszła późniejsza Lechia; w prawiekach już ludzie wiązali się w społeczeństwo i układali normy etyczne współżycia. Cywilizowali się, gdy reszta obszaru dzisiejszej Polski była dopiero społeczeństwem drzew leśnych. Tu ludzie byli zawsze dawniejsi od innych Polaków, wcześniej wyrobieni, rychlej zetknięci i z Zachodem i z Rzymem. Tu więc o typ zachodnio-europejski w rdeniu instynktów i dziś jeszcze łatwiej, niż w innych dzielnicach polskich. Stąd Radomicki w „Janie bez ziemi“. O tej historycznej właściwości Wielkopolski mówi Weyszenhoff.

Adam Grzymała-Siedlecki.

PISMA NADESŁANE

„Swit“, miesięcznik poświęcony walce z alkoholizmem. Treść nr. kwiecień — maj: Katolicki Związek Abstynentów; — Polska Liga Przeciwalkoholowa; — Polski Związek Księżąt Abstynentów; — Zw. Akademików Abstynentów; — Zw. Nauczycieli Abstynentów.

„Zpod czapki uczniowskiej“, miesięcznik młodzieży szkół średnich, Poznań. Spis treści: Od redakcji; — Zegnacie; — Na 3. maja; — Pożegnanie; — Wybrzeże polskie; — Istota i cel sportu; — Moment religijny w twórczości Zagadłowicza; — Toruń; — Teatr Szkolny na P. W. K.; — Widoki z Powszechnej Wystawy Krajowej.

ŻYCIE KULTURALNE

SZTUKA NA P. W. K.

Dział sztuk plastycznych i architektury na P. W. K. zamierza nasz Dział traktować wyczerpująco i z różnych punktów widzenia. Ogrom nagromadzonego na Wystawie materiału zmusza nas do rozdzielenia ocen i uwag na kilka seryj, z których pierwsza, zainicjowana przez świetnego naszego estetyka, prof. dr. Michała Sobieskiego, przyniosła dotychczas dwa szkice: ogólny rzut oka na architekturę P. W. K. oraz ogólny przegląd dzieł malarskich, nagromadzonych w Pałacu Sztuki.

Wyczerpujące te prace, w których dr. Sobieski z właściwą sobie przejrzystością wyjaśnia zwiedzającemu jak należy patrzeć i czego mu Wystawa do przemyślenia dostarcza, zamieściliśmy, w dziale „Powszechna Wystawa Krajowa“, aby czytelnicy nie musieli zbyt długo na nie czekać wobec mnogości materiału bieżącego z innych dziedzin poza Wystawą, który to materiał musi być przez Dział Kultury i Sztuki tak jak dawniej uwzględniany i wyczerpywany. Dalsze artykuły prof. Sobieskiego z tego cyklu będą również ukazywały się na temsamym miejscu, aby utrzymać ich ciągłość. Najbliższy, zatytułowany: „Romantycy Sali Honorowej“ przyniesie przegląd epoki romantycznej naszego malarstwa, oparty o znajdujące się na wystawie obrazy z tego okresu.

TEATR

Czeska młodzież w teatrze Szkolnym. Z inicjatywy p. F. Sawierskiej, nauczycielki języka polskiego w szkołach czeskich w Pradze, zagrają uczniowie i uczniowie praskich szkół komedję Przybylskiego „Bzy kwitna“ i „Odludków i poetę“ Fredry. Interesujący ten dowód promieniowania literatury polskiej zobaczymy w Teatrze Szkolnym na P. W. K. dnia 21. b. m. pop. Zaciąkawi on napewno liczących wychowawców i polską młodzież a stanie się również ważnym łącznikiem kulturalnym z Czechami, okazującymi tyle zrozumienia dla P. W. K.

Monografia teatru polskiego w Grodnie. Dla uczczenia dziesięciolecia pracy teatru polskiego w Grodnie, założonego w r. 1920 przez B. Skapskiego, a prowadzonego później przez założyciela, Redutę i Rychłowskiego, ukaza się niebawem obszerna monografia, która zilustruje wyniki działalności teatru polskiego na wschodnich kresach. (j. k.)

LITERATURA

Zeromski i legenda średniowieczna. Wiadomo, iż Zeromski przedsięwziął do swych powieści długie przygotowania źródłowe, a studia historyczne były wprost jego namietnością. Jednym z dowodów jest „Wiatr od morza“, pełen świetnych scen historycznych, które uskrzydlił znakomity pisarz swoją fantazją, opierając się na rzeczywistości. W „Ruchu literackim“ zajmuje się p. Helena Jastrzębska z Poznania genezą opowieści o mecenstwie św. Wojciecha, zawartej w „Wietrze od morza“. Dochodzi do wniosku, że jest to echem dwóch legend średniowiecznych: „Vita et passio“ oraz „Vita“. Nie ma w tem nie dziwnego, legendy średniowieczne polskie są pełne poezji i mogą dostarczyć pisarstwu mnóstwo materiału, a tylko my je cenimy i znamy zbyt mało. We Francji zbiór legend Jakoba de Voragine przetłumaczył Wyzewa, u nas jeszcze czekamy na takie-ś tłumacza. (t. gr.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Piękna książka w Ameryce. Dorocznym zwyczajem Amerykański Instytut Sztuk Graficznych wystawił w Nowym Jorku 50 najładniej wykonanych książek z tego roku. Są to prace wydane w Ameryce w czasie od 1 marca r. 1928 do 1 marca r. b. Pośród nazwisk autorów i grafików widnieją i polskie nazwiska. Do pierwszych należy Joseph Conrad, którego wystawiono „Listy do Ryszarda Cürlega“ i „Siostry“. Książki zostały wydane przez firmę William Edwin Rudge, Inc. Mount Vernon w ilości 850 i 926 egzemplarzy po dwadzieścia dolarów każdy, przyczem zdobył je znany grafik amerykański Bruce Rogers. Do drugich należy pani Majewska, która zilustrowała „Psyche“ Piotra Louys'a, wydaną w 937 egzemplarzach (po dwanaście i pół dolara każdy!) przez firmę J. J. Little i Ives w Nowym Jorku. Po zamknięciu wystawy w Nowym Jorku, książki będą kolejno obwożone po większych miastach Stanów Zjednoczonych. (20)

WIEDZA I SZKOŁA

DWA NOWE PODRĘCZNIKI Z ZAKRESU MATEMATYKI

Nakładem Ossolineum ukazały się w bieżącym roku dwa wysokiej wartości podręczniki matematyczne. Jednym z nich jest prof. S. Banacha „Rachunek różniczkowy i całkowy t. I.“, dziełko przeznaczone do wstępnego studjum matematyki wyższej. Zgodnie z przeznaczeniem swej książki autor zapoznaje czytelnika w sposób bardzo przystępny i jasny z podstawowymi pojęciami i twierdzeniami rachunku różniczkowego, opierając się w szerokim zakresie na intuicji i pomijając takie dowody, których zrozumienie następczyłoby początkującemu zbyt wielkie trudności. Podnieść także należy, że prof. Banach wykład swój uzupełnił znaczną liczbą prostych przykładów i zadań, ułatwiających studującemu nabycie wprawy rachunkowej. Wychowanie matematyczne nie polega wprawdzie na biegłości w wykonywaniu rachunków, jak to często sądzą laicy, z drugiej jednak strony stwierdzić należy, że zupełne lekceważenie techniki formalnej stanowi często poważne utrudnienie w opanowaniu matematyki a zwłaszcza jej zastosowań. Książka prof. Banacha unika szczęśliwie obu skrajności, dlatego należy jej życzyć jako najszerszego rozpowszechnienia jako podręcznikowi, którego brak w literaturze naszej dawał się dotkliwie odczuwać.

Szczególne i zrozumiałe zaciekawienie wzbudza drugie ze wspomnianych wydawnictw: S. Banach, W. Sierpiński i W. Stożek: „Arytmetyka i geometria dla kl. I szkół średnich“, podręcznik przeznaczony dla dziesięcioletnich dzieci a napisany przez profesorów wszechnic, znanych ze swych prac w najbardziej abstrakcyjnych dziedzinach nauki. Bierzymy tę książkę do ręki z pewnym uprzedzeniem i obawą, że autorowie nie potrafili się zniżyć do poziomu uczniów z pierwszej klasy i że stworzyli podręcznik przerastający ich siły umysłowe.

Przeglądnięcie książki sprawia bardzo miłe rozczarowanie: okazuje się, że szkoła średnia otrzymała w darze od wszechnic doskonały podręcznik, nie wymagający żadnych zastrzeżeń ze stanowiska dydaktyki. Odpowiednio do wieku uczniów, część teoretyczna jest ograniczona do krótkich i jasnych wskazówek, główny natomiast nacisk położono na ćwiczenia, których liczny i staranny dobór umożliwił zarówno rozwój myślenia jak i nabycie wprawy rachunkowej. Podkreślić zwłaszcza należy, że autorowie ocenili należycie rolę momentu zaciekawienia w nauczaniu matematyki, unikając banalnych i nudnych zadań a zastępując je ćwiczeniami, które każdego ucznia zainteresować muszą. Ta zwłaszcza strona podręcznika wyróżnia go korzystnie od wielu innych i tutaj właśnie uwydatnił się najsilniej dobroczynny wpływ charakteru naukowego autorów.

Przy tej sposobności należy zanotować pocieszający objaw, iż w ostatnich czasach liczny zastęp profesorów uniwersytetu (Banach, Łomnicki, Ruziewicz, Sierpiński, Stożek, Wilkosz, Żychliński) obdarzył szkołę średnią szeregiem cennych podręczników. Pozwała to wróżyć pomyślnie o rozwoju gimnazjum w najbliższych latach.

Strona zewnętrzna obu książek, jak zwykle w wydawnictwach Ossolineum, bez zarzutu. W. S.

Zadanie psychologa szkolnego. Temat ten porusza p. M. Kaczyńska na łamach „Pracy Szkolnej“. Program pracy psychologów szkolnych, realizowany na terenie stolicy, jest następujący: 1) współpraca ze szkołami eksperymentalnymi w kierunku zdobycia nowych metod wychowania i nauczania; 2) wpływanie na racjonalną organizację pracy w szkołach powszechnych; 3) rozwiązywanie przy pomocy badań testowych zagadnień, związanych z reformą szkolną. — Urząd psychologa szkolnego został wprowadzony do szkół warszawskich w r. 1927 dzięki staraniom śp. Józefy Joteyko. (St. N.)

KSIĄŻKI NADESŁANE

Kazimierz Wierzyński: „Rozmowa z Puszczą“. Warszawa, J. Mortkowicz, 1929.

Ferd. Ant. Ossendowski: „Najwyższy lot“. Wydawnictwo Polskie R. Wegnera w Poznaniu.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Polskie morze

Odkąd w mroźny, lutowy dzień w odmęty Bałtyku padł pierścień z herbem Rzeczypospolitej, a lance polskich ułanów zanurzyły się w wodzie, rozpoczęła się praca. Ożywiły się piaszczyste wydmy, tysiące ludzi z całej Polski zaczęło tu szukać wytchnienia po pracy. Polski rybak, dotąd uciskany przez zaborców odetchnął z ulgą. Dzięki większym zarobkom mógł lichą łódeczkę zastąpić kutrem motorowym, a umocował go nie przy paliku na piasku nadbrzeżnym, lecz za betonowym falochronem. Wreszcie, z piachów i wydym ruchomych wyrosła rzecz największa: Gdynia. Tam, gdzie wicher morski skręcał tumany piasku, powstały potężne dźwigary i elewatory, a tam, gdzie dziesięć lat temu pasły się krowy na łąkach, dziś dymią kominy wielkich okrętów, a działa polskiej floty wojennej bronią całości morskich granic Rzeczypospolitej.

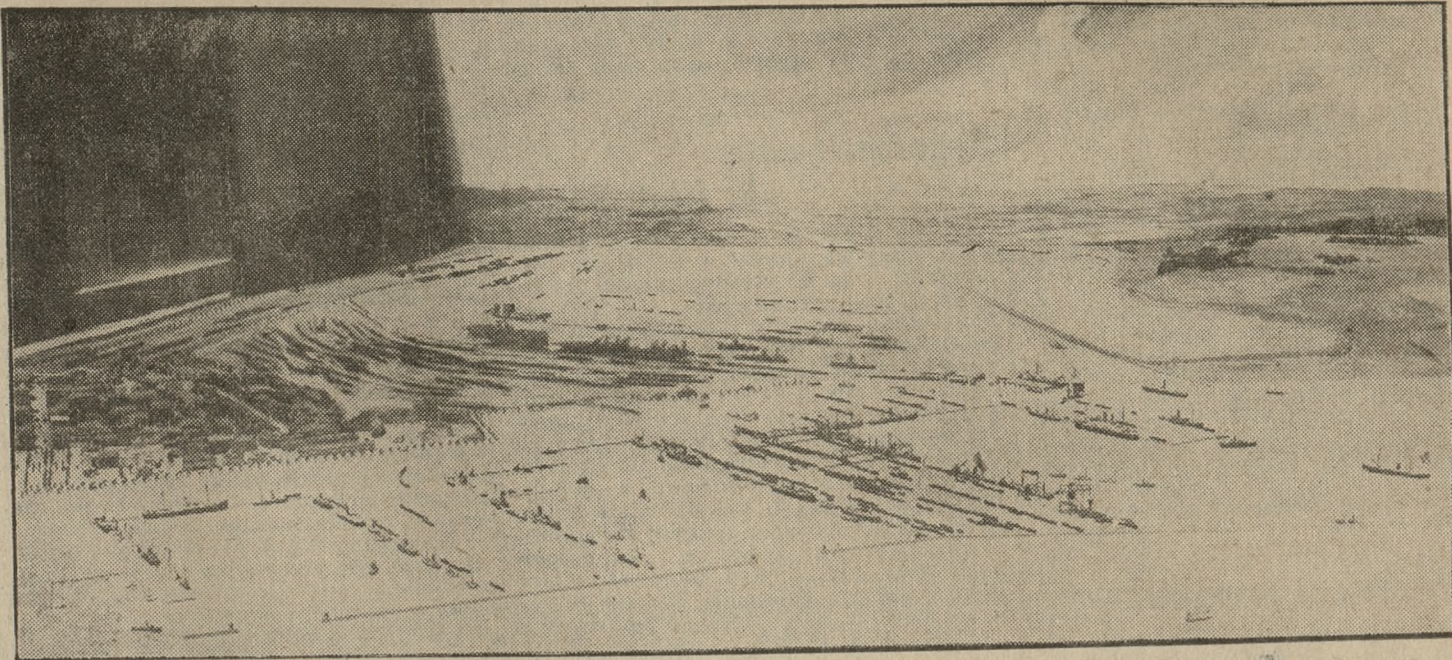
Gdy dziś równie wielkie dzieło powstało w stolicy zachodniej Polski, nie mogło zabraknąć polskiego morza na tym olbrzymim przegładzie dziesięcioletnich rezultatów wysiłku pracowniczego narodu. Pawilon morski na P. W. K. jest przygotowany starannie i w odpowiedniej proporcji do roli, jaką musi odegrać morze w życiu państwa, które chce racjonalnie oddychać.

Wchodząc do wielkiego, szklanym dachem nakrytego dziedzińca pałacu rządu, gdzie umieszczono wystawę eksponatów morskich, odczuwamy charakterystyczny świeży zapach, jaki wydzielają przedmioty, które dłuższy czas pozostawały w kontakcie z atmosferą morza. Lekki przewiew delikatnie muska setki bander, umieszczonych u powal.

Nasamprzód rzuca się w oczy olbrzymi plastyczny plan sytuacyjny portu w Gdyni — artystyczny eksponat gdyńskiego kapitanatu portu. Całą przednią część sali zajęło bujnie rozwinięte państwowe przedsiębiorstwo „Żegluga Polska”, które wystawia precyzyjnie wykonane modele swej floty, m. in. model nowego pospiesznego statku pasażerskiego o pojemności 3.500 ton, a więc 7 razy większego od „Gdyni”, obecnie kursującej po Bałtyku. Wogóle śmiałość i rozmach cechują wszystkie przedsięwzięcia tego żywotnego towarzystwa. Wystawę uzupełniają artystyczne fotografie z podróży polskiej bandery po wodach całej kuli ziemskiej, wykresy wykazujące stały wzrost tonażu i ilości kilometrów, które pióropusz dymu z kominów polskich okrętów zakreślił na niebie.

Nowopowstała, największa w środkowej Europie łuszcarnia ryżu wystawia model swych gmachów, przystani i środków przeładunkowych.

Osobny kiosk zajmuje budowa portu w Gdyni. Prócz fotografii i wykresów wystawia ona modele wykonanych w 1925 r. przez hutę „Zgody”

Panorama portu w Gdyni w „pałacu rządowym” na P. W. K.

wielkich lewarów i dźwigów portowych, kesonów i umocnień nabrzeżnych oraz pogłębiarek i drag ssących, pracujących przy budowie i konserwacji portu. W przedłużeniu tego kiosku ulokowała się Stocznia Gdańska. Jako główny eksponat wystawia ona wielki model swych zakładów i doków, oraz modele wykonanych statków, m. in. również szeregu polskich. Prócz tego wystawia ona olbrzymią śrubę okrętową i urządzenia sterujące.

Port gdański, obok mapy plastycznej portu i okolicy okazuje wykresy statystyczne, dotyczące rozwoju portu, wahań przeładowanego tonażu, stonku bander wpływających do portu etc. Z materiału tego na pierwszy plan wysuwa się fakt, jak rewelacyjnym zdarzeniem dla Gdańska było zmartwychwstanie Polski, dzięki czemu Gdańsk, z trzeciorzędnego portu drzewnego stał się przodującym portem Bałtyku i ujściem dla eksportu wielkiego 30-to miljonowego państwa. Wrażenie sprawiają bandery, na których widnieją obok siebie: herb Gdańska i emblematy Rzeczypospolitej.

Resztę sali zajmują towarzystwa okrętowe mieszane, polsko cudzoziemskie, jak bałtycko-amerykańska linja, która wystawia model olbrzymia transatlantycznego: „Polonia”, o pojemności 15.000 ton, oraz linja skandynawsko-amerykańska, która utrzymuje regularną komunikację między Gdańskiem a Nowym Jorkiem.

Niestety brak w tym przegładzie reszty polskich towarzystw okrętowych jak: Wisła—Bałtyk, Polskarob i innych, których nieobecności na P. W. K. nie można sobie wytłumaczyć. Wspomnieć jeszcze należy o poznańskiej stoczni łodzi Wł. Urbaniak, która wystawia doskonale i solidnie wykonane łodzie i jachty żaglowe.

Cały pawilon morski tonie w powodzi najróżniejszych flag sygnałowych, z których każda ma odrębne znaczenie; razem sygnalizują one jednak zgodnie, że Bałtyk był, jest i będzie polskim morzem.

O wycieczkach polskich z Ameryki

Niema dnia, ażeby w Gdyni nie wylądował jaki statek, któryby nie dostarczył Polsce coraz to nowych gości zza Oceanu, miłych nam i zawsze bliskich rodaków. Niestety, jednak nie przybywają oni w takich ilościach, jakie obiecywano Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu i komitetom przyjąć w poszczególnych miastach i w stolicy. Spodziewano się najskromniej 25 000, daj Boże, ażeby ta liczba doszła pięciu tysięcy, sądząc po tem, co dotąd przybyło przez Gdynię i Zbąszyń.

Są niejaki powody do tego. Bracia z Ameryki rozmaicie to tłumaczą. Powodem tego ma być zastój ekonomiczny, który opanował niektóre dziedziny przemysłu amerykańskiego, chorującego na pewien przesyt rynku i zmniejszenie się zapotrzebowania ze strony krajów, idących obecnie hasłem samowystarczalności. Drugą przyczyną usilna propaganda niektórych wrogich Polsce czynników przeciw Powszechnej Wystawie Krajowej. Ich zdaniem miała się ona nie odbyć wcale, a, kiedy została otworzona, puszczone w ruch ostrzeżenia przed ciasnotą, wskutek której ludzie będą musieli spać pod otwartym niebem i przed drożyzną, która przejdzie nawet ceny amerykańskie życia i użycia podczas wystawy.

Dużą winę też ponoszą ci, co z problemu wzięcia udziału w Wystawie zrobili politykę i przez ten przyzmat załat-

wili budowę, eksponaty i całość pawilonu Polaków Zagranicą, dla którego działało kilka komitetów wystawowych na terenie amerykańskim. Winę ponosi niezgoda wychodźstwa i jej główny promotor — radykalizm. Wielu ludzi przez to zniechęconych, cofnęło swój wyjazd do kraju.

Wreszcie załamał się również system wycieczek zbiorowych. Jeszcze można wytrzymać przy wycieczce, organizowanej przez organizację taką, jak Związek Narodowy Polski, czy Zjednoczenie Polskie Rzymsko - Katolickie, gdzie i większy nadzór istnieje oraz opieka nad wycieczkowiczem, ale jest już gorzej z prywatnymi przedsięwzięciami, gdzie działa jedynie wzgląd na interes jednostki czy firmy, która daje najskromniejsze warunki przejazdu przez morze i pobytu w kraju. Stąd największe narzekania na źdźierzstwo i niewygody takich wycieczek, co oczywiście nie wpływa zachęcająco do brania w nich udziału.

Jedną z przyczyn załamania się nadziei na liczne wycieczki jest zwykły bluff, uprawiany niestety i przez najważniejszą organizację przy połowie uczestników i amatorów na wycieczki w ogłaszaniu niezwykłych cyfr. I tak największa organizacja zapowiada trzy wycieczki i razem około pięciu tysięcy wycieczkowiczów, tymczasem przybędzie ich razem, daj Boże, dwa tysiące. I w tym stosunku każdy obiecuje i każdy nie dotrzymuje. Zamiast 600 osób przybywa 150, zamiast 150 zaledwie 15. Stąd rzecz oczywista z ćwierć setki tysięcy spodziewanych, może przybyć zaledwie 5000 osób z wycieczkami; niektórzy przyjadą pojedynczo.

Jednym z powodów uciekania przed zbiorowymi wycieczkami do Polski i wędrowania po niej w gromadzie jest też i charakter przyjęć gości zza Oceanu, który już nie nosi na sobie cech serdeczności, szczeroci, jak lat ubiegłych, zanedo stał się suchy i formalny, a, jak obecnie w Głównym Komitecie Przyjęć w Warszawie, rozpanoszył się radykalizm w osobie p. Sieroszewskiego, Polakiewiczza i Cieplaka, który gościom zza Oceanu, czy też z emigracji naszej polskiej, wiernej Kościołowi i ideałom narodowym, nie odpowiada i miejscami staje się przykry. O tem ludzie już wiedzą, i to ich boli, że w podejmowaniu ich niema jedności kraju.

Z pobytu na Pow. Wyst. Kraj. goście nasi są zadowoleni. Stropiła ich nieco początkowa drożyzna, choćby hotelu „Polonia”, który spostrzegłszy się, dobrze uczynił, że ceny obniżył. To zachęci do dłuższego siedzenia w Poznaniu, który sobie zyskał opinię najpiękniejszego miasta w Polsce, najbardziej przypominającego komfortem i porządkiem duże miasta zachodnio - europejskie i amerykańskie. Dla ludności Wielkopolski czują wprost kult.

Niezwykle sympatyczne wrażenia osiągnęli goście nasi z podejmowania u najwyższych dostojników Kościoła, u J. Em. ks. Prymasa Hlonda, J. E. ks. biskupa Szlagowskiego w Warszawie, zastępującego J. Em. ks. kard. Kakowskiego, ks. bisk. Kubiny w Częstochowie i innych arcybiskupów naszych.

Oto garść uwag o wycieczkach polskich z Ameryki w związku z P. W. K.

Ks. W. Kneblewski.

Stoisko miasta Gdyni w pawilonie samorządów

Z pod Bieguna Północnego**Patrol ratowniczy przybył do wyspy Scoresley**

Z pokładu „Heimen Sueai”, nadeszła nast. wiadomość pod datą 16. 6. 1929:

Patrol Alberiniego donosi nam radiotelegraficznie, iż dotarł do wyspy Scoresley po uciążliwym przemarszu przez skorupę lodową, utrudnionym gęstą mgłą i śnieżną burzą, która się rozpętała szczególnie w ostatniej części drogi. Patrol zatrzymał się dziś rano przy składnicy baraku w cieśninie Beverly. Albertini donosi, że od wyspy Walden do baraku, skorupa lodowa uległa wielokrotnym pęknięciom, co znacznie opóźniło przemarsz, wskutek poszukiwania miejsc wolnych od szczelin i przepaści. Również w drodze od Cieśniny Beverly do wyspy Scoresley skorupa lodowa jest poprzecinana licznymi kanałami i najeżona wystającymi bryłami. W silnym ciśnieniu. Obecnie przebywanie nasze na kotwicy staje się coraz bardziej niebezpieczne z powodu silnej wichury, która w kierunku wschodnim wyspy pcha olbrzymie pola lodowe. Aby uniknąć niebezpieczeństwa zdruzgotania naszego okrętu przez ciśnienie lodu, zamierzamy posuwać się, na przeciwną stronę wyspy, która tym sposobem bardziej nas uchroni. W tej chwili właśnie posuwamy się, uciekając przed lodowcami. P. Zan.

Reforma kapeluszy

W żadnej innej dziedzinie moda nie zmienia się z taką szybkością, jak moda na kapelusze. Na wiosnę nosiliśmy tylko małe, obcisłe mycki, odsłaniające całe czoło. Obecnie obowiązują olbrzymie powiewne rondo z przezroczystej słomki florenckiej, które chyba wszystkim bez wyjątku „robią do twarzy”. Co dziwniejsze, że rondo te są większe z tyłu niż z przodu — co więcej — odsłaniają one często całkowicie czoło, a z boków i z tyłu opadają niby falbany czepka holenderskiego.

Dla nas przyzwyczajonych od tyłu lat do zupełnie ściętych z tyłu rond i odsłoniętych karków, jest to nowość niebywała. Jak zwykle na początku nowe modele rażą oko, które dopiero powoli przyzwyczajają się do inowacji. Trzeba się jednak zgodzić z tem, że rondo okrągłe i faliste do letnich sukienek nadaje się o wiele bardziej, niż obcisły kapturek filcowy, który przez wiele lat zdążył nam się już znudzić. Jest to przytem także odpowiednie do mody kłozów i falban — mody sutej, powiewnej i lekkiej, którą nas darzy lato 1929 roku. Zresztą filce nie straciły prawa obywatelstwa: do kostjumu i płaszcza filc nosi się przez okrągły rok, tylko filce letnie są znacznie lżejsze od zimowych. Najmodniejszy kolor filców letnich — tilleul — kolor kwiatu lipowego, lub niedojrzałej cytryny prześlicznie wygląda w połączeniu z granatową, albo czarną wstążką glansowaną. W słonce jednak tych kolorów już się nie nosi: najmodniejsze są czarne, białe i granatowe, przeważnie bez łączenia kolorów.

Kapelusze filcowe opasywane są wstążeczką bardzo wąską, w przeciwieństwie do mody z lat ubiegłych, która zalecała szerokie wstążki, jeszcze częściej zaś za całe przybranie służy dyskretna klamerek. Ładnie wyglądają i są bardzo noszone cienkie filce koloru perłowego, niczem nie przybrane, prócz perły lub klamry z masy perłowej, o linii rondo falistej. Ta-

ki kapelusz trzeba koniecznie mieć w swym repertuarze garderobianym: w dzień letni a niezbyt upalny można go włożyć zawsze i czuć się zawsze dobrze ubraną. Słomka florencka wygląda ślicznie, ale w naszym klimacie jest niemal luksusem: można ją włożyć w ciągu lata zaledwie kilkanaście razy, a może i kilka, sądząc po dżdżystych latach ostatnich. Prawda i to jednak, że niejedna z nas gotowa jest kupić kapelusz, aby go włożyć raz jeden, jeżeli na tym jednym razie nam zalety.

H. N.

Rozczarowanie dla filatelistów

Z okazji IX kongresu związku pocztowego, który obradował w Londynie, wypuszczony został nowy typ marek pocztowych, które jednak mocno rozczarowały filatelistów. Rysunki czterech typów marek niższej wartości: półpensowych, pensowych, półtorapensowych i 2½ pensowych, uważany jest powszechnie za bardzo ubogi w pomyśle i lichej w wykonaniu. Spodziewano się, że odbity będzie na nich gmach Parlamentu, albo inne jakieś narodowe gmachy reprezentacyjne i dlatego kiedy okazało się, że rysownik nie potrafił zdobyć się na nowy pomysł, zapanowało rozczarowanie. Jedynym z wypuszczonych specjalnie z okazji kongresu typów marek, godnym polecenia, jest typ marki o wysokiej wartości, bo jednofuntowej, co odpowiada naszym 43 złotym. Rysunek tej jednobarwnej, czarnej marki przedstawia Świętego Jerzego ze smokiem. Głowa króla umieszczona jest w górnym lewym rogu. Oczywiście marki o tak wysokiej wartości są rzadko w obiegu pocztowym, z wyjątkiem rzadkich okazji przy pewnych przesyłkach liniami powietrznymi, na których opłaty są szczególnie wysokie, albo też tu i ówdzie przy ubezpieczonych na wysokie sumy pakietach pocztowych czy paczkach. Marka tego typu wypuszczona została na użytek zbieraczy, a ponieważ obrót nią będzie bardzo ograniczony, większą ona będzie stanowiła rzadkość w postaci używanej, aniżeli nieużywanej. W pierwszej z tych postaci jest ona obecnie zupełnie niemożliwa do nabycia. Natomiast cztery typy nowych marek niższej wartości będą bardzo pospolite.

Drugi to już raz wypuszcza brytyjski urząd pocztowy marki okolicznościowe i powtórnie ku niezadowoleniu publiczności, interesującej się filatelistyką. Poraz pierwszy wypuścił on nowe marki z racji wystawy w Wembley w r. 1924 i 1925. Dotyczy to jednak specjalnie brytyjskiego urzędu pocztowego, międzynarodowy bowiem związek pocztowy, istniejący od 1872 roku, wypuścił pierwsze specjalne marki w r. 1920 z racji kongresu w Madrycie, następnie serja takich marek wypuszczona została w Szwecji w 1924 r. również z powodu kongresu.

Upaństwowienie cmentarzy w Moskwie.

Jest rzeczą niewątpliwą, że obecnym władcom Kremlu nie zbywa na najbardziej oryginalnych pomysłach. Ostatnio naprzykład rada komisarzy ludowych ogłosiła dekret o upaństwowieniu wszystkich cmentarzy moskiewskich, oraz istniejących na nich pomników. Cmentarze zamienione zostaną na parki i ogrody odpoczynkowe dla ludności robotniczej. Kto

wie jednak, czy „ludność robotnicza” czerwonej Moskwy zamiast odpoczynku nie będzie szukać na cmentarzach wartościowych przedmiotów, dokonywując na własną rękę ekshumacji „upaństwowionych” zwłok, przedewszystkiem przedwojennych, chowanych zazwyczaj z ulubionymi klejnotami.

Wyścigi psów w Anglii

Publiczność angielska kocha się we wszelkiego rodzaju wyścigach. Niema średniego nawet miasta prowincjonalnego, które nie posiadałoby swego pola wyścigowego, regularnie zorganizowanych wyścigów konnych i nieodłącznego totalizatora. Tem się prawdopodobnie tłumaczy, że w Anglii hodowla koni jest tak wysoko postawiona i że koń angielski pełnej krwi posiada niedoścignione zalety.

Anglia słynie jednak nie tylko ze szlachetnej rasy swych koni, posiada ona jeszcze szeroko rozwiniętą i na wysokim poziomie postawioną hodowlę psów rasyowych, a szczególnie wyzłów i chartów. Któż u nas nie zna tych cudownych i tak drogo, ennych sztychów angielskich, przedstawiających konne polowania w otoczeniu olbrzymiej gromady psów, idących w zawody z galopującymi koźmi.

Ostatnio pomyslowi Anglicy wprowadzili zwyczaj urządzania wyścigów psów, specjalnie do tego celu tresowanych Psy takie przewożone są np. przez Syndykat wyścigów w Clapton na ciężarowych samochodach Chevrolet, które dzięki dobremu resorowaniu chronią przyszłych psich zwycięzców od zmęczenia przed odbyciem wyścigu i oszczędzają siły psów. tak przecież cenne dla właścicieli psiarni wyścigowych.

Naturalnie, że wyścigi takie mają swego totalizatora, bez którego emocja widzów nie byłaby prawdopodobnie rozbudzona w odpowiednim stopniu.

Z różnych stron Polski**Kolosy transoceaniczne w Gdyni.**

Gdynia, najmłodszy port na Bałtyku, wzrosła już i podniosła swą sprawność tak dalece, że może przyjąć największe kolosy transoceaniczne, jakie dotychczas po Bałtyku jeszcze nie pływały.

Mianowicie w ostatnich dniach zawiązał do Gdyni olbrzymi transatlantyczny parowiec angielski „Penland” o pojemności 16.500 tonn netto, wiozący wycieczką Polaków z Chicago. Statek ten z powodu swych rozmiarów i głębokości zanurzenia, nie został przyjęty do kanału Kilońskiego i drogę z morza Północnego na Bałtyk musiał odbyć przez Skagerrak i Kattegat.

Bezpłatnie

otrzymują czytelnicy pisma naszego tygodniowy dodatek

„Ilustrację Poznańską”.

Natomiast zupełnie swobodnie „Penland” wpłynął do portu gdyńskiego, co świadczy o wielkości naszego portu i sprawności polskiego pilotażu.

Na statku przybyło zgorą 1.000 osób.

Radjo w pociągach Warszawa — Kraków.

W związku z projektem zaprowadzenia radja w pociągach, dowiadujemy się, że obecnie zaopatrywane są ostatnie wagony ze składu pociągu Warszawa — Kraków i Kraków — Warszawa w odpowiednie instalacje radjowe. Już w dniach najbliższych odbędzie się próbna jazda dla sprawdzenia instalacji, poczem stopniowo w radjoodbiorniki zaopatrzone zostaną wszystkie pociągi, kursujące na tej przestrzeni. W razie powodzenia tej inowacji, radjo zaprowadzone zostanie w pociągach osobowych i pośpiesznych również na innych linjach.

Schwytanie handlarza żywym towarem.

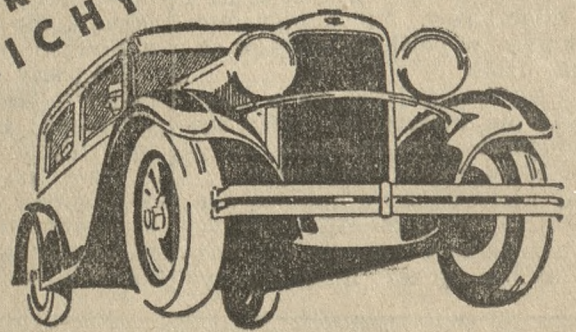
Zamieszkały stale w Węgrowie, wojew. Lubelskiego, Hersz Szlesinger zameldował przed kilku dniami w komendzie policji w Grajewie, że zginęła mu córka Fajga, która zabrała ze sobą 100 dolarów i złoty zegarek. Szlesinger ustalił na własną rękę, że Fajga wyjechała nielegalnie zagranicę w towarzystwie zamieszkałego ostatnio w Grajewie Jonana Laufera, który popełnił cały szereg oszustw w powiecie szczużyńskim.

Komenda policji ustaliła, że Laufer istotnie wyjechał z Fajgą Szlesinger do Królewca, gdzie został zatrzymany przez policję niemiecką w trakcie wyrabiania przez niego dokumentów na wyjazd do Ameryki. Wobec tego, iż zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że Laufer trudni się zawodowo handlem żywym towarem, władze polskie zwróciły się do władz niemieckich o wydanie Laufera.

Katastrofalne pęknięcie rur wodociągowych w Krakowie.

Od kilku dni zanotowano w Krakowie cały szereg pęknięć rur wodociągowych. Ostatnio pękła główna rura, pozabawiając miasto wody. Z powodu pęknięcia rury wstrzymano w poniedziałek komunikację tramwajową na Zwierzyniecu.

NOWY DODGE BROTHERS' SIX SILNY - CICHY - WYTRWAŁY

‘Dodge Brothers’ — to już dawno wyraz siły i technicznej doskonałości wozy te wzbudziły u wszystkich znawców automobilów świata nieprzeciętne życzenie posiadać nowy ‘Dodge Brothers Six’ — Budowa podwozia zapewnia miękkość i cichy ruch wozu. 6 cylindrowy motor oparty na gumowych buforach. Wał korbowy oparty na 7 łożyskach. Korbowody ‘Inwaw-Strut’. Koła zębate o szerokiej powierzchni szyku — Przewrót w budowie karoserji, której cichosc nie zmniejsza ani czas ani największe użytkowanie. Jednolita karoserja bez oddzielnych części. Silny. Przeronny. — Z podwoziem ściśle potężną nadaje całemu wozowi nadzwyczajną siłę odporną. Zobaczcie nowy ‘Dodge Brothers Six’ w salonach wystawowych naszych sprzedawców. Prosimy zająć w nim miejsce. Zbadajcie wszystkie szczegóły, a przyznacie, że nigdy nawet Dodge Brothers jeszcze dotychczas nie zbudował takiego wygodnego, pięknego i wytrwałego wozu.

OBEJRZYCIE NOWY 'DODGE BROTHERS' SIX

DODGE BROTHERS SIX

Generalna Reprezentacja: S. Zmigrod, Katowice, ul. Piłsudskiego, Danzig, Koblensmarks 12
 Reprezentacja: Władysław Kozłowski, Kraków, Rynek 34; Auto-Service, Lubów, Plac Śmłki 5; Alexander Hapke, Poznań, ul. Fredry 12
 DODGE BROTHERS' MOTOR CARS, DIVISION OF CHRYSLER MOTORS, DETROIT, MICHIGAN

Gevaert

**PAPIERY
 BŁONY
 PŁYTY
 CHEMIKALJA
 Gevaert'a**

tworzą doskonałą całość, niezbędną dla każdego amatora.

Do nabycia w składach przyborów fotograficznych.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Polski Związek Przykrawaczy Kra-
wieckich w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się dnia 22 bm. o godz. 20 w lokalu p. Młodzieżńskiego, Wielkie Garbary 41.

— **Tow. Uczestników Powstania — Je-
życe.** Zbiórka do zjazdu Uczestn. Powst. odbędzie się dnia 23 bm. o godz. 8 rano w lokalu posiedzeń przy Rynku Jeżyckim Obecność wszystkich druhow obowiązkowa.

— **Polski Związek Przykrawaczy Kra-
wieckich.** Zapowiedzianą wycieczkę odwołuje się.

— **Tow. Hodowli Gołębi Poczтовых „Dobry Lot” Poznań — Stare miasto** urzą-
dza 23 bm o g. 13 wycieczkę do starego o-
grodu strzeleckiego na Miasteczku.

— **Tow. Przemysłowe „Jedność”.** Wie-
czerek, zapowiedziany na 22 bm., nie od-
będzie się z powodu wianków. — Msza
św. na intencję towarzystwa odbędzie się
dnia 23 bm. o godz. 9 w kościele Salezja-
nów.

— **Stow. Uczniów Graficznych „Grafja”.**
Plenarne zebranie odbędzie się dnia 22
bm. o godz. 19 w ognisku. Po zebraniu
gremjalny pochód na wianki.

— **Koło Pań przy Chorągwi Wlkp. Zw.**
Halterczyków urządzi dnia 23 bm. wy-
cieczkę do Ludwikowa, na którą wszyst-
kich członków i sympatyków uprzejmie
zaprasza. Wyjazd o godz. 9 z dworca pod-
miejskiego. Zbiórka przed pawilonem
20 minut przed odejściem pociągu.

— **Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupiec-
kiej.** Wycieczka do Złotnik odbędzie się
dnia 23 bm. Zbiórka na głównym dwor-
cu o godz. 7,20. Odjazd o godz. 7,40.

— **Kat. Koło Abstynentów „Wyzwolenie” —
Poznań-Śródmieście.** Zebranie
plenarne odbędzie się dnia 23 bm. o godz.
17,30 w salce Księgarni św. Wojciecha,
Al. Marcinkowskiego 22. I. Wykład wy-
głosi p. Spychalski n. t. „Alkohol a ży-
cie”.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Eleonora Grześkiewiczowa, z domu Jó-
zefowiczówna, 57 l. Stanisław Kwiciński,
obuwnik, 20 l. Wanda Tschuschke, z do-
mu Grafówna, 20 l. Janina Głogowska,
10 mies. 10 dni. Stanisław Pieczyński,
formiarz, 16 l. Władysława Andrzejaków-
na, 17 l. Marta Eckersdorf, z domu Ala-
byszówna, 50 l. Karol Mendelski, kapitan,
32 l. Stanisław Stachowiak, robotnik, 25
lat. Jan Pawlicki, akwizytor, 29 l. Leo-

nard Mendelewski, 2 l. 1 mies. 20 dni. Ka-
zimiera Weydmannowa, z domu Likow-
ska, 52 l. Zofja Kalbakowska, 1 mies. 28
dni. Aniela Szymaniakówna, 1 r. 8 mies.
25 dni. Adam Marszał, piecownik, 55 lat.
Helena Zwiernikówna, 1 mies. 9 dni.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożo-
no w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. S.
z prośbą o błogostawieństwo i zdrowie dla
rodziny 3 zł. — A. S. z prośbą o zdrowie
dla rodziny 5 zł. — Pr. Hoffmanowa 10 zł.
— A. N. z prośbą o otrzymanie pewnych
łask 5 zł. — Antoniostwo Krzyżankiewi-
czowie zamiast kwiatów na trumnę śp.
Mieczysława Zabłockiego w Zaleszczy-
kach 10 zł. — Razem z poprzednio pokwi-
towaniami 1677,70 zł.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: 763,60
zł wypłacono dnia 18. 6. 29 S. S. Karme-
litankom.

Na nowo złożono: A. S. z podziękowa-
niem św. Teresce od Dzieciątka Jezus za
odebrane łaski 20 zł. — L. K. z Leszna z
podziękowaniem św. Teresce za uproszone
łaski 10 zł. — J. W. z podziękowaniem św.
Teresce od Dzieciątka Jezus za odebrane
łaski 10 zł. — Razem 40 zł.

Na Wystawę Powszechną Modne perfumy

kosmetyki, pudry, ołówki do
browi i pomadki do ust.

Najlepsze wody

kolońskie i kwiatowe
oraz mydła toaletowe najtaniej
Dla przyjezdnych specjalne ustępstwa.

Perfumerja Paryska

Gwarna 10. zw 17109

Najważniejszym artykułem spożywczym
jest dla dziecka obok mleka dobre kakao.
Czekolada oraz kakao **Piaseckiego**, wy-
rabiane z najszlachetniejszych surowców
w największej fabryce czekolady w Polsce
A. Piasecki S. A. w Krakowie, urządzonej
wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje
dziecku najlepsze siły, które są fundamen-
tem jego późniejszego rozwoju.

Dnia 20. b. m., o godz. 13,30, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św.,
po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa matka i babka, ś. p.

z Skrzydlewskich

Bronisława Maciejowska

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 23. b. m., o godz. 6,30 po poł.
z kaplicy cmentarza jeżyckiego, na który bardzo uprzejmie zapraszają

zw 17122
w głębokim smutku pogrążone
dzieci i wnuki.

Poznań, Strzałkowo, Katowice, Gdańsk, dnia 21 czerwca 1929.
ul. Polna 13 l.

Zał. 1899 Dachy Zał. 1899

rozmaite nowo pokrywa, stare naprawia i smoli. Wy-
konanie izolacji. murów i posadzek asfaltowych. Do-
godne warunki spłaty. Kw 2988

Przedsiębiorstwo pokrywania dachów. Skład Materiałów Budowlanych. JAN SOBECKI - Poznań

Fabryka papy na dachy i asfaltu,
plac Wolności 17 — Tel. 32-50

Willa w Puszczykowie

na sprzedaż

jedna z najładniejszych w Puszczykowie, 8-pokojowa,
z centr. ogrzewaniem i piecami, otoczona 2-morgowym ogro-
dem pełnym najszlachetniejszych drzew, przy wpłacie 35 000.
Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 17 115

Dnia 20 czerwca r. b., rozstała się z tym światem, opa-
trzona Sakramentami św., po krótkich cierpieniach nasza
najukochańsza ciotka, ś. p.

Felicja Grotkowska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 23 b. m., o godz.
4,30 po południu, z kaplicy cmentarnej w Dębu, msza św.
żałobna w poniedziałek, 24 b. m. w kościele parafjalnym św.
Wojciecha o godz. 8 rano.

zw 17116

W imieniu rodziny
w smutku pogrążeni
Gantkowsy.

Poznań, dnia 20. 6. 1929 r.

Dnia 19 czerwca r. b., zmarł nagle, podczas pełnienia swoich obo-
wiązków, nasz zuchy wychowawca, ś. p. dw 6600

Wojciech Strzyżewski

prof. gimnazjum państwowego w Trzemesznie.

Zmarły troskliwy wychowawca, który młode serca i umysły ura-
biał wielkim swoim sercem i umysłem, cieszył się pełnym zaufaniem
i miłością młodzieży, która straciła szczerzego przyjaciela i opiekuna.
Cześć Jego świetlanej pamięci!

Maturzyści

Państwowego Gimn. Klasycznego w Trzemesznie.

Msza św. żałobna za duszę, ś. p.

Kapitana Karola Mendelskiego

odbędzie się nie, jak wczoraj mylnie podano,
w poniedziałek, ale we wtorek, dnia 25 b. m.,
o godz. 8,30, w kościele O. O. Zmartwychwstańców
na Wildzie. zw 17 111

KARBOLINEUM
NAJTANIEJ
F.G. FRAAS NAST
POZNAŃ - UL. WIELKA 74

**Jeśli nie
znacie kraju**

gdzie w fioletowym cieniu
fjordów migocą srebrnołuskie
sardynki poznacie przynajmniej
jego świetne przysmaki t. z.
sardynki norwęgskie, przepyszne
w smaku, przytem pożywne i
tanie, gdyż bezmierne jest
bogactwo rybne wód norwe-
gskich. Przyprawione w naj-
lepszej oliwie lub sosie pomi-
dorowym zaspakajają najwy-
bredniejsze wymagania sma-
kosza.

NORWEGJA PRAWDZIWE NORWEGSKIE SARDYNKI

NORWEGJA

Mamy korzystnie na sprzedaż używany
filtr Seitza KOMET II.
oraz masywne
beczki dębowe

pojemn. 500 — 600 ltr. Pw 12107-24, 191
NYKA & POSŁUSZNY, SKŁAD WIN,
Poznań, Wrocławska 33/34 — Telefon 11-94.

Samochody

nowe i używane, kryte i otwarte 2, 4 i 6-osob., wielki wybór
stale na składzie na dogodnych warunkach zapłaty. (Nie-
zwykle okazje). „Komna” Sp. z o. p. Automobile, Poznań,
ul. Dąbrowskiego 83/85 — Tel. 77-67 i 54-78. nw 11 010

Naraty
miesięcznie
18 zł.

pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński

Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
bpw 8650

Plug parowy

Fowlera sprzedam. Te-
lefon 1272 zw 17 117

Ostatni dzień

wyścigów konnych z totalizatorem w Ławicy pod Poznaniem w niedzielę, 23 czerwca 1929 r.

Między innymi rozegrane zostaną najgłośniejsza gonitwa sezonu wielka z przeszkodami, oraz gonitwa loteryjna. Losy w cenie zł 3.— oprócz szansy wygrania konia wyścigowego upoważniają do wolnego wstępu na trybunę w dniu 23 czerwca. Dojazd pociągiem kolejowym z głównego dworca o godz. 15,15 oraz autobusami z końca ulicy Dąbrowskiego dokąd dojazd tramwajami linii 2 i 8. Przedostatni dzień wyścigów w sobotę, 22. 6. Pw 12162-25,58

Złoty polski nie potrzebujemy już eksportować

gdyż sprowadzane dotąd z zagranicy etykiety, zawieszki dla pp. kupców, blawatników, spedytorów, przemysłowców, młynarzy, włókienników etc., etc., zużywających ten drobny, lecz precyzyjny artykuł

w olbrzymich ilościach,

można u nas nabyć, gdyż wykonujemy je na specjalnej maszynie.

**DRUKARNIA
KUJAWSKA
SP. AKC.
W INOWROCŁAW**

Do zapytania lub zamówienia należy dołączyć oryginalny wzór w dwóch egzemplarzach, który powinien wykazać właściwy wygląd i jakość papieru.

Wyszynk browarowy piw Kobylepolskich!

Z dniem 1 czerwca r. b. otworzyliśmy w Kobylepolu obok browaru nad Cybiną własny

wyszynk połączony z bufetem.

Dojazd kolejką powiatową od Bramy Warszawskiej w niedzielę i święta o godz. 12,10 i 14,45 zaś w dni powszednie o godz. 8-mej i 14,45 oraz autobusami swarzędzkimi z ul. Woźnej do Antoninka (Czubek). Dogodne miejsce wycieczkowe dla związków i towarzysztw. dw 6480

Browar i Słodownia Kobylepole
T. z o. p. Telefon 1001 i 3192.

Łódź motorowa

sprzeda tanio Fr. Wojak, Grudziądz, Plac 23 Stycznia 11. zw 17115

MAJĄTECZEK Z MŁYNEM WODNO-MOTOROWYM przemiatu 120 ctr., staw zarybiony, 150 mórg ziemi pszenno-buraczanej, z pełnym żniwem, w tem 20 mórg dwukośnej łąki, w jednym planie przy domu, dom piętrowy, masywny kryty dachówka, o 7 pokojach i kuchni, 2 stajnie masywne welbowane po 20 mtr. długości, kryte dachówka, stodoła o/dwóch bojowicach pod papa, prócz tego dom dla robotników na 2 rodziny, inwentarz 5 koni, 16 bydła, świń, drób. Wszelka maszyneria nadkompletna, położenie jeden kilometr od szosy, blisko Poznania, prywatne bez ciężarów, cena 140 000, wpłaty 50 000, reszta podług umowy, sprzedam. Spieszne zgłoszenia Nowak, Poznań, Górna Wilda 50, I piętro. zw 17 105/6

Garnitur parowy

60 cali Zauza jak nowy, z lokomotywą Flöthera, do natychmiastowego użytku, sprzedamy. dw 6599

WIOREK I S-KA — KĘPNO (Wlkp.)

Samochód Buick

w bardzo dobrym stanie, otwarty 4—5 osobowy, 60 K. M., 6 cylindrowy, nader korzystnie za każdą możliwą cenę, z powodu wyjazdu, na sprzedaż. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 17 192

Mamy zapotrzebowanie wagonowe oraz w mniejszych partjach po najwyższych cenach Pw 12177-25,92

łubinu niebieskiego i żółtego

Prosimy o opróbkowane oferty.

Bracia Murawscy, Poznań
ul. Fredry 2. Tel: 39-03, 39-08.

Młodszych buhai opasowych

poszukuje celem kupna

Kozłowski, Leszno, Dworcowa 27.
Telefon 25. zw 11212 Telefon 25.

Gazownia Miejska w Barcinie ma do oddania

ca. 300 ctr. pojed. smoły pogazowej.

Oferty z podaniem ceny należy kierować do Magistratu w Barcinie. dw 6598

Burmistrz

Poszukujemy

młodszej siły pomocniczej.

Reflekt. z dłuższą fachową praktyką zechcą nadesłać zgłoszenia z życiorysem i podaniem wysokości żądanej pensji do dw 6585

BANKU POŻYCZKOWEGO W PLESZEWIE.

BACZNOŚĆ STOLARZEI

samodzielni i czeladnicy możecie się powiększyć lub usamodzielić. Do wydzierżawienia od 1 października 1929 r. jedna ubikacja z ławkami i narzędziami ca 280 m², jedna ubikacja bez urządzenia 240 m², jedna ubikacja kompletnie urządzona 200 m², jedna ubikacja kompletnie urządzona 182 m², jedna ubikacja bez urządzenia 84 m², obiekt ten znajduje się w centrum przemysłowym Poznania. Obróbka na miejscu, warsztaty w pełnym ruchu więc wejść i pracować. Wydzierżawienie każdej ubikacji oddzielnie tylko sumiennemu dobremu rzemieślnikowi. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 17 103

SŁOJE do ZAPRAW

Forma „WECKA” znane i wypróbowane nadeszły — dla reklamy sprzedają bardzo tanio. Pw 12157-25,67

Słoje do zawiązywania			
1/4 litra . . .	0,95	1/4 litra . . .	0,25
1/2 litra . . .	1,10	1/2 litra . . .	0,30
3/4 litra . . .	1,30	3/4 litra . . .	0,45
1 litr . . .	1,40	1 litr . . .	0,60
1 1/2 litra . . .	1,70	2 litry . . .	0,90

Sprężynka 0,15 Aparat komplet 23,50
Przy kupnie 100 sztuk udzielam 5% rabatu.

F. STASZEŃSKI

Porcelana — kryształy — plater

Poznań, ulica 27-go Grudnia 5.

Filija: ulica Wyspiańskiego 15.

KRYNICA

Dr. STANISŁAW LEWICKI

ordynuje w sezonie letnim i zimowym dom pod „Trąbką”. nw 10264

Młodszej siły biurowej

ze znajomością księgowości, piszącej na maszynie i ewtl. stenografją, na stałą posadę, poszukujemy zaraz. Wymagana znajomość języka polskiego i niemieckiego w słowie i piśmie. Zgłoszenia z odpisami świadectw i życiorysem w obu językach do eksped. Kurjera Pozn. pod dw 6590

DYSPONENTKI

poszukuje przedsiębiorstwo przemysł. zaraz lub od 1 lipca. Zgłoszenie energicznych pań, uprasza się z podaniem wieku i dotychczas. zatrudnienia oraz pretensji do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 17 087

Poważna Fabryka poszukuje do sprzedaży specjalnych żarówek

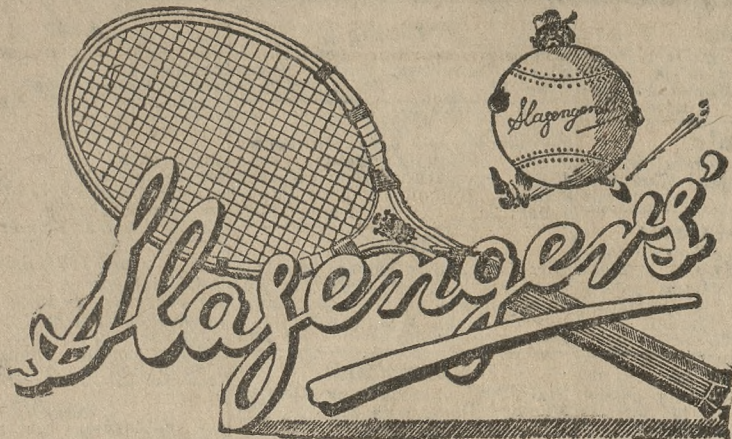
akwizytora

na Poznańskie i Pomorze.

Wymowni Panowie, dzielni sprzedawcy, możliwie ze znajomością branży, zechcą złożyć wyczerpujące zgłoszenia wraz z odpisami świadectw oraz podaniem referencji do „PAR”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 25,94 Pw 12 178-25,94

Doskonały gatunek strun i drzewa pozwala na długotrwałe używanie rakiet

SLAZENGER'S

nw 11192

Wyższa Szkoła Handlowa w Poznaniu

3-letnie studjum akademickie.

Działy: handlowy, bankowy, ubezpieczeniowy, komunikacyjny, konsularny, spółdzielczy i pedagogiczny, — przyjmuje zapisy na rok akademicki 1929/30 w Sekretariacie codziennie od godziny 9-ej rano do 2-ej po południu, do dnia 8 października r. b. Przy zgłoszeniu należy dołączyć: 1) oryginalne świadectwo dojrzałości, 2) oryginalną metrykę urodzenia, 3) dokumenty stwierdzające stosunek do służby wojskowej, 4) świadectwo moralności, o ile nastąpiła przerwa między uzyskaniem matury a wstąpieniem na WSH., 5) życiorys, 6) trzy fotografie. Pw 12182-25,75

Aleje Marcinkowskiego nr. 3, Poznań,

NA SEZON KĄPIELOWY

polecam w wielkim wyborze Pw 12180-26,90

kostjomy kąpielowe, kapy gumowe, prześcieradła, płaszcze kąpielowe, pantofle kąpielowe.

POZNAŃSKA FABRYKA BIELIZNY

UL. NOWA 10. J. Ebertowski UL. NOWA 10.

Serwety i Narzut
K. Kużaj
27 Grudnia 9
K.K.
P.

Pw 6880/80-0.6547 i 6559

Kilka

limuzyn

4 i 6 cyl. nowych po cenie 13600 i 14000 zł za sztukę. Dogodne warunki zapłaty. „KOMNA” Sp. z o. p. Automobile, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85. Telefon 7767 i 5478. nw 11013

Konwie do mleka

inż. H. Jan Markowski
Poznań
Mielżyńskiego 23
Tel. 52-43.

Pw 10 095-20.305

Borkalin
zabija Mole
Iorebka 50 gr
Do zabycia w Drogerjach i Aplekach

Pw 11 208-25.84

Kupię gospodarstwo prywatne.

Warunek: ziemia buraczana budynki mrowane blisko stacji i szkoły, wyzn. 20-30000 zł tylko od właśc. Pośrednicy wykluczeni. Łask, zgłoszenia pod szyfrą „WK. 527” do fow. Rekl. Międzyn. Sp. z o. o. g. r. Rudolf Mosse, Katowice, Mickiewicza 4. Tw 2770

Kto udzieli nauki

książkowości

i praktyki handlowej w osobnych lekcjach, osobie męskiej, wykształconej. Reflektuje się tylko na pa. naukę. Oferty pod zw 17101 Kurjer Poznański.

Zaraz do wydzierżawieni

lokal

circa 1000 kw. mtr. wraz z salą i ogrodem na kawiarnię, restaurację lub na fabrykę. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. Stary Rynek rw 5478

Technik budowlany

zdolny i energiczny, władający językiem polskim i niemieckim potrzebny od zaraz do biura i na budowę. Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw oraz podaniem pretenzji skierować do

LEONARD PIOTROWSKI, budowniczy. Szarłej 6/SI. zw 17095

Poszukuję kierownika biura.

Gierszewski, adwokat w Chojnicach. dw 6599

Nakładaczka

do maszyn pospiesznych, oraz **introligatorka** do cięcia etykiet, **potrzebne zaraz.** Reflektuje tylko na pierwszorzędną siłę.

Konrad Rozynek Zakłady Graficzne, Poznań, Młynna 20. zw 17108

Ostrzegam

przed nabywaniem 10 weksli po 500.— zł. akceptowanych przez Ludwika Andrusiaka, właśc. firmy „Postęp” od p.

S. S. K. SAMOLIŃSKIEGO

zam. w Poznaniu przy ul. Półwiejskiej 20, gdyż powyższe akcepty zostały przez p. Samolińskiego puszczone w obieg bez mojej wiedzy i zgody i takowych honorować nie będę.

Ludwik Andrusiak, właśc. firmy „Postęp”, Lwów nw 11 206 Romanowicza 10.

Ostrzeżenie!

Ostrzega się przed nabyciem weksli z podpisem Stanisława Nowaczyka z pieczęcią Majętność Ryc. Neryngowo, gdyż zostały skradzione lub sfalszowane. Również unieważnia się pieczęć z napisem Maj. Ryc. Neryngowo, pow. Września, tel. 475, która została skradziona.

Pw 12 188-25,100 **Michał Nowaczyk, Neryngowo.**

Walne Zebranie

Związku Przedsiębiorstw Ekspedycyjnych Zachodnich Ziemi Polskiej

odbędzie się d. 28 b. m., o godzinie 15, na wielkiej sali obrad Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31, z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie sprawozdania Zarządu za rok 1928.
3. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
4. Referat: O „Zegludze wśródlądowej”.
5. Referat: „O nowych warunkach ekspedycyjnych związku naszego”.
6. Wolne głosy. Pw 12 187-25,107
7. Zamknięcie.

Goście mile widziani.

Zarząd.

Magistrat powiat. miasta Międzychodu n. Wartą ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko

GAZMISTRZA

egzaminowanego, posiadającego dobre kwalifikacje fachowe w gazownictwie i elektrotechnice, gdyż zawiadywać będzie równocześnie siecią elektryczną. Do poborów, które ustalone będą według umowy, przywiązane jest wolne mieszkanie z ogrodem, wolny opał i światło. Posada jest do objęcia od 1 sierpnia b. r. dw 6565

Kandydaci zechcą nadesłać wnioski z życiorysem, własnoręcznie napisanym i odpisami świadectw do Magistratu w Międzychodzie najpóźniej do 30 czerwca b. r.

Nieuwzględnione wnioski pozostaną bez odpowiedzi. Międzychód, dnia 10 czerwca 1929 r.

Magistrat

(—) Skrzypczak, burmistrz.

Sąd Grodzki Rawicz 5 R. H. A. 363

OBWIESZCZENIE

W naszym rejestrze handlowym dział A, wpisano dzisiaj pod nr. 261, przy firmie Troska & Co. Rawitsch, że **Fridolin Jarosz** wystąpił ze spółki zaś do przedsiębiorstwa wstąpił jako osobiście odpowiedzialny spółnik **Władysław Sokółowski** kupiec z Rawicza dalej, że firmę zmieniono na **Troska i S-ka, Rawicz**, nw 10 792

Nową firmę wpisano dzisiaj pod nr. 363, dział A, rejestru handlowego jako spółkę jawną. Spółka rozpoczęła swą działalność z dniem 15 marca 1929 r. Osobiście odpowiedzialnymi spółnikami są kupcy **Franciszek Troska i Władysław Sokółowski** obaj z Rawicza. Rawicz, dnia 25 maja 1929.

Sąd Grodzki.

Sąd Grodzki Rawicz 5 R. H. B. 7

OBWIESZCZENIE

W naszym rejestrze handlowym dział B, wpisano dzisiaj pod nr. 7 przy firmie **Rawicz Bohrgesellschaft**, tow. z ogr. poręką w Rawiczu, że firma wygasa. Rawicz, dnia 22 kwietnia 1929.

Sąd Grodzki.

Gotujmy na zapas!!!

LATO znów mamy wspaniałe

Owoc cudowny dojrzewa Zapasy zapraw już małe Obrywaj więc krzewy i drzewa.

Zrywaj poziomki, maliny, Agrest, morele, wisienki, Słodkie jak usta dziewczynki,

Korzystaj z błogiej chwili Nim słońce na zachód się schyli

Nim sroga nadejdzie zima Bo wtenczas poziomek już niema.

Aparaty syst. „Weck’a” od zł 19.50

Słoiki do zapraw syst. „Weck’a”, najlepszy wyrób od 95 gr.

Kryształy - Podarki - Łóżka metalowe Wózki dziecięce

Lodownie - Maszynki do lodów robienia

Serwisy obiadowe, porcelanowe, jubileuszowe na 12 osób ozdobne, oryginalnie w fabryce wpalane. 131 części — 270.00 zł. 6 osobowe od 22.50

poleca najkorzystniej, w olbrzymim wyborze firma

„SERWIS” W. Ziętek

Poznań, teraz tylko ul. 27 Grudnia 2.

Największy wybór porcelany luksusowej, kryształów i podarków w Poznaniu. Pw 12184-25,108

Kopalnia złota!

Hurtowny i detaliczny skład żelaza, materiałów budowl., sprzętów domow. i kuchennych, dostawy dla hut i kopalń, położony w centrum przemysłu Górnego Śląska, z liczną, stałą klientelą wielkiego przemysłu, najlepiej prosperujący, milionowe obroty, jest wraz z nieruchomościami jak domem handl. mieszkalnym, obszern. magazynami i składnicami nowoczesnie urząd., z powodu zmiany stos. rodzinnych. **zaraz na sprzedaż.** Do objęcia potrzeba około 300 000.— zł Łask. zgłosz. upr. sz. się pod zw 17 114 do eksp. Kurj. Pozn

Zgubiono

na P. W. K. około pawilonu Ministerstwa Komunikacji przy lokomotywie firmy H Cegielski, dnia 21 b. m. przed południem czarna teckę skórzaną z rysunkami, fotografiami i przyborami do rysowania. Łaskawy znalazca raczy oddać zgubę za wynagrodzeniem w redakcji „Wielkopolskiej Ilustracji”, zw 17 119/20 dw 6578

Gruźlica płuc

jest nieulegalną chorobą, nie robią różnicy wiek, płeć, i stan, kosi miliony ludzi.

Przy zwalczaniu chorób płucnych **bronchitu,**

porosłego, męczącego kaszlu i t. p. stosuj pp. Lekarzy

BALSAM THIOCOLAN-AGE,

który ułatwiając wydalenie się błonicy wspomaga organizm i samonoczuje chorego oraz powiększa wagę ciała i usowa kaszel. Używa się za poradą lekarza. nw 9667

Sprzedają apteki.

Sprzedają apteki.

SZCZYT PRECYZJI I TRWAŁOŚCI to szwajcarski zegarek „REVUE”

Jeszcze 20 chłopców

do sprzedaży „Tatra Śniegu”. Kaucja od 20 do 50 złotych potrzebna. Dzienny zarobek do 50.— zł. Zgłoszenia natychmiast: **Dąbrowskiego 28, w biurze firmy „Tatra Śniegu”.** Pw 12 176-25,88

Do składu żelaza i materiałów budowlanych — potrzebny od 1 lipca r. b. zw 17 112

rutynowany pomocnik

M. SZERMER — Skład Żelaza — GRODZISK (Wlkp.)

W Państwowej Fabryce Wyrobów Tytoniowych w Poznaniu ul. Wojskowa 5 — wakuje posada

kalkulatora warsztatu mechanicznego.

Wymagane kwalifikacje: ukończona szkoła rzemieślnicza lub kursy techniczne, ewentualnie dłuższa praktyka. Wynagrodzenie narazie 200.— zł miesięcznie. Osoby reflektujące na objęcie powyższej posady mogą zgłaszać się w godzinach 12 — 13, u Dyrektora Fabryki.

Dyrektor:

(←) Zieliński.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ

Kapelusze
damskie przerabia najsumptowniejszy, czysty, farbuję „Rečina” sw. Marcina 78.

Pokoje
dla przyjezdnych i na stałe wynajmę. Adres wskaże Kurjer zdw 21 010

Stoisko
„altane” zdatna na wszelki interes sprzedam teren D, obok pałacu rzemieślni, fotograf Hartwig, zdw 21 246

1 SPRZEDAŻE

Ogrodnictwo
dobrze zaprowadzone, 3 oranżerie, inspekty, plantacje szparagów, wielki sad owocowy wraz z gospodarstwem 40 morgowem, inwentarz żywy, martwy, kompletny, 5 kilometrów od Poznania, sprzedam zaraz. Cena podług umowy. Oferty Kurjer zdw 20 752

Kompletna
hodowla kanarków ze starymi i młodymi z powodu wyjazdu spiesznie, tania na sprzedaż, ulica Krzyżowa 7, I lewo, w podwórzu zdw 20 967

Wóz
lekki na resorach bryczka za 120 zł. Wołtyśiak, Łakowa 13, zdw 21 127

Młyn
spiesznie do sprzedania okolica bogata, cena 40.000 wplaty 25.000 Agentura Plac Sapieżyński 7, zdw 21 123

Gramofony
walkowe, szafkowe z płytami od 100 zł, zamiana starych płyt, reparacje tanio, szybko. St. Jarsz, ul. 27, Grudnia 3, zdw 21 151

Kolonjalka
dobrze prosperująca, średnie, towarem, za 6.000 zł z powodu wyjazdu do sprzedania. — Zgłoszenia: Dudek, Wielkie Garbary 34 zdw 21 149

Samochód
Fiat 501, mało używany, korzystnie na sprzedaż, Warsztat, ul. Skarbowska 5, telefon 25-15 zdw 21 142

Stół
rozciągnany sprzedam. Łakowa nr. 18 a, IV, lewo. zdw 21 135

Mieszkanie
4 pokoje, kuchnia, morga ogrodu owocowego, warzywny w Zabikowie za roczną dzierżawą zgóry 2.000 odda „Lech”, Grobla 22, zdw 21 068

Gospodarstwo
44 morgi przy Poznaniu, stacja w mieście, ziemia tylko buraczana, zabudowania dobre, sprzedający chce zostać na dzierżawie i płacić 2 1/2 ctu. z morgi. Cena 33.000, wplaty połowę. „Lech”, Grobla 22, Tel. 29 45, zdw 21 069

Resztówka
183 morgi spiesznie do sprzedania blisko Poznania. Agentura Plac Sapieżyński 7, zdw 21 054

Dzierżawa
60 morg, okolica Miłosław do objęcia 6.000 zł. Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 060

Dobrze
prosperujący, pierwszorządny skład papieru i materiałów piśmiennych w Sosnowcu do sprzedania na bardzo dogodnych warunkach. Obrót miesięczny ca 20.000 zł. Egzystencja ugruntowana. Tylko poważne zgłoszenia przyjmują Włodzimierz Brust, Sosnowiec, Kuźnica 6, nw 11 202

Gdynia
Plac w kąpielisku Kamienna Góra sprzedam lub zamienię na małą posiadłość. — Łódź, Ewankeńska 17, Lipiński nw 11 199

Piekarnia
dobrze prosperująca, 3 pokoje, kuchnia, piec patentowy, w Poznaniu, cena 6.500, sprzedam „Nowość”, Sw. Wojciech 2, zdw 21 167

Parcelę
3.000 kwm. sprzedam zaraz. Adres wskaże Kurjer Stary Rynek rw 5474

Powózka
na sprzedaż. Skweres, Ostrów 12, śrw 41

Samochód
sliczn. Fiat 6/30 nowoczes. tanio. Poznań, Poczta 1, Dill, zdw 21 202

Ostry
wilk tania Poznań, Poczta 1, Dill, zdw 21 203

Samochód
6 cylindrowy, po gruntownym remoncie, 4 nowe opony, 2 rezerwowe, nadający się na półciężarówkę okazynie na sprzedaż. Zgłoszenia od 4-6, Wyndorski, Dąbrowskiego 34, zdw 99 610

Skład
kolonialny w wiosce, okolica bogata, spiesznie wydzierżawi Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 093/4

Fotoaparatury
lustrzany 9x12 Zeissa tania sprzedam. Szabeskurjer, Stary Rynek 91, zdw 91 243

Motor
elektr. 220 volt, 5,6 PS. Siemens z rozrusznikiem, bardzo mało używany sprzedam zaraz lub zamienię za odpowiednią dopłatą na motor 1-2 PS. Zgłoszenia do Kurjera zdw 21 227

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13. Klienci! zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem Pw 10 144/5-0.4762

Dom
z ogrodem w Poznaniu 5 pokoi przy obficie wolne, cena 17.000, wplaty 13.000 na sprzedaż. Zieliński, Wierzbiciele 29, zdw 20 923/4

Resztówka
70 morg pszennej, buraczanej, drenowanej ziemi, dom 9 pokoi, z kompletnym inwentarzem, cena 45.000, wplaty 30.000 złotych, sprzedam „Polkomis”, Plac Sapieżyński 2 a zdw 21 025/6

Cegielnię
spiesznie sprzedam Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 097/8

Restauracje
korzystnie do nabycia, Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 095/6

Wielki
wybór dzierżaw od 30-400 morg, wskaże Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 091/2

Dzierżawa
300 morg do objęcia, 25.000, — Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 089/90

2 maszyny
Singera, damskie, w dobrym stanie, tania sprzedam, Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5 zdw 21 119/20

Meble
z pierwszej ręki mogą najtaniej sprzedać ratami. Kurczewski, Rybaki 15 zdw 20 418/9

Piekarnia
korzystnie do odstąpienia. Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 102/3

Gospodarstwo
420 morg spiesznie sprzedam, cena 80.000, Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 058/9

Dom
z piekarnią w Bydgoszczy, piec patentowy, dobre położenie z dużym ogrodem zaraz do objęcia. Wiadomość: Bydgoszcz, Orla 6, Wyrzykowska, zdw 21 221

Gospodarstwo
170 morg, okolica Kościan, ziemia pszenna i kilometry od stacji, cena 120.000, wplaty 70.000, Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 061/2

Samochód
„Ford” otwarty zaraz tania do sprzedania, ul. Strusia 11, zdw 20 579

Antyczne
meble, wielki wybór. Skarbowska 4, parter, lewo zdw 20 757

Parcelę
ogrodniczo-budowlaną naprzeciw lotniska. Zgłoszenia Matejki 51, parter, prawo, Przybora, Pw 12,123-58,364

Młyn motorowy
120 ctr., w mieście 10.000, z powodu choroby właściciela na sprzedaż ew. do wydzierżawienia. Oferty Fr. Malczewski, Nakło/Notec zdw 20 793

Większe
zabudowania z piekarnią i 7 morg ziemi, nadające się również na rzemieślniczą w dużej wsi kościelnej W. Wysocko, pow. Ostrów, zaraz na sprzedaż, Zgłoszenia Jan Mroziński, Ostrów (Włkp.) zdw 20 454

Na sprzedaż
dobre wyćwiczone wyżyły rasy niemieckiej, jeden lat 3, dwa po 14 miesięcy. Na P. W. K. stały pod nr. 127 — 129 r. Adres: J. Jarmuż, Damasławek, pow. Wągrowiec, zdw 20 792

Hotel z rąk niemieckich
wspaniały gmach, pierwszorządny interes dla Polaka, z pełną koncesją, bardzo dochodowy w mieście powiatowym, za bezcen na sprzedaż. Cena 95.000, wplaty najmniej 50.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar” Poznań, Skarbowska 17, Pw 11 195-23,73

Ford turystyczny
model 1927 r. gotów do jazdy tania sprzedam, Zgłoszenia Kurjer zdw 20 634

Pianino
nowe fabryczne wartości 1 tys. zł tania najwięcej dajacemu gotówką sprzedam. Oferty Kurjer zdw 20 659

Z powodu
choroby sprzedam fachowcowi mój dobrze prosperujący skład żelaza z kompletnym zabudowaniem. Cena 15.000 dolarów. Interesanci z odpowiednim kapitałem zechcą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego pod zdw 21 224

Gospodarstwo
22 morgi spiesznie do sprzedania, cena 11.000, wplaty 8.000. Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 056/7

Dom
masywny, 2 pokoje, ogród, przy Poznaniu, 9.000, wplaty według umowy. Wszczępolska Agencja, Poznań, Długa 5, zdw 21 132

Dom
masywny, wolne 5 pokoi ogród przy Poznaniu 16.000 wplaty według umowy. Wszczępolska Agencja Poznań, Długa 5, zdw 21 130/7

Hotel
spiesznie do wydzierżawienia. — Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 075/6

160
morg, ziemia buraczana, okolica Miłosław, cena 80.000, wplaty 50.000, reszta na 80 lat. Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 077/8

Piekarnia
w Poznaniu, przy głównej ulicy, do odstąpienia. Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 081/2

Składy
w Poznaniu i na prowincji poleca i poszukuje Agentura, Plac Sapieżyński 7, zdw 21 083/4

Samochód
Ford, model 27, zupełnie jak nowy, przy niskiej wplatce z prywatnych rąk, tania sprzedam. — Drójcki, telefon 21-94, Wrocławska 22, I. piętro, Poznań zdw 21 195/6

Meble
we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski, Wozna 12 (Butelska), bpw 3 761-2

Obraz
jest najcenniejszym upominkiem, wielki wybór, ceny najniższe tylko we firmie Witold Leworski, Wrocławska 36, specjalność praca obrazów. Kw 2 362-3

Okazjal
Sypialnię debowo fornierowaną, nowa, z marmurami, lustrami, tania sprzedam, Grobla 30, II, lewo zdw 21 186

Teren
w Puszczykowie sprzedam tuż przy dworcu, bez pośrednictwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 172

Skład
przyległy pokój, kuchnia, cena 2.200 zł. Widziński, Małeckiego 15, parter, podwórze, zdw 20 866

10.000
morg, rezydencja, niebawala okazja, cena 650.000, informacje Dom Handlowy, Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6 Kw 2411

Skład papieru
artykułów szkolnych i biurowych, dobrze zaprowadzony, przyległe mieszkanie, Wojsko, wyższe szkoły, Towar według faktury 10 do 15 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer nw 11 209

MOLINA

Najpewniejszy środek przeciw molom! Bez wstępnego zapachu. Znany od lat 20. Do nabycia w każdej drogerii! Tylko w paczkach oryginalnych po 0,75 i 1,25 i 2,50 zł. D 9309-18,335

Radjo
7 lampkowe sprzedam. Górna Wilda 42, parter, lewo zdw 21 154

Maszyna
parowa i młocarka na sprzedaż. Leopold Fojt, gospodarz Skrzętkowice, poczta Świerklany, zdw 21 219

Motocykl
A. J. S. z przyręczką i oświetleniem elektrycznym za gotówkę zaraz na sprzedaż. Józef Zydor, Pleszew, ul. Sienkiewicza 23, zdw 21 217

Place nad morzem
przy plaży, przy lesie, 3 km od stacji i miasta, od 3 do 6 tysięcy złotych, sprzedaje i na rozplata Makowski, Wejherowo, ul. Klasztorna 10, zdw 21 216

Wózki
dziecięce, dobre i tanie F-a Gummy, 27 Grudnia 15, podwórze, zdw 95 715

Skład
z mieszkaniem i meblami na Jeżykach, narożnik 4 500 sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 234

Kamienica
3 piętrowa z piekarnią korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Michalak, Półwiejska 7, zdw 20 742

Tanio
się ubierzysz, umiebiujesz w Domu Komiewym św. Marcin 78a Pw 892*

Fabryka
sera w mieście Poznaniu, dobrze zaprowadzona, z towarem lub bez towaru, do sprzedania, ewtl. z pouczeniem. Zgłoszenia do Kurjera, Stary Rynek rw 5466

Domek
na przedmieściu z ogrodem, 2 pokoje, kuchnia, maszynieria, za 10 tysięcy sprzedam. Zgłoszenie Kurjer zdw 21 235

Jadalnia
w dobrym stanie korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Chelmońskiego 20, II, ptr. zdw 99 620

Łóżka metalowe
dla dorosłych i dzieci, łożka ołowe różnych typów leżak, ogrodowe, materace wysyłane poleca specjalny magazyn K. Walkowski, ul. Strzelecka 32, tel. 21 bpp 3775

Meble
tania za gotówkę na raty poleca Kalkus, Wrocławska 19, zdpw 20 997

Dostarczamy
lody owocowe w każdej ilości po cenie przystępnej, Brukwicksi i Meisner, ul. Wrocławska 9, wejście z ul. Golebiej, tel. 58-29 rw 5460

Zakopane
Biuro J. Kubińskiego sprzedam dom murywany 20 ubikacji za 55 tys. złotych, nw 11 181

Wózek
dziecięcy koszykowy Brenabor na sprzedaż. Gilewski, Cieszkowskiego 6, zdw 20 895

Skład
papieru, przyborów szkolnych z mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer zdw 20 899

Obrączki
ślubne zegarki najtaniej Matysiak św. Marcin 9, bpw 1159

Antyki
wielki wybór Bracia Pióro, Al. Je Marcinkowskiego 23, nw 2404

Samochód
Ford, całkowicie po remoncie, na sprzedaż. Zgłoszenia: ulica Strzelecka 15 zdw 20 754

Skład
kolonialny delik przy głównej ulicy w Nakle, 3 pokoje, kuchnia, przyległe zaraz na sprzedaż z powodu choroby Cukrownia i gimnazjum na miejscu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 906

Wózek
dziecięcy elegancki sprzedam. Sebel, Sew. Mielżyńskiego 4, zdw 20 916

Sprzedam
skład rzeźniczy lub wydzierżawie tania. Adres wskaże Kurjer zdw 20 934

Akwarjum
sprzedam, Chromińska Gasiorowskich 9, zdw 20 950

Sprzedam
maszynę do gotących zakasek na sześć kociołków, nieużywana. Wiadomość Graniczna 5, sklep kolonialny, zdw 20 970

Do sprzedania
samochód 6-cio cylindrowy, mało używany, Studebaker, Wiadomość „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55,99 Pw 12 171-55,99

Skład
towarów krótkich bardzo prosperujący korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 20 979

Motocykl
model rok 1928 mało używany sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 20 983

Dom
murywany 3 pokoje, kuchnia, 4 morgi ziemi jednym planie, ogród owocowy, 16 drzew, chlewy, stodoła, szop, cena 11.500 zł, wplaty 8.000 zł przy Poznaniu, Zgłoszenia „Wera”, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 4, II, zdw 20 984

Samochód
Opel 4/12 torpedo 2 osobowy po gruntownym remoncie gotów do jazdy sprzedam za 3.000 zł. Agrara, Borek Włkp. zdw 21 002

Warsztat
ślusarski na sprzedaż, do objęcia potrzeba 5 tys. zł. Oferty Kurjer zdw 21 006

Podwozie
i motocykl gotowy do jazdy, 2 opony z wozami tania na sprzedaż, Warsztat Samochodowy — Gwiazda, Poznań, Bukowska 9, zdw 21 009

Skład piwa
z wytwórnią wód mineralnych z powodu choroby do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 21 015

Pianino
„Röslera”, pierwszorządne sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 21 033

Okazyjnie
do nabycia pralnia z mieszkaniem. Adres wskaże Kurjer zdw 21 051

Gospodarstwo
25 morg 3 stacje od Poznania, żywy martwy inwentarz, wszystko obsiane, sprzedam z powodu stosunków rodzinnych 20.000, 10.000 wplaty, reszta na dłuższy czas na hipotece. Rozmiar, Borowicz, stacja Gadki zdw 97 748

Hamaki
szpagaty, szcztoki, pendzle. — Skład Fabryczny, Pertek, Poczta 16 Pw 11 209-25,44

Willa
9 pokojowa, duży owocowy ogród, całkowita wolna, cena 45.000, wplaty 25.000 złotych sprzedam „Polkomis”, Plac Sapieżyński 2a, zdw 21 024

Dwa
ubrania frakowe jedno zupełnie nowe nie noszone. Jedno na średnia, drugie na mniejszą figurę sprzedam tania. Władysław Glanc, Dąbrowskiego 36, jw 2067

Samochód
Fiat 501 sprzedam za 2.500 zł, Kierzek, Poznańska 27, jw 2068

5 KUPNA

Fortepian
i harmonjum nadające się do lokalu poszukuje celem kupna. Oferty Kurjer pod zdw 99 269

Kupię
używany lecz w dobrym stanie 1 generator 180 K. V 380 V 600 obrótów, 1 generator 3 K. V 380 V 500 obr 4 motory 16-18 K. V 380 V 600 obr. A. Nowakowski Zakład Elektrotechniczny, Września, zdw 20 772

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Wrocławek nw 9525

Która
z fabryk wzgl. większych interes, hurt, odda obuwie w komis? — Gwarancja pewna, interes (widoki sprzedaży) bardzo dobre. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 99 947

Kupię zaraz
kanapę patentową rozkładaną na łożko nowa lub mało używana. Zgłoszenia Czerbak, Poznańska 52, II, ptr., lewo, zdw 20 939

Gramofon
używany bez lejka kupię okazynie do 50 zł. Oferty Kurjer zdw 20 969

3-4 skrzynki
do śmieci, male, czworokątne, stare, dobrze utrzymane kupię. Baranowski, Fabryczna 1, zdw 21 013

Kupię
kamienie lub wille wartości do 60 tysięcy, wplaty 30 tysięcy. — Zgłoszenia Stary Rynek, Ratusz 1 rw 5447

Kupuję
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy Dom Komisowy, Podgórna 2 P 8929/30

6 KAMIENICE

Sprzedam
kamienice II pięt., ogród, cena 38.000, odchodzi 6.500 hipoteki, wplaty 25.000, Leon Tomczak, Poznań, Górczyn, ul. Sielska 40 zdw 20 867

Place
w najlepszej dzielnicy miasta sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 921

Kamienicę
nowoczesną czteropiętrową, dwadzieściościanową okien frontu, mieszkanie 3-5 pokojowe słazienkami, cena 180.000 poleca Dutkiewicza, Chwaliszewo 70 zdw 20 993

Kamienicę
nowoczesną przy tramwaju, cena 75.000, wplaty 40.000 reszta amortyzacja dwudziestopięcioletnia sprzedam Dutkiewicz, Chwaliszewo 70, zdw 20 998

Kamienica
4 piętrowa, narożnikowa, dwa numery, rozmiar mieszkań 5, 4, 3, komfort, dochód roczny 14.000, cena 160.000 złotych, wolne 5 pokojowe mieszkanie sprzedam „Polkomis”, Plac Sapieżyński 2a, zdw 21 023

7 PIENIADZ

Polowanie
1.500 morg okolicy Poznania poszukuje wspólnika lub odstąpienie. Oferty Kurjer zdw 20 700

Posiadam
wolnej gotówki 50.000 i proszę o propozycje tylko solidnych firm kupiecckich lub właścicieli ziemskich. Zgłoszenia upraszam do Kurjera Poznańskiego pod zdw 20 796

Kto
dyskontuje dobre kupieckie weksle? Oferty pod zdw 20 917

3-4 tysiące zł
wypożyczyć za minimalnym procentem pod dobry zastaw. Zgłoszenia przyjmuje Kurjer Poznański zdw 20 928

Wspólnika
czynnego do dobrze zaprowadzonego warsztatu tokarsko-mechanicznego, prosperującego od lat 8, z kapitałem 4-6 tysięcy poszukuje, fabrykacja artykułów masowych, zyski pewne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 174

3.000 zł
poszukuje za dobrą gwar

Mieszkania
3-4 pokojowe poszukuje okolicy Poznania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 768

Portjerstwa
z mieszkaniem poszukuje małżeństwo z jednym dzieckiem zaraz. Zgłoszenia do Kurjera jw 2005

Pokoju
próżnego, obszernego poszukuje inteligentne małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 21 099

2
lub 3 pokój z kuchnią poszukuje poważny reflektant. Czynsz zgóry Oferty Kurjer zdw 20 712

Właściciel
kamienicy poszukuje 6-5 pokojowego mieszkania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 045

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
pokój z kuchnią na Wierzbicach - na 2 pokoje z kuchnią. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 071

11 POKOJÓW UMEBL

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznym lepszym panu do wynajęcia. Pościel i bielizna pożądana. Śniadeckich 18, drugie piętro. lewo zdw 95 950

Pokój
z utrzymaniem. Poczta 28. III. zdw 20 843

Pokoje
eleg. umebl. oddam normalne warunki. Wąły Wązów 15. I. zdw 99 650

Pokój
ładny, frontowy wynajmę zaraz lub później. Dąbrowskiego 5. III. Renc. rw 54.

Centrum
Matejki 59. I. piętro. prawo. pokój na czas wystawy. zdw 20 873

Matejki
59. I. piętro. prawo. pokój. zdw 20 872

Pokój
niekrepujący inteligentnemu panu. Aleje Marcinkowskiego 21. III. Tomaszewska zdw 20 907

Pokój
umeblowany 1. 7. wynajmę. Pofiańskich 12a. II. p. prawo. zdw 20 910

Ratajczaka 10, I.
pokój frontowy z dwoma łózkami do wynajęcia. zdw 20 922

Pokój
ładny 2-3 intelig. osobom wynajmę. Wierzbicice 39 a. III. prawo. zdw 20 951

Wynajmę
od 1. 7. 29. 2 pokoje umeblowane jeden duży z balkonem. Zgłoszenia Willa, Fredry 8. zdw 20 961

Wspólny
pokój dla 2 panów. Nięgolewskich 16. IV. zdw 21 165

Pokój
wspólny dla pana Górna Wilda 78. III. prawo. zdw 20 976

Pokój
do wynajęcia. Kościelny. Grunwaldzka 30. zdw 20 978

2
pokoje dla 2 i 1 osoby od 1. do wynajęcia. Górna Wilda 42. III. Eling. zdw 20 963

„Informacja“
św. Marcin 11. poleca pokoje, 20 złotych, małżeństwu 60. zdw 20 990

Pokój
dla pań od 1. 7. Marszałka Focha 88. III. lewo, front. zdw 21 014

Wspólny
pokój wynajmę panu. Zgłoszenia Filja Marszałka Focha 74. Adamczewski. zdw 21 012

Dwa
pokoje z telefonem na biuro do wydzierżawienia zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 066

Pana
na wspólny pokój. Poczta 15. III. piętro zdw 21 034

Pokój
mały do wynajęcia. Nowak, ul. Młyńska 3. IV p. zdw 21 031

Duży
dobrze umeblowany pokój dla 2 osób od 1. 7. do wynajęcia. Wielkie Garbary 50. II. lewo. zdw 21 032

Pokoje
1-2 osobom wynajmę św. Marcin 9/10. II. lewo. zdw 21 053

Pokój
wolny 1. 7. Szamarzewskiego 18. III. z klatki schodowej. jw 2066

Elegancki
pokój dla dwóch osób z inteligentną panią lub częstym utrzymaniem od 1. 7. Telefon. Jazienka, światło elektryczne. Cieszkowskiego 7. Misurzewicz zdw 21 168

Pokój
dla 1 lub 2 panów od 1. 7. Primka, Woźna 12a. IV. front, balkon zdw 21 242

Pokój
umeblowany duży słoneczny wynajmę. Maleckiego 3, front. I. prawo. zdw 20 974

„Informator“
poleca pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przyjezdnych złotych 3-5 dziennie. Ratajczaka 15 (Pasaz Apollo). Telefon 58-17 zdw 21 200

Pokój
niekrepujący, z balkonem, na stałe do wynajęcia. Wielkie Garbary 33. II. lewo zdw 21 159

Pokój
umeblowany dla 2 panów. Skarbowa 20. III. prawo. zdw 21 156

Centrum
pokój wolny dla spokojnych, inteligentnych pań. Ratajczaka 10. II. zdw 21 236

Panience!
z pościelą wynajmę pokój używany kuchni. miesięcznie 20 zł z raz lub później. Woltyńska. Chwaliszewo 27. zdw 21 121

Ładny
pokój solidnemu panu. Kwiatowa 9. III. lewo. zdw 21 013

Pokój
frontowy, ładnie umeblowany, inteligentnemu panu wynajmę. Długa 3. II. p. prawo zdw 21 136

Pokój
umeblowany dla pań. Inteligentnej wynajmę. Kopernika 8. I. p. lewo. zdw 21 154

„Krakus“
Poczta 30. poleca wybór pokoi od 20 złotych miesięcznie. zdw 21 144

Pokój
umeblowany frontowy, z światłem elektrycznym, dla 1-2 osób do wynajęcia. Lepszy spokojny dom. Zielona 2. I. piętro, prawo zdw 21 147

Piękny
słoneczny pokój dwóm inteligentnym panom tanio wynajmę. - Stroma 1, III. prawo. zdw 21 191

Elegancki
pokój jednemu lub dwóm spokojnym panom wynajmę. Plac Sapieżyński 5. III. prawo. zdw 21 072

Małżeństwo
wynajmę pokój, używanie kuchni „Fragat“. Koźia 21. zdw 21 036

Pokój
umeblowany blisko dworca do wynajęcia. Marszałka Focha 108, wchód 4. II. p. zdw 21 046

12 SZUKA POKOJU

Za 50 zł
pokój niekrepujący poszukuje spokojny pan. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 713

Pani
poszukuje pokoju umeblowanego frontowego, słonecznego w śródmieściu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 913

Z osobnem
wejściem pokoju do 50 zł poszukuje młody mężczyzna. Oferty do Kurjera z ceną pod zdw 20 957

Pani
szuka pokoiku w cenie 20-25 zł. Oferty do Kurjera zdw 21 007

Poszukuje się
pokój niekrepujący dla solidnego pana na stałe. Oferty z warunkami do Kurjera zdw 21 018

Dla
uczni ucznielskiego poszukuje się wiktury i stancji przy uczciwej rodzinie. Oferty Kurjer zdw 21 176

Pokoju
z używaniem kuchni poszukuje bezdzietne małżeństwo. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 063/4

Poszukujemy
umeblowanych pokoi dla stałych i przyjezdnych. „Informator“. Ratajczaka 15. zdw 21 201

Na cztery dni
i to 27, 28, 29 i 30 bm. poszukuje dwóch ładnie umebl. pokoi. Każdy pokój z łóżkiem. Oferty z podaniem ceny uprasza się do Kurjera zdw 21 239

Pokoju
próżnego poszukuje samotna osoba. Oferty do Kurjera zdw 21 163

Pokoju
eleganckiego, niekrepującego od 1. 7. poszukuje na stałe z utrzymaniem lub bez. Śródmieście. Jeżyce. - Warunki Kurjer zdw 21 237

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje pokoju. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 143

Małżeństwo
poszukuje pokoju z używaniem kuchni ew. prężnego na Włocławcu. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 187

Śródmieście
szukam pokoiku. Mam łezkanę, pościel, ewtl. wspólnego, nieprzechodniego. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 041

Wynajmę
pokój dla panów. Gen. Umińskiego 9. III. wejście. zdw 20 736

13 LOKALE

Pokój
na biuro, parter, zaraz oddam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 737

Potrzebne
zaraz 2 ubikacje handlowe na parterze, w centrum miasta. Oferty Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego 6, pod „4025“ Kw 2410

Ubikację
na cichy przemysł ca 50 m.² poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 181

Skład
z przyległymi ubikacjami przy Teatrze Nowym do wynajęcia. Oferty z podaniem branży do Kurjera zdw 21 193

Poszukuje
w Poznaniu odpowiedniego miejsca do przechowania mebli z 3 pokoi. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 21 128

Lokal
handlowy obszerny 2 okna wystawowe przy Półwiejsk Szkolnej. Sw. Marcin lub Stary Rynek poszukuje poważny reflekt. Oferty Kurjer zdw 21 100

14 DZIERŻAWY

Wydzierżawie
dla fotografa fryzjera lub na skład blawatów także dla obuwnika w dużej wsi. Okolicy bez konkurencji Rajczak Ruchocice, p. Grodzisk (Poste restante). zdw 20 819

Wydzierżawie
dobrze prosperujący hotel z restauracją i salą do zabaw w większym mieście, blisko Bydgoszczy, na dogodnych warunkach. Zgłoszenia: W. Sliwkiński, Bydgoszcz, Król. Jadwigi 13. Pw 12 173-63, 070

Gospodarstwo
60 mórg ziemi z inwentarzami i zasiewami do wydzierżawienia. Zgłoszenia Murzynowo Leśne, stacja Sulecin, powiat Środa, p. Rozmiarza. zdw 21 238

Dzierżawa
125 mórg, 4 kilometry od Poznania, ziemi ogrodowej, nadającej się również dla ogrodnika, objęcie z dniem 1 lipca r. b. Zgłoszenia St. Falański, Centrala Handlowa, Poznań, ul. 27. Grudnia 5, telefon 37-20 zdw 21 155

Do wydzierżawienia
skład kolonijny wraz z 4 pokojami i kuchnią z przynależnościami zaraz lub sprzedać dom dwupiętrowy w centrum miasta. Pr. K. Wiaczkis, Witkowo, pow. gnieźnieński. zdw 21 220

Dom
z ogrodem do wydzierżawienia w Zabikowie. Dzierżawa rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 21 111

15 LETNISZA

Morze
pierwszorzędny pensjonat „Morskie Oko“ poleca pokoje w „ednym gmachu, 2 minuty d morza. las sosnowy. Kuźnica (na Hel). Wieckowska. zdp 97-2

Letnisko
pokój i kuchnia tuż przy lesie - Kobylnicy od 1. 7. do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 20 62

Puszczykówo
tanie pokoje. Kucharska. Także tygodniowo. zdw 20 627

Gdynia
Hotel-Pension „Polska Riviera“ - bezpośrednio przy plaży morskiej, 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą i zimną. Łazienki, salon de beauté, placie tenisowe, sale dancinowe, wykładowa kuchnia warszawska, pierwszorzędny zespół muzyczny. Ceny umiarkowane - tel. 10-16. Zgłoszenia pod Polska Riviera-Gdynia. nw 10 674

Hel
Najlepszy, skanalizowany pensjonat „Sancta Lucia“ poleca pokój. Zadać prospektu nw 11 61

Zakopane
Pensjonat „Sienkiewiczówka“ ul. Zamojskiego, urządzony nowocześnie, woda ciepła-zimna w każdym pokoju słoneczne pokoje, kuchnia wykładowa. tel. 277. zdp 11 101

Zagórze
druga stacja za Gdynią, pensjonat „Uniwersytet Ludowy“ poleca wygodne, słoneczne pokoje z utrzymaniem na 1-4 osób. Od stacji 3 minuty. - Zgłoszenia: „Uniwersytet Ludowy“ - Zagórze, powiat Morski. zdw 20 409

Puszczykówo
pokoje z całodziennym utrzymaniem do wynajęcia. Restauracja pod „Strzecha“ Telefon II. zdw 20 971

W uroczej
suchej i zdrowej okolicy, gdzie las iglicowy i rzeka, mam solidne pokoje zaraz i od 1 lipca dla letników i kuracjuszy z całodziennym utrzymaniem za cenę przystępną do oddania 1 i od 2 km od stacji Oborniki autobusem lub powózka. Zgłoszenia przyjmuje: J. Muszak, pensjonat i letnisko Kowanówko, p. Oborniki zdw 20 914

Letniska
w leśniczówce lub majątku ziemskim dla 2 pań z 3 letnim chłopczykiem poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 20 988

Letniska
dla dwóch pań w lesistej, suchej miejscowości, z dobrym oddziaływaniem poszukuje się Zgłoszenia z warunkami, wskazaniem miejscowości do Kurjera zdw 20 876

Pokój
dwuosobowy w Poznaniu, dam na miesiąc (2) w zamian za takiż w ładnej okolicy Poznania. Zgłoszenia: Składowa I, Eckhardt. zdw 20 989

Jastarnia
Pensjonat Helmuwka zaraz przy dworcu, pokoje z utrzymaniem i bez. kuchnia warszawska, ceny przystępne zdw 21 042

Próżne
pokoje, kuchnia, okolica Poznania, poszukuje. Oferty Kurjer zdw 21 087

Rabka
„Sulima“ na Górcie, znakomite położenie, 4 minuty do łaźni, kuchnia wyborowa, woda cię, elektryczność, Tanie. dw 6593

Leśniczówka
jeden, dwa pokoje z utrzymaniem oddam na całe lato, siedem słotych dziennie. Krokos, p. Miostat, Leśnictwo. zdw 21 215

Dębiec - willa
pokój na 2 osoby przez lato. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 114

16 OSOBISTE

Unieważniam
papiery kolejowe i wykaz osobisty na nazwisko Michał Madajewski, Kilińskiego 8, które zostały skradzione. zdw 20 980

Na wszelkie
uroczystości rodzinne wina krajowe i zagraniczne, również oryginalne wina na bezkwestyjnie poleca najtaniej Sarnowski Ratusz (pod filarami) rw 5470/1

Instytut de Beauté
„Iris“
Poznań, Piekary 5, telefon 25-91

Fryzjerski salon damski, poleca farbowanie włosów, brwi i rzęs pierwszorzędni farbami nie szkodzącymi. Ondulacja wodna, zwykła oraz manicure etc. zdw 21 212

21 ZGUBY

Unieważniam
zgrabiona książka wojskowa, wydana przez P. K. U. II Warszawa na nazwisko porucznika Miłkoleja Łozowskiego. zdw 99 972

Zaginął
pies wilk. Do oddania za wynagrodzeniem. Kochanowskiego 5, parter, lewo. zdw 20 901/2

Zgubiłam
dnia 19. 6. o godz. 18 złoty zegarek z brzośniętą (plater) w drodze z dworca lazarskiego na teren wystawowy. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wysokim wynagrodzeniem. Pfeiffer, Matejki 57. II. zdw 21 124

22 ROZMAIŁE

Robotki ręczne
monogramy rysuje. Jankowska Stary Rynek 48 II. bpw 766

Suknia
balowa dla pp. Artystek tanio. Adres wskaze Kurjer zdw 20 962

Dziecko
na wychowanie przyjmie. Lułka Dąbrowskiego 98. jw 2069

Fryzjerna
dla pań i panów w hotelu „Polonia“ otwarta od 7-22. Także w niedziele i święta bpw 3747

Kto
z naszych gości amerykańskich zechce mi dopomóc d eksperymentalnego leczenia gruźlicy, własną metodą, w którym z tamtejszych sanatoriów? Adresować Ekspedycję Kurjera Poznańskiego zdw 97 284

Hypnotyzera
poszukuje medium najchętniej lekarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 20 571

Parkleły
układa nowe, naprawie, odnawia stare szybko tanio, solidnie Kalciniński, Marszałka Focha 55/55b Poznań. zdw 20 912

Fryzjerskie
urządzenie na dwie osoby 250 zł sprzedawca Głabiszowski Poznań, ul. Warszawska 5. niedziele 2-4 godz. zdw 20 953

Przystojna
inteligentna paniątka przyjmie od godziny 3 zajeście. Kurjer zdw 20 375

Odpisy
maszynowe szybko i tanio uskutecznia „Centrala Ruchu“. 3 Maja 3a. tel. 38-00. zdw 21 207

Obelgę
rzuconą na p. Jadwigę Simonównę z Dobieszczyni odwołuje. Franciszka Jaskowiakowa nw 11 207

Chiromantka
przyjmuje 10-12 i 5-7. Ratajczaka 28. front lewo. zdw 21 126

Czyszczenie
parkietów kw. metr 50 gr. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 210

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052, 96

23 OZENKI

Kawaler
budowniczy-inżynier na stałej posadzie. Górnoślązak lat 29, przystojny szatyn. średniego wzrostu, poszukuje z powodu braku odpowiedniej znajomości pań na tej drodze towarzyski życia z posagiem dla usamodzielnienia się. Łaskawe zgłoszenia z fotografią proszę skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 20 900

Wdowa
z 2 pokojowym mieszkaniem wyjdzie powtórnie za mąż. Panowie od lat 38-45. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 972

Panna
lat 30, przystojna i religijna, pragnie nawiązać znajomość z panem przystojnym. Cel matrymonialny. Adres wskaze Kurjer Poznański zdw 20 982. Wdowie niewykluczeni.

Kawaler
lat 28, blondyn, posiadający 9.000 zł gotówki poszukuje znajomości panny do lat 26, z gospodarstwem składem lub odpowiednią gotówką. Cel matrymonialny. Oferty możliwe z fotografią do Kurjera zdw 20 992

Panna
lat 26, szatynka, cokolwiek majątku, religijna poszukuje dobrego towarzysza życia. Panowie na stałej posadzie raczą swe oferty złożyć do Kurjera zdw 21 116

Panna
lat 32, szatynka, mieszkanie zapewnione, pozna ta droga panna nie dzisiejszych poglądów, na stałej posadzie. Inwalidzi lub bezdzietni wdowcy nie wykłuczeni. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer jw 2073

2 panie
niezależne, brunetka lat 33 z 3 pokojowym mieszkaniem, blondynka lat 24, zgrabna, inteligentna, w krytycznym położeniu chcą poznać panów od lat 30 do 40. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 21 209

Wdowa
w średnim wieku bez majątku, pozna pana od 40 do 60 lat w celu matrymonialnym wdowcy niewykluczeni. Zgłoszenia z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 21 206

Za
starszego Wielkopolanina do lat 55 z wyższym wykształceniem, religijnym wyjdzie starsza panna, wykształcona, posiadająca umeblowanie. Kurjer Pozn. zdw 21 228

Odpowiednie
partii celem ożenku poszukuje nauczyciel szkoły powszechnej. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 21 225

Do Ameryki!
Zdecydowałyby się wyjechać panna lat 35, Wielkopolanka, zgrabna, religijna z zaletami na wzorową towarzyszkę życia. Szlachetnych panów do lat 50, proszę adresować: Katowice, Górny Śląsk, ul. 3 Maja 38, Maloszczuk. zdw 21 223

Ożeni się
st. sierzant z kobietą fachową z okolic Gniezna lub Torunia. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 21 226

Kawaler
lat 34, samodzielny przemysłowiec, zamieszkały w Poznaniu, dla braku znajomości poszukuje ta drogą towarzyski życia, pannę lub młodą wdówkę, tylko inteligentnej, z dobrej rodziny, majątek dla powiększenia przedsiębiorstwa i wspólnego dobra pożądanym. Zgłoszenia możliwe z fotografią, za której zwrot rzeczy słowem honoru, Kurjer Poznański zdw 21 157

24 NAUKA

Kupiec
z Niemiec poszukuje nauczyciela języka polskiego. Uprasza się o podanie ceny za lekcje. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 953

Wstąpię
na kurs niemieckiego. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 21 005

25 MUZYKA

Pianistka
lub duet zaraz wolni B. Petrucci. św. Marcin 56. zdw 20 590

27 SZUKA PRACY

Głoszenia
do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Bławnik
lat 25 znający książkowość oraz branżę spożywcza szuka jakiegokolwiek stałej posady w Poznaniu lub Bydgoszczy Łaskawe oferty Kurjer zdw 100 011

Gospodyni-kuchmistrzini
sumienna, uczciwa która się zna na dobrym gotowaniu, zaprawach, pieczeniu i chowie drobiu szuka posady w majątku. Oferty Kurjer zdw 21 223

Szofer
słusarz maszynowy, tokarz, kawaler, poszukuje posady, miejscowości obojetna Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 20 725

Panienska
lat 19 z porządnej rodziny, znająca cokolwiek szyćce oraz wyszywanie, zna prace domowa lub także dzieci, z powodu zmiany stosunków rodzinnych szuka natychmiast posady od 1 lub 15 lipca. Adres wskaze Kurjer zdw 21 240

Młodszy
pomocnik krawiecki poszukuje stałej posady. Zgłoszenia W. Kałas, Piekary 24. I., w podwórzu zdw 21 169

Pracznka
poszukuje prania poza dom 6 zł dziennie. Wodna 4 u p. Gubańskiej, II. p. zdw 21 205

Energiczny
młody 30-letni mężczyzna, tonaty z dwojgiem dziećmi, były przodownik Policji Państwowej, poszukuje odpowiedniej posady. Oferty proszę do Kurjera zdw 21 241

Podróżujący
inkasent trzeźwy, energiczny, kaucja 1.500 zł poszukuje posady. Kurjer zdw 20 816

Czelista
rutynowany, wzgl. trio salony od 1. 7. wolne. Oferty skierować Grudziad, ul. Nadgórna 37. II. piętro, dla „Czelisty“. zdw 20 170

Stenotypista
ze szkoła handlowa poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 616

Posługaczka
poszukuje posady zaraz Kubiaczyk, Piotra Wawrzyńska 45, IV., prawo, w podwórzu. zdw 20 617

Osoba
inteligentna w sile wieku zna dobrą kuchnię, prasowanie szt. bielizny, szyćce, gospodarstwo wiejskie i miejskie, przyjmie posadę gospodyni najchętniej u samotnych osób, miejscowości obojetna od 1. 7. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 20 298

Inteligentna
gospodyni-kuchmistrzini z bardzo dobrem poleceniem, która była wszystkich domach poszukuje posady samodzielnej od 1 lipca w Poznaniu, może zastąpić kucharkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 344

Panienska
z dłuższą praktyką poszukuje posady ekspedjentki najchętniej w składzie obrazów, papieru i dewocjonalij, ewentl. do dziecka. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 385

Urzędnik biurowy
lat 28, kawaler, obeznany we wszystkich pracach biurowych, włada językiem

KINO METROPOLIS

W sobotę, 22 b. m. i niedzielę, 23 b. m. o godz. 9-tej

jedynie dwa przedstawienia

WIELKIEGO VARIETÉ

10 wspaniałych atrakcyj

Picannies **Latabars**
Iby Buksy **Van Bry**

Zabojkina et Waldow

Eldons **3 Brusow**

Renard **H. Bob**

Lat and Laty

Ekscentryka, akrobacje, taniec, śpiew, humor.

Ceny wstępu od 2-5 zł.

nr 10728

Stenotypistka

poszukuje odpowiedniego zajęcia (sekretarki) w godzinach popołudniowych wzgl. wieczornych. — Zgłoszenia Kurjer zdw 20 965

Posługaczka

szuka posługi na popołudnie zaraz lub 1. 7. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 968

Kucharka

umiejąca dobrze gotować, prasować sztywną bieliznę, z dobrymi poleceniami poszukuje posady od 1 lipca. Zgłoszenia skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 20 981

Pracznica

poszukuje prania. Żurawia 9. zdw 20 991

Rolnik prakt.

poszukuje za kaucją od lipca posady za urzędniczą w majątku lub do przedsiębiorstwa, woźnego Zgłoszenia Kurjer zdw 20 994

Karmielarz

młody, dzielny w swym zawodzie szuka posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 21 003

Szofer

z dłuższą praktyką zmienia posadę zaraz lub później na życzenie kaucja. Oferty Kurjer zdw 21 008

Pokojowa

uczniwa z dobrymi świadectwami z prasowaniem sztywną bielizną poszukuje posady od 1. 7. do lepszego państwa, najchętniej w majątku. Oferty Kurjer zdw 21 016

Wychowawczyni

inteligentna, kochająca dzieci, poszukuje posady. Zgłoszenia Agencja Kurjera, Ostrow 11 203

Posługaczka

poszukuje posady na przed i popołudnie z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 21 166

Szwaczka

poszukuje posady do dziec. szyciem. Oferty Kurjer zdw 20 949

Młynarz

kwalifikowany, dobrze znający się na montażu młyna, najnowszymi systemami maszyn i stolarstwa poszukuje posady. E. Woitaszewski, Subkowy, p. Tczew. d. w 6562

Kuchmistrz

wydoskonalony w swym zawodzie, z długoletnią praktyką, poszukuje posady na sezon lub stałej. Oferty do Kurjera zdw 20 204

Dziewczynina

młodsza poszukuje posady do lekkich prac domowych od 1. 7. z dobrymi świadectwami. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 881

Elewka

z 1 1/2 roczną praktyką szuka posady w samodzielny dom od 1. 7. Łaskawe oferty Kurjer zdw 70 878

Osoba

uczniwa poszukuje posady pokojowej lub do wszystkiego od 1. lub 15 lipca. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 20 875

Prywatne gimnazjum żeńskie „im. Królowej Jadwigi“ w Poznaniu z pełnymi prawami gimnazjów państwowych poszukuje od nowego roku szkolnego

nauczycielki języków: niemieckiego i angielskiego.

Zgłoszenia pisemne z nadesłaniem kopii świadectw ul. Ogrodowa 13, I. Osobiste zgłoszenia codziennie od godz. 3-4.

Lucyna Sokolnicka
przełożona i właścicielka
Poznań, ul. Ogrodowa 13, I.
zw 17118

Szofer

poszukuje posady zaraz, najchętniej w większym majątku. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 20 955

Szofer

poszukuje posady na prowincji, możliwie wypożyczalni wzgl. autobusu. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 956

Rutynowany buchalter-bilansista

15 lat praktyki, korespondent polsko-niemiecki poszukuje stanowiska. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 973

Kawaler

lat 45, syn gospodarski, zdrowy, silny poszukuje pracy, pisze i mówi biegle po polsku i niemiecku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 920

Inteligentna

młoda pani z ładnym charakterem pisma i dłuższą praktyką kasjerską poszukuje takiej posady lub biurowej. Zna język polski i niemiecki. Ukończyła roczny kurs handlowy. Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 930

Stenotypistka-biuralistka

biegle pisząca na maszynie, znająca stenografię i pracę biurową, poszukuje posady. Oferty Kurjer K. 2407 Kw 2407

Gospośnia - kucharka

młodsza, uczniwa szuka posady możliwie do 2 osób. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 946

Solidna

pani przyjmie posadę jako księżkową za mniejszym wynagrodzeniem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 933

Dwóch

inteligentnych praktykantów biurowych z ukończoną szkołą handlową, przyjmie poważną instytucją handlową w Poznaniu. Wydzierżające oferty Kurjer Poznański nr 11 167

Człowiek

uczniwy, trzeźwy szuka posady jako stróż domowy. Posiada polecenia bardzo dobre. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 732

Elektromonter

doświadczony, samodzielny, z kilkoletnią praktyką, poszukuje odpowiedniej posady zaraz lub 1. 7. Zgłoszenia pod zdw 20 731

Gospodyni

starsza ze skromną lecz smaczną kuchnią i hodowlą drobiu poszukuje posady od każdego czasu. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 20 903

Szofer

z roczną praktyką obeznany z instalacją samochodową poszukuje posady zaraz lub od 1. 7. wolnych chwilach może się zająć inną pracą. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 20 906

Czeladnik

kołodziejski z dwuletnią praktyką poszukuje posady najchętniej w majątku zaraz lub 1. 7. lat 22. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 20 909

Panna

inteligentna lat 21 szuka posady jako kasjerka lub księgowa praktykantka od 1. 7. najchętniej na majątek, w wolnych chwilach zajmie się także gospodarstwem względnie zastąpi pani domu. Oferty uprasza Kurjer zdw 20 915

28 WOLNE MIEJSCA

Natychmiastowa wypłata

1 500 do 2 000 zł miesięcznie mogą zarobić zdatni i poważni zastępcy przy sprzedaży obligacji państwowych (dolarówki-premjówki) systemu kombinowanego. Oferty zdw 20 184 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego

KINO ODEON, ul. 27 Grudnia 14.

Uwaga! Od dziś i dni następne polski szlagier

TAJEMNICA STAREGO RODU

w rolach głównych najwybitniejsze polskie talenty aktorskie: **Ładwiga Smosarska, Jerzy Marr, Krukowski, Wolter** i inne
Pw 1214-25, 106
Następny program: „Dziewica Orleańska“.

Czeladnik

stolarski na meble i budowlę może się zaraz zgłosić. St. Ozorkiewicz, stolarnia z zapędem motor. Pniewy (Włkp.) nr 11 164

Fryzjerski

pomocnik na stałe potrzebny zaraz. Zakład fryzjerski. ul. Adama Jeskego (Lazarz). zdw 20 858

Poszukuję

domokrajnych na każdy powiat. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 825

Poszukuję

dzielnych, inteligentnych podróżujących z branży księgarskiej. Oferty Kurjer zdw 20 824

Na zastępstwo

na sierpień i wrzesień potrzebny pomocnik (nica) lub siła techniczna obeznana z pracą apteczną. Zgłoszenia z podaniem warunków przy wolnym utrzymaniu i mieszkaniu uprasza Apteka Unisław (Pomorze) d. w 6573

Apteka

pod złotym Lwem w Lesznie potrzebuje zaraz młodszego asystenta lub magistra z dłuższą praktyką. Proszę o warunki i referencje. d. w 6522

Majstra

(kierownika technicznego) wyszkolonego fachowo-teoretycznie i praktycznie w robotach warsztatowych, obeznanego z rysunkami technicznymi, wycenianiem akordów oraz możliwie z kalkulacją samokosztu poszukuje fabryki na prowincji. Szczegółowy życiorys z odpisami świadectw i referencjami do Biura Dzienników L. Makowskiego, Włocławek ul. Kościuszki pod „Wyspecjalizowany“ nr 11 178

Dentysta (ka)

uprawniony jako zastępca tylko operat potrzebny na 4 tygod. najchętniej od 15 lipca. Zgłoszenia z podaniem referencji i wyrażeniem Krzyślak, dentysta, Gniezno, ul. Mieczysława 6. nr 11 174

Ślusarza

dobrze obznajomionego, żonatęgo potrzebujemy na stałą posadę. Zgłoszenia Zamek, Portier Uniwersytetu pomiędzy 11-13 i 16-17. zdw 20 942

Dziewczynina

do dziecka potrzebna zaraz. Witkowski, Zakórze, nowa budowl. III. blok, I. piętro, prawo. zdw 20 929

Potrzebna

zdolna zawiązaćka do cukierków. ul. Sew. Mielżyńskiego 4, B. Kostrzewski. zdw 20 897

Wykwalifikowana książkowa

również biegle pisząca na maszynie zechce się zgłosić pisemnie z odpisami świadectw do firmy K. Grzybowski, Biuro technicznobudowlane, Poznań, ul. Onufr. Kopczyńskiego 28. zdw 20 911

Potrzebna

zaraz zdolna laborantka do Zakładu fotograficznego „Awe“ Gdynia. dw 6587

Dzielný

szofer mechanik z dłuższą praktyką zaraz potrzebny. Skajda, ul. Różana 4. zdw 20 931

Dziewczynki

do jednej osoby poszukuje zaraz Wagner, ul. Wyspiańskiego 18/21 zdw 20 932

Kilimiarci

poszukuje. Piekary 18. II. p. lewo. zdw 20 940

Potrzebna

dziewczyna z gotowaniem i dziewczyna do dzieci dobrze polecone Gilewska, Cieszkowskiego 6. zdw 20 896

Ekspedjentka

biegła z branży spożywczej potrzebna. Oferty Kurjer zdw 20 947

Pannę

skromną, uczniwą, z przyłączeniem rodzinnym, do wszystkiego i pomocy w drogerii przyjmie samotna pani. świadectwa, pensja Kurjer zdw 20 948

Dziewczyna

uczniwa potrzebna zaraz. Zupańskiego 5, III. prawo. zdw 20 960

Uczeń

z odpowiednim wykształceniem szkolnym może się zgłosić. Stołski, fotografia — portrety — ul. 27 Grudnia 5. zdw 20 964

Bufoetowego

dzielny z kaucją poszukuje zaraz dla Hotelu z Restauracją. — Oferty pod „Bufetowy“ do „Par“, Bydgoszcz, Dworcowa 72 Pw 12 172-63,669

Pomocnik

fryzjerski na sobotę potrzebny Urbański, ulica Golebia 10/11, narożnik Wrocławskiej. zdw 21 117

Duet

lub trio jazzbandowe z najnowszym repertuarem dancinowym i koncertowym potrzebny zaraz. Spieszne zgłoszenia „Kawiarnia Morska“, Jastarnia, półwysp Hel, pow. Morski jw 2071

Panienci

młodszej z lepszej rodziny do ekspedycji w kiosku na P. W. K. poszukujemy. — Zgłoszenia Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego 6, pod „4026“ Kw 2408

Uczniwa

z uczciwej rodziny, z dobrymi świadectwami potrzebna zaraz. Stefanja Konopińska, ul. Gwarna 9 d. w 6596

Młynarz

potrzebny zaraz do młyna o nowoczesnym urządzeniu. Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędną, mogącą się wykazać świadectwami. Młyn Parowy, Mogiła d. w 6595

Maszynista

pożądany do młyna, pensja miesięczna 250 i pokój, kuchnia za wypożyczeniem 1,000-2,000. — „Centrum“, Żydowska 5. zdw 21 170

Posada

stała fabryce przy Poznaniu, pensja miesięczna 200 i dwa pokoje, kuchnia za wypożyczeniem 2,000. „Centrum“, Żydowska 5. zdw 21 171

Dziewczyni

uczniwej z gotowaniem i wszystkiego do bezdzietnego państwa do Kruszycy, Groblekska, Małeckiego 31, III. zdw 21 177

Inkasenta

poszukuje z kaucją od 1,000 — 2,000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 21 180

Posada

do fabryki mebli angielskich z kaucją 1,500, przytem mieszkanie 1-2 pokoi i kuchnia. Agencja, Plac Sapieżyński 7. zdw 21 079/80

Wolna

posada we fabryce drzewnej, gotówka wymagana, bliższe informacje Agencja, Plac Sapieżyński 7 zdw 21 085/6

Jakanie

któ wylecny? Oferty do Kurjera Stary Rynek rw 5472

Służąca

z gotowaniem przyjmie zaraz. Restauracja pod 6-stką, Wroblewska 6. rw 54

Młodsza

dziewczyna wiejska do dziec. i pomocy w kuchni potrzebna. Nowak, Prusa 20 zdw 21 208

Czeladnik

bednarski potrzebny. Jan Bykowski Szewska 12 rw 5467/8

Panienci

do lat 20, przystojna i ładna, poszukuje do pozowania do obrazu za wysokim wynagrodzeniem Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 21 194

Chłopiec

do posyłek może się zgłosić. — Adres wskaże Kurjer zdw 20 918

Kucharka

z dobrimi świadectwami, dziewczyna do kuchni restauracyjnej potrzebna zaraz. Zgłoszenia dnia 22. 6., od 4-7. w Restauracji Wielkie Garbary 44 Pw 12 175-58,877

Uwagi

Do prowadzenia gospodarstwa domowego samotnemu panu poszukuje się uczciwej, czystej i obowiązkowej osoby, która zasłuży na pełne zaufanie. Referencje pożądane. Oferty złożone należy do Kurjera Poznańskiego zdw 21 085

Panna

do wybijania numerów numeratorem potrzebna zaraz do Reklamy Polskiej, Aleje Marcinkowskiego 6 Kw 2409

Pomocnik

piekarski, młodszy, zaraz potrzebny. Zgłoszenia osobiste. — Piekarnia, Górna Wilda 81 zdw 21 141

Nakładaczki

biegle, młodsze do zakładu litograficznego potrzebne zaraz. — Adres wskaże Kurjer zdw 21 138

Krawcowa

dobra, potrzebna zaraz do domu. Adres w Kurjerze zdw 21 067

Krawcowe

samodzielne na suknie potrzebne zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 21 047

Stenotypistka

młodsza, pisząca biegle na maszynie Ideal potrzebna od 1. 7. r. b. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem pensji do Kurjera zdw 21 048

Maszynistkę

z znajomością stenografii władającą bezbłędnie językiem niemieckim przyjmie natychmiast. Zgłoszenia między 5-7 E. Wawrzyński, Reprezentacja firm krajowych i zagranicznych Młyńska 4 zdw 21 101

Panienci

inteligentna młoda potrzebna do sklepu. Adres wskaże Kurjer zdw 20 767

Szofer

za dobrem wynagrodzeniem na dorozkę „Tatra“ zaraz potrzebny. Grobla 7. rw 5479

Młodzi

zgrabni mężczyźni mogą się zgłosić w niedzielę i święta w biurze. Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomiczno-Hotelowego w Polsce, Okręg Poznański, ul. Fr. Ratajczaka 11 a zdw 21 145

Służąca

potrzebna od 1. 7. 29. Wróblewska, Wielka 18 zdw 21 146

Poszukuje

podróżujących, handlarzy, agentów na bezkonkurencyjne nowości, potrzebne w każdej rodzinie, kto widzi, kupuje. Na odpowiedź znać. Kossmann, Poznań, Fredry 6 zdw 21 140

Pot nóg i pach
oraz niemą woń
usuwa puder i masę
Sudoral Chemergon

Słynny Elmo Lincoln

w roli nieustraszonego Tarzana w najpotężniejszej filmie sensacyjnym ilustr. szalone przygody w dzikich Dżunglach afrykańskich jako

Król Dżungli

z udziałem tysięcy najgroźniejszych zwierząt drapieżnych
Dzisiaj w KINIE KAPITOL
przy placu Świętokrzyskim.
Seanse o godzinie 5, 7, 10, 9, 19. Pw 12185-25, 102

Humor zagraniczny

— Donoszę panu jaknajprzejmiej, że wszyscy goście pamiętają, odchodząc, o mnie...
— Naprawdę? powinni raczej moim zdaniem, o was zapomnieć...
(Trib. Ill. Roma) S. F.

Przedpiata

na lipiec 1929 r. za oba wydania razem łącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska“: w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,86, kwartalnie zł 14,58, pod epaską w Polsce zł 9,00, pod epaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeskąd w zakładzie, straków itp., wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonej numerów lub odszkodowania. Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072.

Ogłoszenia